

307 P

PROVINCIE WEST-VLAANDEREN

TIENDE JAARVERSLAG .

DER

COMMISSIE

VOOR

ZEEVISSCHERIJ

1926

Prijs 4,00 Fr.

BRUGGE
DRUK. VERBEKE-LOYS
8, Wulfhagestraat, 8
1927.

2 P

307P
PROVINCIE WEST-VLAANDEREN

TIENDE JAARVERSLAG

DER

COMMISSIE

VOOR

ZEEVISSCHERIJ

1926

Prijs 4,00 Fr.

BRUGGE
DRUK. VERBEKE-LOYS
8, Wulfhagestraat, 8
1927.

INLEIDING

De Commissie heeft het genoegen haar **tiende** jaarverslag nopens de Belgische Zeevisserij in het licht te geven. Het is eene gelegenheid om er aan te herinneren, dat haar initiatief het eerste is, in België ontstaan, om de beroepskringen en de openbare meening methodisch op de hoogte te houden van den toestand en de behoeften eener bij uitstek West-Vlaamsche nijverheid, en om aldus aan deze laatste een rechtmatig aandeel te verschaffen in de bezorgdheid der openbare besturen en in hunne pogingen om het algemeen welzijn te bevorderen.

Sedert 1912, dus vijftien jaar lang, werden de jaarverslagen, behalve in den oorlog, ononderbroken met geringe middelen voortgezet en, in het buitenland evenals in België, met bijval ontvangen. Men mag het vermoeden koesteren, dat zij niet zonder invloed gebleven zijn op de wending die, in de laatste tijden, in de ambtelijke middens, ten voordeele der zeevisserij opgemerkt wordt, en die hare eerste en noodzakelijkste uiting gehad heeft in de uitvoering en de voorbereiding van gewichtige visscherijhavenwerken langs de Belgische kust.

Die uitslag werd slechts bekomen, dank zij de welwillendheid met dewelke de geraadpleegde ambtenaren en besturen, bijzonderlijk de zeecommissarissen, deze pogingen steeds ondersteund hebben. Voor de gewaardeerde toewijding, die zij aldus voor eene onderneming van algemeen belang aan den dag gelegd hebben, kunnen wij hun slechts onzen besten dank betuigen en wenschen dat de voortzetting en de vollediging van een noodzakelijk, zooniet nuttig werk, door gepaste maatregelen bestendigd worde. Wij hebben alle reden om in dit opzicht het voorbeeld der nabuurstaten te blijven navolgen.

LIJST DER COMMISSIELEDEN.

Voorzitter: de **gouverneur** van West-Vlaanderen.

Leden: **Baron Ruzette**, lid van het Senaat, te Brugge.

H. Baels, minister van Landbouw en Openbare Werken, te Oostende.

J. Bernolet, lid der Bestendige Deputatie, te Brugge.

R. de Gheldere, Provinciaal raadslid, te Heyst-aan-Zee.

L. Verbrugghe, reederijbestuurder en provinciaal raadslid, te Oostende.

L. Van de Pitte, schepen, te Brugge.

L. Demaecker, oud-reeder, te Blankenberghe.

E. d'Arripe, burgemeester, te De Panne.

G. Gilson, hoogleeraar te Leuven, afgevaardigde van België in den Internationalen Raad voor het Onderzoek der Zee.

J. Bauwens, lid van den Beheerraad van het Koninklijk Werk van den Ibis, reeder, te Oostende.

P. Rybens, lid der Plaatselijke Zeevisscherijcommissie, te Nieuwpoort.

A. Blonde, kapitein ter visscherij, te Oostende.

Ch. Dezuttere, afdelingshoofd in het Provinciaal Bestuur van West-Vlaanderen, lid-secretaris.

VERSLAG

I. — De visscherijondernemingen en -vaartuigen.

Het is een ondankbare taak een economisch verslag te leveren, over welke nijverheid ook, als het grootendeels moet gesteund zijn op de beoordeeling van waardeverschijnselen, in een tijdperk van finantieele wisselvalligheden, zooals hetgeen wij in 1926 beleefd hebben. Dit is bijzonderlijk waar, wat de zeevisscherij betreft, die meer dan eenig ander bedrijf de internationale handelsinvloeden ondergaat. Zoo immers het voorgaande verslagjaar, onder een wisselwaarde van 107 van den Belgischen frank ten einde kwam, werd het jaar 1926 daarentegen gesloten onder het teeken der vastzetting derzelfde munt op 175, ten opzichte van het pond sterling.

Uitmaken in welk tempo en welke maat deze maatregel de waardeverhoudingen van den binnenlandschen vischhandel reeds beïnvloed heeft; vaststellen tot hoever de Belgische uitvoerders genoopt werden met de inzinking der valuta rekening te houden in hunne verhandelingen met buitenlandsche afnemers, is niet juist vast te stellen. Slechts zooveel is zeker dat de waardeopgaven in het verslag vervat, in een min of meer aanzienlijke maat, den invloed van den nieuwen toestand ondergaan hebben en dat er, in de vergelijkende studie van de uitslagen der laatste jaren, met deze stoornis moet rekening gehouden worden. Het was noodig deze algemeene bemerking van meet af in het licht te stellen.

Zij is ten andere de eenige niet. De langdurige werkstaking

der Engelsche koolmijnwerkers heeft op het Belgisch zeevisscherijbedrijf een weerslag gehad, zooals er nog nooit een opgemerkt werd. De ruime stillegging der Engelsche grootzevisscherij, door gemis aan brandstof en de schaarschheid aan vischwaren, die er het gevolg van geweest is, waren natuurlijk eene aanlokking om de opgezweepte prijzen uit te baten, die aan den overkant van het Kanaal tijdelijk in voege waren; verscheidene weken lang, hebben de Oostendsche stoomtrawlers hunne vangsten geheel of gedeeltelijk in de Engelsche havens gelost. Wat de leemten, daardoor op de inheemsche markten ontstaan, op de prijsbeweging teweeg gebracht hebben, is evenmin uit te maken; wat de Belgische reederij aldus opgebracht heeft, buiten en boven de uitslagen hierna geboekt, zal slechts door de Engelsche statistiek voor het betrokken jaar opgehelderd worden.

Mits deze voorbehoudingen, mogen wij niettemin vaststellen dat de Belgische visscherijreederijen, over het algemeen, moeilijke omstandigheden niet zonder welgelukken doorworsteld hebben. Dit blijkt enerzijds uit den merkwaardigen aangroei, dien de stoomvaart genoten heeft; anderzijds, uit de daadzaak dat de zeilvloot de technische evolutie, die zij sedert den oorlog doormaakt, spijs alle wederwaardigheden, standvastig voortgezet en bijna voltrokken heeft.

Het aantal ondernemingen in de zeilvloot is van 283 gestegen tot 292, terwijl het aantal aangewende vaartuigen daalde van 350 op 338, dit is met 3,4 p. c., en de tonnemaat van 5772 T. op 4467 T., of meer dan 22 t.b. Deze opgaven wijzen niet zoozeer op eene vermindering van nijverheidsaanzien, daar het verlies aan getalsterkte betrekkelijk gering is, dan op eene besliste wending in den zin der aanpassing op de hedendaagsche technische en economische vereischten, van dewelke de uitschakeling der zware zeilsloep het gevolg is. Het is in de soorten van 15-20 T. voort dat de achteruitgang uitsluitelijk merkbaar is; de bekommernis om de kosten van bouw en uitrusting der grootere eenheden te ontgaan, kan natuurlijk als eene beslissende oorzaak aanzien worden, des te meer daar het

verlies aan vangvermogen door de technische stuwkracht eenigszins goedgemaakt wordt. Deze strekking valt in alle onze visschershavens in het oog, maar is voornamelijk krachtig te Oostende, waar het aantal vaartuigen van 25 tot 40 T. van 70 op 54 gevallen is, en zelfs eene geringe afzetting van motorschepen bevat.

De tegenovergestelde strekking, sedert den oorlog opgemerkt in de kleinere reeksen vaartuigen, namelijk degene van 15 T. en min, komt dit jaar met eene bijzondere duidelijkheid te voorschijn, en hoe lager de soort hoe krachtiger het verschijnsel. De vaartuigen van min dan 5 T. rijzen van 30 op 49 in getal; die van 5-8 T. van 40 op 63; die van 8-10 T. van 20 op 28, terwijl de soort 10-15 T. ongewijzigd op 60 blijft.

Deze bijzonderheden worden door de volgende tabel anschouwelijk gemaakt.

INDEELING DER SLOEPEN	AANTAL VAARTUIGEN					
	1924	t. h.	1925	t. h.	1926	t. h.
min dan 5 ton . . .	19	5.5	30	8.6	49	14
van 5 tot 8 . . .	48	14.0	59	14.0	77	22
— 8 — 10 . . .	43	12.0	41	12.0	44	13
— 10 — 15 . . .	80	23.0	63	18.0	60	18
— 15 — 20 . . .	42	12.0	63	12.5	30	9
— 20 — 25 . . .	28	8.0	29	8.0	20	6
— 25 — 40 . . .	84	24.0	80	23.0	54	16
— 40 — 50 . . .	4	1.0	4	1.5	3	1
— 50 — 60 . . .	—	—	—	—	—	—
— 60 — 70 . . .	—	—	1	0.4	—	—
— 70 — 90 . . .	1	0.5	—	—	—	—

Men is natuurlijk geneigd een zeker kenteeken van economische verzwakking der zeilvloot daarin te bespeuren. Men mag echter uit het oog niet verliezen, zooals reeds opgemerkt werd, dat deze omzetting der vloot met eene even rase technische verbetering gepaard gaat, van dewelke de hulpmotor de onbetwiste factor is.

De hiernavolgende tabel geeft gelegenheid den toestand in dit opzicht met een oogslag te overzien.

Tonnemaat	Aantal hulpmotoren 1925	Aantal hulpmotoren 1926
— 5 T.	28	44
5 — 8 T.	40	63
8 — 15 T.	20	28
10 — 15 T.	32	39
15 — 20 T.	25	20
20 — 25 T.	16	12
25 — 40 T.	21	19
40 — 50 T.	2	2
50 — 60 T.	1	—
60 — 70 T.	—	—
70 — 80 T.	—	—
	185	227

Het getal motorsloepen is gerezen van 185 tot 227, terwijl de loutere zeilsloep van 47 op 21 eenheden, dus bijna op niets gedaald is. Zelfs de stoomspil moet het uitthoeten en verdwijnt in 28 gevallen (van 118 op 90), waaruit men mag besluiten dat de oliemotor voortaan aan de vereischten der zeevisscherij, zoowel de opwinding van het vischtuig als de voortstuwing van het schip, het hoofd biedt. De twee derden der zeilvloot zijn thans uit motorschepen samengesteld.

En zooals de aanbouw van kleine vaartuigen meest veld gewonnen heeft, zoo ook is het de kleine sloep — min dan 15 T. — die de grootste aanwinst van mekanische drijfkracht gedaan heeft, niet min dan 174 op 230 dezer laatsten, dit is 75 t. h., zijn er mede uitgerust.

Deze beslitselen schijnen de vooruitzichten te verwezenlijken van hen, die meenen dat vooralsnu de toekomst der middelmatige visscherij niet met behulp van den technischen olie-

motor kan verzekerd worden, en dat op dit gebied de stoommachien, zelfs op een middelmatig vaartuig, den voorrang heeft. Deze meening wordt gestaafd door eene nieuwe en lichte uithreiding der lichte stoomvaart te Oostende; het aantal stoomtrawlers van min dan 50 T. is immers in deze stad gerezen van 15 tot 21.

Het is overigens niet alleen in dit opzicht dat de grootnijverheidsvorm der visscherij, in tegenstelling met de voorvaderlijke vangmethoden, vooruitgang gedaan heeft. De voornaamste reederijen hebben hun scheepsbezit gehandhaafd en ontwikkeld, zoodanig dat, rekening gehouden met vijf Belgische stoomschepen die Fécamp, in Frankrijk, als aanlegplaats nemen, onze stoomvloot thans 58 eenheden telt, met eene gezamenlijke tonnemaat van 3471 T. Er is dus sedert 1925 eene aanwinst van 7 schepen en van 12 t. h. op de tonnemaat. Dit alles komt Oostende ten goede, die, afgezien van twee kleine stoomtrawlers te Blankenberghe, de eenige zetelplaats der grootvisscherij is. Het is duidelijk dat de prachtige zeevisscherijwerken in deze stad in gang, reeds een spoorslag voor den ondernemingzin der reeders was.

De opene en half gedekte vaartuigen hebben het in 1926 niet beter gesteld dan in de voorgaande jaren. Hunne afgaande lijn, spijs de gunstige handelsgelegenheden die de sprot en de garnaalvisscherij hun aanbieden, gaat voort. Rekening houdende zelfs met het aanzienlijk getal van 26 afgetuigde hooten, is hun totaal van 190 tot 167 geslonken. Deze vaartuigjes behooren in algemeenen regel aan een opvarende toe, en het is eene in het oog vallende bijzonderheid, dat, spijs de aanzienlijke vermindering zijner getalsterkte, het uithatend personeel nagenoeg op het peil van het voorgaande jaar gebleven is (235 tegen 288). Bijgevolg, ook op dit gebied uit zich het gebrek aan kapitaal en dit in de samentrekking van het personeel, met het oog op een drukker uithating van het beschikbare tuig.

Uit deze verschijnselen, die zich over gansch het veld der zeilvisscherij openbaren, kan men besluiten dat de kapitaals-

kwestie een stronkelsteen is, over welken zelfs vooruitstrevende zeevaarders, spijs alle gunstige omstandigheden, voor het oogenblik niet heen kunnen.

Doen wij, na dit overzicht der verscheidene uitbatingvormen, de volledige samentelling der Belgische zeevisschersvloot op 31 December 1926, dan treffen wij nog slechts 563 vaartuigen van allen aard aan; eene tastbare vermindering van 26 eenheden heeft dus plaats gehad, uitsluitelijk ten nadeele der kleinijverheid.

De toestand der visschers der Westerschelde mag met den laatst behandelten gelijk gesteld worden; stilstand of lichte achteruitgang; hunne vloot is nog uit 22 eenheden samengesteld.

Een vooruitgang is evenmin te bespeuren in de vereeniging der kapitalen op zeilvisscherijgebied. De huusvaderlijke vorm van uitbating is er bijna algemeen. De bestaande handelsmaatschappijen zijn ook te Oostende reeds in achteruitgang. Op het gebied der stoomvaart, is daarentegen de kapitalistische vorm van uitbating uitsluitelijk toegepast.

TABEL I.

INDEELING DER OOSTENDSCHE STOOMVISCHELOEPEN, INGEVOLGE DE NETTOTONMAAT. (1)

JAAR	Aantal oude netten	Aantal vaartuigen	Totale tonmaat	VAARTUIGEN METENDE.						
				min dan 40 ton.	van 40 tot 50 ton.	van 50 tot 60 ton.	van 60 tot 70 ton.	van 70 tot 80 ton.	van 80 tot 90 ton.	van 90 tot 100 ton en meer.
1921	12	89	2780	—	7	5	14	4	3	6
1922	13	42	2940	—	8	6	12	6	4	6
1923	12	48	3126	—	7	6	11	7	6	7
1924	9	41	2863	—	7	4	11	10	4	5
1925	11	49	3033	9	6	5	11	10	4	5
1926	10	56	3427	11	10	4	10	10	5	6

(1) De haven van Blankenberghe bezit twee stoomsloepen, met eene totale tonnemaat van 44 T., wier bemanningen samengesteld zijn uit twee stuurlieden, vier machienisten of stokers en zes matrozen dus te zamen 12 man.

Vijf Oostendsche stoomvaartuigen varen uit Fécamp (Frankrijk).

TABEL II.

INDEELING DER GEDEKTE ZEILSLOEPEN INGEVOLGE DE

AANLEGHAVEN	Aantal ondernemingen.	Aantal vaartuigen.	Totale loodmaat.	GETAL											
				minder dan 5 ton.			van 5 tot 8 ton.			van 8 tot 10 ton.			van 10 tot 15 ton.		
				Zeil alleen.	Met donkey.	Met hulpmotor.	Zeil alleen.	Met donkey.	Met hulpmotor.	Zeil alleen.	Met donkey.	Met hulpmotor.	Zeil alleen.	Met donkey.	Met hulpmotor.
				Totaal.	Totaal.	Totaal.	Totaal.	Totaal.	Totaal.	Totaal.	Totaal.	Totaal.	Totaal.	Totaal.	Totaal.
Blankenberghe.	14	24	418	1	—	7	8	3	—	4	7	—	8	8	—
Goxyde.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
De Panne.	11	11	101	3	—	2	5	—	—	4	4	—	1	—	1
Hayst.	49	56	548	—	—	3	3	1	1	5	7	2	2	6	1
Nieuwpoort	17	20	154	—	—	8	8	2	—	5	7	1	—	2	3
Oostduinkerke.	4	4	31	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	2
Oostende (1).	171	183	3079	—	—	24	24	1	—	41	42	—	15	15	—
Zeebrugge.	26	36	333	—	—	—	—	2	4	4	10	2	7	1	10
Totaal 1906	232	338	4667	5	—	44	49	9	5	63	77	5	11	28	44
» 1925	283	350	5772	2	—	28	30	16	3	40	59	15	6	20	41
» 1924	278	349	6006	7	—	12	19	23	2	23	48	16	8	19	43
» 1923	239	309	5256	6	—	4	10	24	2	6	32	21	9	10	40
» 1922	226	291	5073	5	—	3	8	30	2	3	35	18	7	5	40

(1) Negen vaartuigen zijn afgetuigd.

NETTOTONMAAT EN DE BIJGEVORGDE DRIJFKRACHT.

VAARTUIGEN METENDE																							
van 15 tot 20 ton.			van 20 tot 25 ton.			van 25 tot 40 ton.			van 40 tot 50 ton.			van 50 tot 60 ton.			van 60 tot 70 ton.			van 70 tot 90 ton.			van 90 tot 100 ton en meer.		
Zeil alleen.	Met donkey.	Met hulpmotor.	Zeil alleen.	Met donkey.	Met hulpmotor.	Zeil alleen.	Met donkey.	Met hulpmotor.	Zeil alleen.	Met donkey.	Met hulpmotor.	Zeil alleen.	Met donkey.	Met hulpmotor.	Zeil alleen.	Met donkey.	Met hulpmotor.	Zeil alleen.	Met donkey.	Met hulpmotor.	Zeil alleen.	Met donkey.	Met hulpmotor.
Totaal.	Totaal.	Totaal.	Totaal.	Totaal.	Totaal.	Totaal.	Totaal.	Totaal.	Totaal.	Totaal.	Totaal.	Totaal.	Totaal.	Totaal.	Totaal.	Totaal.	Totaal.	Totaal.	Totaal.	Totaal.	Totaal.	Totaal.	Totaal.
—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	7	5	12	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	3	9	12	—	6	10	16	—	35	19	54	—	2	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	2	2	—	1	2	3	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
—	10	20	30	—	8	12	20	—	35	19	54	—	2	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—
3	15	25	43	—	13	16	29	—	59	21	80	—	2	2	4	—	—	1	1	—	—	—	—
3	21	18	42	—	17	11	28	1	70	13	84	—	2	2	4	—	—	1	1	—	—	—	—
2	27	9	38	—	20	7	27	—	72	2	74	—	1	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—
1	32	5	38	2	21	1	22	—	70	3	73	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—

TABEL III. OPENE OF HALFGEDekte VISSCHERSVAARTUIGEN MET AANDUIDING VAN HET AANTAL OPVARENDEN.

AANLEGHAVEN.	Aantal onder- nemingen.	Aantal vaartuigen.	AANTAL VAARTUIGEN TOEBEHORENDE		AANTAL OPVARENDEN.
			aan een opvarende	aan een nietopvarende	
Blankenberghe.	9	9	7	2	23
Coxyde	—	—	—	—	—
De Panne	11	11	8	3	27
Heyst	—	—	—	—	—
Nieuipoort	17	17	15	2	33
Oostduinkerke	6	6	6	—	12
Oostende (1).	121	124	88	10	190
Zeebrugge	—	—	—	—	—
Totaal 1926	164	167	124	17	285
» 1925	187	190	142	48	288
» 1924	210	210	188	22	314
» 1923	225	230	196	35	395
» 1922	235	232	203	29	454

(3) Zes-en-twintig vaartuigen zijn afgetuigd.

TABEL IV.

SAMENSTELLING DER VISSOHERSVLOOT INGEVOLGE DE DRIJFKRACHT.

-(GEDEKTE VAARTUIGEN MET STOOM OF ZEIL).

AANLEGHAVEN.		Aantal ondernemingen.	Aantal vaartuigen.	TOTALE TONMAAT	Zeil alleen.	Zeil en donkey.	Zeil & hulpmotor	Stoom.
Blankenberghe	Stoom.	1	2	44	—	—	—	2
	Zeil.	14	34	418	4	—	30	—
Coxyde		—	—	—	—	—	—	—
De Panne.		11	11	101	3	1	7	—
Heyst		49	50	548	4	24	22	—
Nieupoort.		17	20	154	3	—	17	—
Oostduinkerke		4	4	34	1	3	—	—
Oostende	Stoom	10	56	3427	—	—	—	56
	Zeil	171	183	3079	1	46	136	—
Zeebrugge		26	36	333	5	16	15	—
Totaal	1926	303	396	8138	21	90	227	58
	1925	295	401	8250	47	118	185	51
	1924	288	392	8909	70	150	129	43
	1923	252	354	8452	79	166	64	45
	1922	240	335	8033	93	165	33	44

TABEL V.

ALGEMEENE INDEELING DER VAARTUIGEN (OPENE EN GEDEKTE) INGEVOLGE DE BEMANNING.

AANLEGHAVEN.	Volledig aantal vaartuigen	Volledig personeel	Aantal vaartuigen wier bemanning bevat, de stuurman inbegrepen.											
			1 of 2 man.	3 man.	4 man.	5 man.	6 man.	7 man.	8 man.	9 man.	10 man.	van 11 tot 15 man.	van 15 tot 20 man.	van 20 tot 30 man
Blankenberghe	45	167	7	10	19	7	2	—	—	—	—	—	—	—
Coxvde.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
De Panne	22	68	18	7	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Heyst	50	198	—	11	30	9	—	—	—	—	—	—	—	—
Nieuipoort	37	104	17	31	8	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Oostvinkkerke	10	27	6	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oostende (1)	363	1450	94	79	74	18	6	9	—	—	—	42	—	—
Zeebrugge	86	165	—	4	12	15	5	—	—	—	—	—	—	—
Totaal 1926	563	2174	187	124	149	50	18	9	—	—	1	42	—	—
„ 1925	591	2058	140	128	166	40	10	1	8	—	—	34	—	—
„ 1924	602	1948	166	185	190	37	7	—	—	—	—	84	—	—
„ 1923	566	1859	196	137	154	21	2	—	1	—	—	31	—	—
„ 1922	559	1797	199	127	131	22	2	1	2	1	—	31	—	—

(1) 9 zeilsloepen en 26 opene of halfgedekte booten zijn voorloopig afgetuigd, vijf stoomsloepen varen op Fécamp (Frankrijk).

TABEL VI. ONDERNEMINGEN AFHANGENDE VAN EENE HANDELSVENNOOTSCHAP.

AANLEGHAVEN	AANTAL ONDERNEMINGEN		AANTAL VAARTUIGEN	
	ZEIL	STOOM	ZEIL	STOOM
Blankenberghe	1	1	14	2
Coxyde	—	—	—	—
De Panne	—	—	—	—
Heyst	—	—	—	—
Nieupoort	—	—	—	—
Oostduinkerke	—	—	—	—
Oostendé	5	9	8	55
Zeebrugge	—	—	—	—
Totaal 1926	6	10	22	57
1925	8	8	29	43
1924	9	7	23	37
1923	8	9	14	37
1922	14	9	26	33

TABEL VII. BELGISCHE VAARTUIGEN DIE IN 1925 IN DE WESTERSCHDELDE GEVISCHT HEBBEN,
BIJ TOEPASSING DER ARTIKELEN 6-11 DER OVEREENKOMST VAN 'S GRAVENHAGE.
(VERKLARING VAN 27 FEBRUARI 1893).

AANLEGPLAATSEN	AANTAL VAARTUIGEN			GEZAMEN- LIJKE TONNEMAAT	AANTAL OPVARENDEN
	OPENE	HALF GEDEKTE	GEDEKTE		
Antwerpen	—	2	—	8	5
Doel	1	—	—	—	1
Kieldrecht	2	—	—	9	4
Rupelmonde	2	—	—	—	4
Bouchaute	—	15	—	139	33
Mariekerke	—	—	—	—	—
TOTAAL 1926.	5	17	—	156	47
" 1925.	8	18	—	174	56
" 1924.	5	18	—	179	52
" 1923.	—	17	—	156	40
" 1922.	2	14	1	140	39

TABEL VIII. INDEELING DER VAARTUIGEN INGEVOLGE BEDRIJF EN STUWKRACHT.

BEDRIJF UITGEOEFEND IN 1912.	Zeecommissariaat van BLANKENBERGHE.				Zeecommissariaat van NIEUPOORT.				Zeecommissariaat van OOSTENDE.				Zeecommissariaat van ZEEBRUGGE.				TOTAAL		
	stoomloopen	gedekte zeilsloepen		opene of half ge- dekte vaartuigen	stoomloopen	gedekte zeilsloepen		opene of half ge- dekte vaartuigen	stoomloopen	gedekte zeilsloepen		opene of half ge- dekte vaartuigen	stoomloopen	gedekte zeilsloepen		opene of half ge- dekte vaartuigen			
		met hulpmotor	zonder hulpmotor			met hulpmotor	zonder hulpmotor			met hulpmotor	zonder hulpmotor			met hulpmotor	zonder hulpmotor		met hulpmotor	zonder hulpmotor	
Korvisserij op verse visch	2	80	13	—	—	5	—	—	56	136	46	—	—	—	87	—	—	820	842
Grootharingvisserij met drijfnetten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kleinbalingvisserij met drijfnetten	—	—	—	—	—	22	10	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	76	18
Kleinbalingvisserij met stroopnet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sprotvisserij met stroopnet	—	—	—	—	—	22	10	34	—	97	1	—	124	—	—	—	—	258	273
Garnaalvisserij met de kor	—	—	16	—	—	22	10	34	—	92	1	—	124	—	48	—	—	350	368

II. — Het visscherijpersoneel.

De omkeer, dien wij zooeven op technisch gebied vastgesteld hebben, heeft gelukkiglijk weinig invloed op de rangschikking en de getalsterkte van het visscherijpersoneel gehad. De gedekte zoowel als de opene of halfgedekte zeilvaartuigen hebben, op enkele eenheden na, hunne manschappen bewaard. De stoomvloot daarentegen heeft opnieuw hare arbeidskrachten merklijk uitgebreid, wat voor gevolg heeft dat het aantal visschers in het verslagjaar van 2058 tot 2172, dit is met nagenoeg 6 t.h. gestegen is. De vóóroorlogsche getalsterkte der visschersschaar werd aldus, voor de eerste maal, met een honderdtal overschreden.

De uiteenzetting der bestanddeelen van het personeel is in de volgende opgaven begrepen.

	1924	1925	1926
Visscherij met stoom	386 of 19,8 t. h.	492 of 23,9 t. h.	616 of 28 t. h.
Visscherij (ged. vaart.	1240 of 63,6 "	1278 of 62,1 "	1273 of 59 "
met zeil (op. vdaart.	322 of 16,6 "	288 of 14,0 "	285 of 13 "
	1948	2058	2174

Zoo dus de volstrekte getalsterkte der kleine nijverheden onaangetroefd blijft, is niettemin hun toestand ten opzichte van de grootnijverheid, anders gezegd ten opzichte der visscherij met stoom, verzwakt. Dit werd in het laatste verslag reeds opgemerkt, maar het teekent zich thans veel duidelijker af. De stoomvaart immers doet eene aanwinst van 4 t.h., terwijl de beide andere soorten wederzijds een verlies van 3 en 1 t.h. ondergaan. Deze toestand, op zijn eigen beschouwd, getuigt steeds van de weerstandskracht van het eigen bedrijf. Het ware immers niet verrassend geweest, zoo ten gevolge van het verlies aan getalsterkte en tonnemaat, het arbeidspersoneel der zeilvaartuigen ook verminderd ware; dit heeft weinig of geen plaats gehad en stemt tot voldoening.

Een ander feit met betrekking tot het personeel, op hetwelk wij verleden jaar met nadruk gewezen hebben, is de klimmende verbetering, die in den aankweek van jeugdige vis-

schers te voorschijn komt. Op het einde van 1926, waren er 192 jongens, tegen 163 in 1925, op de gedekte vaartuigen gemonsterd, dit is wat meer dan 10 t.h., tegen 9 t.h. in 1925 en 6 t.h. in 1922; de rijzing is dus tastbaar en aanhoudend.

De verbetering is algemeen, in de zeilvloot zoowel als in de stoomvloot, en in al de havens der Oostkust. Alleen Nieupoort en de nabij gelegen voormalige visschersdorpen blijven nog ten achter.

Waaraan ze toegeschreven? Aan de economische invloeden, die zich door den voorspoed der voedselnijverheden over het algemeen en de inzinking der bouwbedrijvigheid in West-Vlaanderen bijzonderlijk hebben doen gelden? Voorzeker in eenige maat; al zij de bouwslapte langs de Belgische kust minder geweest dan elders in de noordelijke gewesten der Provincie.

Wat er ook van zij, het is duidelijk dat de beweging in stand gehouden en aangemoedigd wordt door het krachtdadig en eensgezind optreden der openbare besturen op dit gebied. Niet alleen werden de premien aldus op een behoorlijk peil gebracht, maar hunne luisterlijke uitdeeling heeft ontegensprekelijk niet weinig bijgebracht om het beroepsvraagstuk der zeevisscherij in een schril daglicht te stellen en de aandacht der kustbevolking wakker te houden.

Het zijn voornamelijk de gemeentebesturen van Oostende en Heyst, die de verdienste hebben tot den behaalden uitslag veel bijgebracht te hebben. De plechtige uitdeeling der premien van den Staat, de Provincie en de stad had den 3 October 1926 te Oostende plaats, onder de leiding van den heer Baels, Minister van Openbare Werken, in vervanging van den heer Minister van het Zeewezen, van den heer Baron Janssens de Bisthoven, Gouverneur der Provincie, van den heer Burgemeester en schepenen der stad, en van de afgevaardigden van de zeevisscherijcolleges.

Het was een uitmuntende gelegenheid voor het hoofd der zeeprovincie van België, Voorzitter der Provinciale Commissie, om voor de samengestroomde visschersbevolking, de economi-

sche beteekenis harer nijverheid te doen uitschijnen, tezelfder-tijd als de ondersteuning die zij van de staatsmachten bekomt en te verwachten staat, alsook om een beroep te doen op de voorvaderlijke deugden en den zeemansdurf der kustbewoners.

De uitgelooftde premiën beliepen te Oostende de gezamenlijke som van 33.800 fr.

Te Heyst had de uitdeeling met evenveel bijval in het gemeentehuis plaats, den 11 November van hetzelfde jaar, voor de visschersbevolking van Blankenberghe, Heyst en Zeebrugge, onder de bescherming van den heer Burgemeester de Gheldere, medelid der Commissie. De premiën, uitgedeeld aan de visschers van Zeebrugge-Heyst besomden 12.050 fr., die aan de Blankenbergische belanghebbenden, 4.400 fr. Dat de plechtigheid indruk gemaakt heeft, blijkt hieruit dat in al deze plaatsen het aantal scheepsjongens thans verdubbeld is.

De gemeente De Panne was den 25 December 1926 getuige van de uitdeeling der premiën aan de visschers der Westkust. Zij beliepen 2100 fr. Laat ons hopen dat de haven van Nieuwpoort hare aloude beteekenis op zeevisscherijgebied weldra moge terugwinnen en dat zij het verblijfsoord worde van een nieuwe schaar vooruitstrevende zeevaarders.

De zeilvloot, evenveel als de stoomvloot, heeft in den aankweek van jeugdige visschers haar aandeel. Bij de stoomscheepen nochtans is de aanmonstering van een of twee scheepsjongens bijna algemeen. Op de zeilschepen daarentegen, is de aanmonstering van een scheepsjongen om zoo te zeggen nog eene uitzondering, aangezien wij er slechts 116 aantreffen op 338 vaartuigen, wat bewijst dat er nog zeer veel te doen overblijft om eene normale verhouding op dit gebied tot stand te brengen.

Het ware dus eene echt betreurlijke zaak, moesten de Staatspremiën, zooals er reeds spraak van geweest is, eerlang om redden van besparing afgeschaft worden. Deze afschaffing zou immers niet alleen het verlies dezer premiën voor gevolg hebben, maar tevens het verval der bekwaamheidsexamens der visschersjongens, op hetwelk deze premiën gesteund zijn, en de vermoedelijke verdwijning der provincie- en gemeentebijdragen,

die met de staats tegemoetkomingen in verband zijn. De Commissie heeft gedaan wat in hare macht was, om dit alles te voorkomen, door eensgezind bij den heer Minister voor het behoud der premien aan te dringen.

Een ander verschijnsel van maatschappelijke beteekenis is de toenemende uitbreiding van den kleineigendom op zeevisscherijgebied, die zich sedert den oorlog met afwisselenden spoed maar aanhoudend afspeelt. Dit verschijnsel moet overigens in verband gebracht worden met de algemeene strekking die de zeevisscherij op economisch gebied oplevert, de overgang tot lichter en beter uitgeruste vaar- en vangmiddelen. In 1921, stond men voor 129 stuurlieden, niet-eigenaars van het vaartuig onder hun gezag, tegen slechts 129 stuurlieden-eigenaars. Thans is de verhouding bijna omgekeerd. Men telt immers 220 stuurlieden-eigenaars hunner sloep, tegen 167 niet-eigenaars. In een enkel jaar, was er eene aanwinst van 36 eigenaars, wat beteekent dat niet alleen de aanbouw of aankoop van in de vaart gebrachte sloepen grootendeels hun werk is, maar ook dat de andere maatschappelijke vorm van uitbating daarentegen in de huidige toestanden bestendig aan kracht verliest; hij is immers van 194 op 167 gevallen. Deze omzetting in eene eigene uitbating, is bijna uitsluitelijk te Oostende en te Zeebrugge gebeurd; in de andere visschersplaatsen is hare omvang geringer; te Blankenberghe zelfs, blijft de kapitalistische uitbating volstrekt overwegend.

De belangstelling, die de Commissie steeds aan de onderlinge scheepsverzekering en het kredietwezen voor de zeevisschers over had, was dus ten volle gewettigd. De bestaande stichtingen op dit gebied beantwoorden aan eene stijgende behoefte en mogen geene gelegenheid laten voorbijgaan, om op de hoogte hunner zending te hlijven.

INDEELING VAN HET PERSONEEL DER STOOMSLOEPEN TE OOSTENDE

JAAR	Aantal onderschuitingen	Aantal vaartuigen	Volledig personeel	GETAL OPVARENDEN DER											
				min dan 40 ton				van 40 tot 50 ton				van 50 tot 60 ton			
				schippers				schippers				schippers			
				eigenaars	niet-eigenaars	maat	machinisten	eigenaars	niet-eigenaars	maat	machinisten	eigenaars	niet-eigenaars	maat	machinisten
							per jaar				per jaar				per jaar
1920	11 23	404	—	—	—	—	—	7	7	28	42	7	—	4	4 16 24
1921	12 20	422	—	—	—	—	—	5	5	20	25	5	—	4	4 16 20
1922	12 42	391	—	—	—	—	—	4	4	16	20	4	—	3	3 12 15
1923	12 43	360	—	—	—	—	—	2	2	8	10	2	—	3	3 12 15
1924	9 41	374	—	—	—	—	—	2	2	8	5	2	—	3	3 12 12
1925	11 49	460	—	0	0	18	18	1	1	4	5	1	—	3	3 12 15
1926	10 56	604	—	11	11	22	22	5	5	20	27	8	—	4	4 16 24

TABEL XI.

SAMENSTELLING VAN HET BELGISCH VISSCHERSPERSENEEL DER GEDEKTE VAARTUIGEN
(STOOM EN ZEIL).

AANLEGHAVEN.	STUURLIEDEN.		Maats	Matrozen	Jongens min dan 18 jaar	Machien personeel	Totaal
	Eige- naars	niet eigenaars					
Blankenb. { stoom	—	2	—	6	—	4	12
{ zeil	5	33	—	94	10	—	142
Coxyde	—	—	—	—	—	—	—
De Panne	11	1	—	24	1	—	37
Heyst	28	22	—	123	25	—	198
Nieuipoort.	11	9	—	48	3	—	71
Oostduinkerke	4	—	—	10	—	—	14
Oostende { stoom	—	51	51	240	76	186	604
{ zeil	137	37	1	408	63	—	646
Zeebrugge	24	12	—	115	14	—	165
Totaal 1926.	220	167	52	1068	192	190	1889
» 1925.	184	194	43	1000	163	186	1770
» 1924.	177	197	34	979	103	136	1626
» 1923.	148	184	32	871	100	129	1464
» 1922.	124	178	33	814	89	135	1373

III. — De opbrengst.

De opbrengst der Belgische visschersvloot, in 1926, zdoals zij door den verkoop in de kustmijnen vastgesteld is, beloopt fr. 53.320.881,40. In 1925, beliep de gezamenlijke verkoop frank 42.926.790,55. Het komt er op aan, in de beoordeeling dezer opgaven, ruimschoots rekening te houden met de algemeene bemerkingen in den aanvang van dit verslag aangestipt; de in zinking der Belgische muntwaarde is hier voornamelijk in acht te nemen.

Om eenige toelichting op dit gebied te geven, kunnen wij siechts de opgaven der Oostendsche statistiek ter hulp roepen. De eenige die, alhoewel onvolledig, met een aanhoudende en betrouwbare methode bijgehouden worden.

De aanvoeren in de Oostendsche mijn beliepen 14.548.600 kil., die de mooie som van 46.361.274,80 fr. opbrachten. De overeenstemmende hoeveelheden voor 1925 waren wederzijds, 15.253.900 kil., en 37.785.458,10 fr.

Er bestaat dus achteruitgang op de aangevoerde waar, in weerwil van eene versterkte vangkracht. Die vermindering valt op het debiet zoowel der stoomvisscherij als der loutere zeilvisscherij, maar om verschillende oorzaken. Wat deze laatste betreft, geldt het een werkelijk en ras economisch verval. Het tekort der stoomvisscherij daarentegen, spijs hare numerieke versterking, kan aan anders niets toegeschreven worden, dan aan de ontwijking der vaderlandsche havens, die gedurende en na de werkstaking der Engelsche koolmijnwerkers aangehouden heeft. De hoeveelheid van 10.360.000 kil. visch van Belgische stoomtrawlers besonde, in 1925, 23.960.742,30 fr. of gemiddeld 2,30 fr. de kil. In 1926, brachten 10.192.800 kil. daarentegen 30.875.039,10 fr. op of 3,03 de kil. De prijsvermeerdering bedraagt dus gemiddeld 32 t.h., terwijl de Belgische munteenheid in hetzelfde tijdstip 68 t.h. harer goudwaarde verloren heeft. Men kan daaruit afleiden dat de vischprijzen in hun geheel, op het einde van het verslagjaar, spijs hunne spreekwoordelijke duurte, geen gelijken tred met de ontwaarding

der munt gehouden hebben, al was in de eerste maanden van dit jaar, deze ontwaarding nog niet ingetreden.

Hetzelfde besluitel spruit voort uit de beschouwing der gemiddelde opbrengst per scheepston. der stoomtrawlers, die, alhoewel de vangsten somtijds onvolledig te Oostende geleverd werden, wat de middelmaat ongunstig beïnvloed heeft, 1009,00 fr. per ton, tegen 7887,00 fr. in 1925 opgebracht hebben.

De motortrawlers, die te Oostende gelost hebben, leverden 3.017.000 kil. visch, die voor 10.269.794,40 fr. verkocht werd, dus gemiddeld 3,40 fr. per kil.; verleden jaar was de gemiddelde waarde 2,56 fr. Deze vaststelling bevestigt de bovenstaande.

De gezamenlijke opbrengst der motorsloepen der kust is van 10.119.548,40 fr., op 16.807.715,60 fr. gerezen, bijgevolg met 66 t.h. Hunne 9586 reizen brachten gemiddeld 1733 fr. op per reis, terwijl de 4006 reizen van zeilsloepen slechts 5.593,661,30 fr. of 1396 fr. per reis gegeven hebben.

De haringvisserij, die met denzelfden ijver als voorheen door de algemeenheid der Oostendsche stoomtrawlers in de maand Augustus ingezet werd, draagt het kenmerk der algemeene uitkomsten, ten opzichte van het land, van de stoomvisserij. Zij is merkkelijk beneden die der voorgaande jaren gebleven; grootendeels omdat de vangsten in Engeland afgezet werden. In 1926, werden slechts 739.365 kil. versche haring te Oostende gelost en verkocht voor 2.544.229,56 fr., dit is gemiddeld 344 fr. de 100 kil. In 1925 was de totale vangst, verkocht in de mijn te Oostende, 1.785.052 kil. voor 4.942.508 fr. of gemiddeld 277 fr. Rekening gehouden met den munttoestand, moet men aannemen, dat de schaarschheid aan koopwaar te Oostende weinig invloed op de prijsverhooging gehad heeft, wat licht te begrijpen is. De rookers en inleggers immers, ingezien de onregelmatigheid en de geringheid der aanvoeren, konden op deze markt weinig staat maken, en waren genoodzaakt de buitenlandsche markten, voornamelijk die van Boulogne in Frankrijk te volgen, om de stijgende behoeften hunner nijverheden te voldoen. Van daar, als het bij toeval gebeurde dat overvloedige

vangsten te Oostende beschikbaar waren, dat er niet genoeg afnemers opkwamen, en dat de prijzen beneden het natuurlijk peil bleven.

De gevolgen van den toestand in Engeland hebben zich overigens nog anders op dit gebied doen gevoelen. De versche haring door Engelsche drifters te Oostende gelost, beliep slechts de geringe hoeveelheid van 14.850 kil., verkocht voor 33.779 fr.

De kleinharingvisserij met drijfnetten, die in den aanvang van het winterseizoen door eenige kleine vaartuigen der westkust bedreven wordt, is steeds onbeduidend. Zij wordt op 10.350 kil. geschat, die in Nieuwpoort voor 20.300 fr. gemiddeld werden.

Een bedrijf dat steeds aanzienlijker en belangrijker wordt, ten aanzien van de nitslagen die het zoowel op het gebied van den uitvoer als op dit der kustnijverheid teweegbrengt, is de schardijnvisserij, die door de kustvisschers in de wintermaanden gedaan wordt en voor hen een gelukkige afwisseling is der garnalvisserij in den zomertijd. Hier ook doet de motorsloep haren invloed gelden. Deze visserij is immers niet alleen de voedster van verscheidene inlegfabrieken en rookerijen geworden, die jaarlijks in omvang toenemen; zij is ook de bron van een exporthandel, die telken jare met al de nabuurlanden hernomen wordt, zoodanig dat zij door de visschersbevolking veel regelmatig en grooter hulphronnen verschaft dan dit vóór den oorlog het geval was. Ook is het vermoeden gewettigd dat hare uitkomsten in verband zijn met de bouwbedrijvigheid, telken jare op de scheepswerven der kust waargenomen, na het schardijnseizoen, voornamelijk wat betreft de kleine kustvaartuigen.

Voor de eerste maal geschiedde de verkooping der spron te Oostende in de mijn. In November-December 1926 en Januari Februari 1927 brachten 7353 vangsten in dit gesticht 8.387.877 kil. visch op, die voor 5.088.011,44 fr. afgezet werden. De middelenprijs per 100 kil. was dus wat meer dan 60 fr. Die prijs was voor de inlandsche nijverheidsgestichten tamelijk gunstig.

Zij hebben dan ook, gansch het seizoen door, onverpoosd door-
gewerkt.

Als wij de visschershavens in oogenschouw nemen, ingevolge
de economische belangrijkheid die zij op grond der vastge-
stelde voortbrengst hunner vaartuigen innemen, ondervinden
wij dat de stad Oostende, spijs de aangehaalde wederwaardig-
heden, haren voorrang nog bekrachtigd heeft. De Oostendsche
sloepen hebben immers voor 46.444.457 fr. visch in den Belgi-
schen handel gebracht. Verder, is het Blankenberghe, die met
3.485.650,80 fr. de tweede plaats ingenomen heeft, ten nadele
van Heyst-Zeebrugge, wier sloepen gezamenlijk 2.866.201,30 fr.
opbrachten. Nieupoort komt laatst met 915.074,25 fr., maar
heeft niettemin zijn productiekracht met 369.483 fr. vermeer-
derd, wat heilspellend voor de toekomst dezer haven der west-
kust mag genoemd worden.

TABEL XII.

DE VOORTBRENGST DER STOOMVISECHERIJ TE OOSTENDE (1911-1926). ⁽¹⁾

JAAR	Aantal stoomsloepen op 31 December	Volledige nettotonmaat	Gezamentlijke voortbrengst	Gemiddelde nettotonmaat	Voortbrengst per ton
			fr.		fr.
1911	26	2008	2.954.267.80	77	1471.00
1912	26	2039	3.230.049.00	78	1584.00
1913	29	2256	3.555.147.90	77	1576.80
1919	24	1711	4.027.723.40	71	2348.17
1920	33	2319	13.685.783.80	70	5901.50
1921	39	2736	14.206.556.40	70	5192.50
1922	42	2940	13.441.454.90	70	4572.00
1923	43	3126	17.441.661.50	71	5547.00
1924	41	2863	21.408.579.80	70	7477.00
1925	49	3038	23.960.742.30	62	7887.00
1926	56	3427	30.875.079.10	61	9009.00

⁽¹⁾ Twee kleine Blankenbergsche stoomtrailers brachten in 22 reizen 44.477 fr. op.

TABEL XIII.

OPBRENGST VAN DEN VERKOOP IN DE

MAANDEN	BELGISCHE VISCH		
	STOOMVAARTUIGEN	ZETIVAARTUIGEN	MOTORVAARTUIGEN
Januari.	1.935.411,00	527.061,30	660.005,80
Februari .	1.948.412,30	381.752,40	529.871,30
Maart . .	3.049.332,00	263.267,00	662.820,30
April . . .	1.493.429,70	377.190,—	590.808,50
Mei	1.879.649,70	366.203,50	665.844,00
Juni. . . .	2.532.253,80	370.428,50	996.968,50
Juli	2.891.958,50	480.758,00	984.797,50
Oogst . . .	3.916.033,70	479.443,10	1.198.169,00
September.	3.141.353,30	514.432,00	1.078.030,50
Oktober . .	2.760.731,50	425.601,00	1.004.149,50
November.	2.637.749,80	525.353,50	1.066.625,—
December.	2.686.763,80	504.911,—	831.704,50
Totalen 1926	30.875.079,10	5.216.401,30	10.269.794,40
1925	23.960.742,30	6.257.260,60	7.567.455,20
1924	21.408.579,80	9.426.744,07	
1923	17.441.661,50	6.682.741,46	

WEDDELIJKE VISCHMIJN TE OOSTENDE IN 1926 (in franken).

Engelsche	Fransche	Hollandsche	TOTAAL
235,—	2.355,—	1.050,00	3.126.118,10
—,—	—,—	—,—	2.860.036,00
—,—	17.766,—	4.424,—	3.997.609,30
1.712,—	—,—	5.861,—	2.471.001,20
24.493,—	12.340,—	1.270,—	2.949.800,20
65.398,60	9.032,70	—,—	3.974.082,10
18.161,—	11.295,—	375,00	4.382.335,—
11.725,—	62.644,—	6.980,—	5.674.994,80
16.673,50	52.025,—	15.667,—	4.818.181,30
41.627,50	385,—	10.915,—	4.243.309,50
38.778,00	35.485,—	—,—	4.298.991,30
—,—	20.243,—	22.604,—	4.066.226,30
208.693,60	223.570,70	69.146,00	46.862.685,10
201.962,50	143.391,90	38.392,80	38.272.665,40
180.107,50	315.060,50	159.098,70	34.871.116,80
200.440,80	363.183,70	239.206,80	27.772.442,50

TABEL XIV.

ALGEMEENE TABEL DER AANVOEREN

MAANDEN	BELGISCHE VISCH		
	Stoom- vaartuigen	Zeil- vaartuigen	Motor- vaartuigen
Januari	810.800	253.000	306.700
Februari	892.050	144.650	227.500
Maart	1.365.350	101.650	286.800
April	729.900	94.800	232.900
Mei	864.100	81.300	218.700
Juni	965.500	79.900	258.500
Juli	609.300	78.100	220.400
Oogst.	1.017.900	77.700	233.800
September	905.000	78.600	250.600
Oktober	648.600	91.500	258.500
November	678.700	115.500	286.300
December	705.600	142.100	236.300
TOTAAL 1926	10.192.800	1.338.800	3.017.000
1925	10.360.000	1.937.700	2.956.000
1924		13.152.500	
1923		10.156.530	

VISCH GEDURENDE HET JAAR 1926 (in kilogrammen).

Fransche	Engelsche	Hollandsche	TOTALEN
800	50	350	1.371.700 kg.
—	—	—	1.264.200 »
5.900	—	2.100	1.761.800 »
—	360	2.500	1.060.400 »
3.600	9.500	800	1.178.000 »
4.400	25.000	—	1.333.300 »
3.700	7.100	200	918.800 »
13.900	2.100	2.100	1.347.500 »
11.700	5.300	2.800	1.254.000 »
150	12.050	3.200	1.014.000 »
8.900	13.700	—	1.103.100 »
5.900	—	6.900	1.096.800 »
58.950	75.100	20.950	14.703.600 »
45.700	213.350	17.850	15.537.550 »
113.730	76.110	67.200	13.435.000 »
140.945	191.800	121.105	10.614.250 »

TABEL XV.

DE VOORBRENGST DER BELGISCHE MOTORSLOEPEN INGEVOLGE DEN VERKOOP IN DE MIJNEN
VAN OOSTENDE, BLANKENBERGHE, NIEUWPOORT EN ZEEBRUGGE (1924-1926).

JAAR	OOSTENDE		BLANKENBERGHE		NIEUWPOORT		ZEEBRUGGE		TOTAAL	
	Aantal vangst	Ophrengst	Aantal vangst	Ophrengst	Aantal vangst	Ophrengst	Aantal vangst	Ophrengst	Aantal vangst	Ophrengst
1924	772	fr. 8.233.132,40	1940	fr. 1.591.361,35	821	fr. 89.720,—	888	fr. 537.677,75	3321	fr. 5.451.811,50
1925	1913	7.565.775,10	2189	2.361.757,20	1581	192.016,—	—	—	5629	10.119.548,40
1926	2308	10.269.794,40	3122	3.560.965,20	2888	709.965,—	773	2.266.889,—	9586	16.807.715,60

TABEL XVI.

DE VOORBRENGST DER BELGISCHE ZEILSLOEPEN INGEVOLGE DEN VERKOOP IN DE MIJNEN VAN
OOSTENDE, BLANKENBERGHE, NIEUPOORT EN ZEEBRUGGE (1911-1926). (*)

JAAR	OOSTENDE	BLANKENBERGHE	NIEUPOORT	ZEEBRUGGE	TOTAAL
	Aantal vangstn fr.	Aantal vangstn fr.	Aantal vangstn fr.	Aantal vangstn fr.	Aantal vangstn fr.
1911	1.735.142 49	295.431.90	208.498.80	—	2.257.298.79
1912	1.531.597.00	352.539.00	192.999.80	—	2.130.226.00
1913	1.494.085 48	456.110.45	246 039.30	—	2.201.937.73
1919	6.906.696.65	1.475.773.60	251.741.80	—	8.382.470.25
1920	9.478.681.60	2.028.854.65	—	—	11.507.536 25
1921	7.750.880.30	1.554.000.40	—	—	9.304.880.70
1922	6.682.741.40	1.654.540.60	—	—	8.337.282.00
1923	9.426.744.70	2.027.251.00	—	—	11.683.607.70
1924	3587 9.510.530.70	3370 665 593.70	229.612.00	—	9758 10.466.637.20
1925	2686 6 258.940.60	2255 333.260 95	2801 290 512.80	1074 1.702.137.90	9298 8.622.391.45
1926	1594 5.216.401 30	961 122.312.55	1451 254.897.85	—	4006 5.593.611.70

(*) Tot 1929, is de ophrengst der motorsloepen in de opgaven begrepen.

TABEL XVII.

DE VOORTBRENGST DER BELGISCHE VISSCHERSVLOOT INGEVOLGE DEN VERKOOP
IN DE KUSTMIJNEN (1911-1926)

JAAR	STOOMSLOEPEN	ZEILSLOEPEN (1)	MOTORSLOEPEN	TOTAAL
	fr.	fr.		fr.
1911	2,954.267.80	2,257.298.79		4,221 566.59
1912	3,230.049.00	2,130.266.49		5,526.099.69
1913	3,555.147.90	2,201.937.73		5,757.085.63
1919	4,027.723.40	8,382.470.25		12,410.193.65
1920	13,685.783.80	11,507.536.25		25,193.322.05
1921	14,399.645.95	9,305.780.40		23,705,426.65
1922	13,441.454.90	8,337.282.00		21,778,736.90
1923	17,441,661.50	11,683,607.70		29,125 369.20
1924	21,727.653.35	10,466.637.20	5,451.911.50	37,646.202.05
1925	24,184.850.70	8,622.391.45	10,119.548 40	42,926,790.55
1926	30,919.556.10	5,593.611.70	16,807.713.60	53,320.881.40

(1) Tot 1923 inbegrepen, is de opbrengst der motorvaartuigen in de opgaven voor zeilsloepen vervat.

TABEL XVIII.

DE VOORTBRENGST DER BELGISCHE ZEIL- EN MOTORSLOEPEN PER AANLEGHAVEN, INGEVOLGE
DEN VERKOOP IN DE KUSTMIJNEN IN 1926.

	Oostende.	Blankenberghe.	Nieuipoort	Zeebrugge	Totaal 1926.	Totaal 1925.
	fr.	fr.	fr.	fr.	fr.	fr.
Blankenberghe	56.508,—	3.425.901,95	1.647,85	1.593,—	3.485.650,80	2.689.827,55
Coxyde . . .	—,—	—,—	—,—	—,—	—,—	—,—
De Panne . .	286 280,50	1,097,45	185.000,00	—,—	472 377 95	307.949,—
Heyst . . .	34.672,—	101.738,25	—,—	778.664,—	915 074,25	1.138 959,75
Nieuipoort . .	296.889,—	210,40	608.405,00	—,—	905.504,70	536 021,50
Oostduinkerke	2.995,—	10.469,90	115 310,—	—,—	128.774,90	63.927,—
Oostende . .	15.486.195,70	13.705,25	25.000,—	—,—	15.524.900,95	12.396.567,60
Zeebrugge . .	234.240,50	130.154,55	—,—	1.486.732,—	1.951.127,05	1.608.687,45
Totaal.	16.497.780,70	3.683.277,75	935.362,85	2.266.989,—	23.383.410,30	18.741.939 85

IV. — De zeevischhandel.

De Tabel van den Algemeenen Handel van België met het Buitenland, in 1926 verschenen, betreft het jaar 1924. Hare opgaven leveren dus slechts nog een terugziend belang op. Wij leeren eruit dat, in het besproken jaar, België eene hoeveelheid van 58.960.341 kil. visch of vischwaren, geschat op 87.639.693 fr., in speciaalhandel ingevoerd heeft, hoeveelheid grootendeels samengesteld uit zeevisch, mosselen en andere schelpdieren, vischconserven en haring. De eigen vangst in dit jaar bedroeg nagenoeg 15 miljoen kil. in de kustmijnen voor 37.646.202 fr. uitverkocht. De volledige handelsbeweging ging dus over een totaal van 73 miljoen kilogrammen en een inkoopssom van 125 miljoen frank. Daarvan werden 16.235.887 kil. slechts op 21.945.933 fr. geschat, in speciaalhandel uitgevoerd, voornamelijk verse visch, conserven en mosselen. De slotsom is dat er voor omstreeks 100 miljoen frank vischwaar in het land verbruikt wordt, en dat 's lands visscherij voor iets meer dan een vierde in den algemeenen zakengang tusschenkomt.

Die uitslag, hoe gering ook, is aanmoedigend, omdat hij eenigen vooruitgang op het verleden aantoonst; ook nog omdat hij een gunstig voorteeken is van de gevolgen, die van de geleidelijke verbetering der visschershavens te verwachten is. Binnen weinige maanden, zal Oostende voorzien zijn van volledige modelinrichtingen, die den opgang harer visscherijondernemingen vrijen toom zullen laten. Anderzijds, is het duidelijk dat, in de ambtelijke kringen, de belangstelling in de voornaamste onzer kustnijverheden gestadig veld wint en dat, hoe langer hoe beter, de noodzakelijkheid begrepen wordt, ook de havens van Zeebrugge, Blankenberghe en Nieupoort uit hunnen staat van ontoereikendheid te helpen.

Slechts als dit gedaan geweest is, zullen de voorwaarden voor eene natuurlijke ontwikkeling van het nijverheidsinitiatief gansch de kuststreek door bestaan, en zal de invloed van dit initiatief zich op onze handelsbeweging duidelijker en rassor kunnen doen gevoelen.

Meer versch en van onmiddellijk belang zijn de besluitselen gesteund op de beschouwing van de statistiek, voor 1926, van het spoorvervoer uit de kusthavens. Dit vervoer ondergraat noodzakelijk de gevolgen van het tekort aan aanvoer vanwege de stoomtrawlers, dat op de Oostendse markt zoozeer gevoeld werd. Die invloed deed zich gelden zoowel in de buitenlandse als in de binnenlandse betrekkingen. Het spoorvervoer uit Oostende, en ook eenigszins uit Zeebrugge, naar Frankrijk, Duitschland, Zwitserland en Nederland, beliep kil. 7.189.100, tegen 7.241.900 kil. in 1925. Zooals vóór den oorlog, is Duitschland opnieuw de voornaamste afnemer geworden, met 3.628.100 kil.; de aankopen van dit land zijn meer dan verdubbeld, terwijl die van Frankrijk nagenoeg op hetzelfde peil gebleven zijn, die van Zwitserland onbeduidend werden, en die van Nederland van 2.320.000 kil. op 570.000 kil. gedaald zijn. Het is duidelijk dat de mededinging der Hollandsche en Duitse visscherijen zich in Rijnland en Zwitserland steeds scherper afteekent. Anderzijds, is het Duitse afzetgebied, voornamelijk ten opzichte van den handel in schardijn en versche haring niet te veronachtzamen.

De spoorverzendingen, van de kust naar de verbruikscentrums van het binnenland, ondergingen een grooter vermindering dan de buitenlandse; zij zijn van 16.621,500 kil. op 14.717.000 kil. gedaald.

Daaruit blijkt dat het gemis aan koopwaar op de Oostendse markt, ten gevolge van het achterblijven der stoomtrawlers gedurende een deel van het jaar, grootendeels door de Belgische bevolking moest uitgehoet worden. De verzenders hebben, spijs alles, hunne betrekkingen met het buitenland weten te handhaven.

Het bijzonder tarief voor vischverzendingen werd gansch het jaar door, door het spoorwegbeheer behouden. Daarenboven, met het oog op het regelmatig en snel vervoer der schardijnwagens naar Frankrijk en Duitschland, werden de volgende maatregelen getroffen:

's Zondags werd een ijlgoedtrein tusschen Oostende en Herbesthal ingericht.

De toelating werd verleend om de wagens zonder de voorgeschreven weging, doch onder voorbehoud van het recht van nazicht, aan te nemen ten einde de verzenders toe te laten tot op het laatste oogenblik te laden.

De aanneming van vischverzendingen, na de voorgeschreven uren van sluiting, wordt toegelaten.

In overeenstemming met de Fransche spoorwegmaatschappijen, werden door het Belgisch spoorbeheer, plannen opge maakt, voor het snel vervoer van de vischwagens naar Douarnenez, Concarneau en Ventimiglia.

Over het algemeen, heeft het tekort aan vischverzendingen uit Oostende zijn weerslag op al de binnenlandsche markten gehad. De gezamenlijke opbrengst der vischmijnen der voornaamste steden, was immers 20.634.543,41 fr., tegen 20.105.376,96 fr. in het voorgaande jaar, wat, ingezien de prijstoestanden, op eene vermindering van koopwaar duidt. Geen enkele vischmarkt maakt uitzondering op dit gebied, en voor alle mag men besluiten dat een gemis aan Belgische koonwaar er oorzaak van geweest is. Dit is duidelijk voor Antwerpen, waar de verkoopsom van Oostendsche visch van 152.644.10 fr. op fr. 91.979,10 fr. gevallen is; te Brussel, waar de verzendingen uit Oostende van 16.233 op 11.468 manden gedaald zijn; te Mechelen, waar wij slechts 2910 coli Oostendsche visch, tegen 3467, in 1925, aantreffen.

In de groote mijn te Gent, waar de zeevisch verhandeld wordt, werden dit jaar 18.099 coli voor 1.325.581,50 fr. afgezet (7694 buitenlandsche inbegrepen). In 1925, was het aantal coli 23.301, waaronder 10.864 buitenlandsche.

Overigens, op de Brusselsche markt zijn ook al de vreemde inzendingen, behalve de Duitsche verminderd. Deze laatste stegen van 10.727 tot 15.071 coli.

Te Luik, daarentegen, waren de Belgische aanvoeren aanzienlijker dan voorheen; zij werden in zes particuliere hallen geschat op 569.000 kil., waarvan 138.000 kil. Hollandsche, tegen

493.340 kil., met 105.700 kil. Hollandsche in 1925. Daarenboven, worden de hoeveelheden zeevisch rechtstreeks aan de Luiksche verbruikers besteld, op 505.540 kil. geraamd, wat een gezamenlijk vischverbruik van 1.074.540 kil. in de Maasstad doet vermoeden. Dit verbruikscentrum in Wallonië verdient bijgevolg steeds meer de aandacht der verzenders der kust.

Ongelukkiglijk blijven de mijnen van Bergen, Doornijk, Yper, Kortrijk, Rousselare, enz., die dezelfde aandacht waard zijn, steeds ongebruikt, om de redenen voorgaandelijk reeds meermalen uiteengezet.

TABEL XIX.

DE VISCHVERKOOP IN DE VOORNAAMSTE

JAAR	Antwerpen	Bergen	Brugge	Brussel	Dendermonde	Gent	Leuven
	fr.	fr.	fr.	fr.	fr.	fr.	fr.
1913	2,154.443.00	81.168.00	41.200	2.333.369.00	54.799.00	778.562.00	236.908.00
1919	4,687.710.80	18.552.00	2.710	6.717.118.75	63.037.00	1,016.359.00	386.515.80
1920	4,700.352.20	—	—	7,559.445.25	87.247.49	725.182.50	684.097.40
1921	4,923.918.80	—	—	7,607.945.50	109.402.99	1,017.326.75	694.053.94
1922	5,332.610.90	60.762.00	—	8.606.549.70	90.904.56	1.193.421.50	650.023.15
1923	4,619.119.50	9.421.50	—	9,985.539.25	76.052.80	1,160.111.41	695.263.80
1924	4,996.141.50	—	—	11,165.717.00	142.439.00	1,143.892.50	722.091.00
1925	4,908.503.—	—	—	11,597.651.50	191.446.50	1.312.976.75	832.779.80
1926	5,290.646.20	—	—	11,844.386.25	187.016.50	1,325.581.50	800.150.50

GEMEENTEMIJNEN VAN BELGIE (1913-1926).

Lier	Lokeren	Mechelen	S.Nikolaas	Yper	Rousse- lare	Totaal
fr.	fr.	fr.	fr.	fr.	fr.	fr.
29 998.00	30 678.00	250 905.00	18 318.00	16 518.00	—	6,028 160.00
24 843.40	36 247.00	398 339.60	39 086.80	—	—	13,583 084.25
58 241.90	29 000.00	592 964.00	33 666 20	—	—	14,446 049.44
73 131.75	25 035.60	596 283.40	33 678.50	—	—	15,190 917 83
50 003.12	23 812.20	650 312.60	29 173.00	—	—	16,748 482.83
35 042.60	11 648.30	663 158.20	21 407.50	—	—	17,216 764.86
75 189.90	32 158.80	803 730.60	19 996 70	—	26 000.00	18,527 997.20
127 772.15	87 792.90	922 165.20	34 287 06	—	—	20,105 376.96
129 482.00	93 500.20	910 056.40	42 723.86	—	—	20,624 543.41

TABEL XX.

DE VERZENDING VAN VISCH NAAR DE
(Pakken, manden)

PLAATS VAN VERZENDING	1912	1913	1914
Oostende	26.836	21.194	25.429
Blankenberghe	1.380	789	63
Heyst			
Nederland	81.480	79.464	72.764
Engeland	6.912	4.824	391
Duitschland	6.383	9.826	—
Frankrijk	4.569	2.675	726
Noorwegen	860	1.101	1.097
Canada	37	21	22
Luxemburg	26	89	—
Spanje	—	—	2
Binnenland	—	—	—
Denemarken.	—	—	—
Ophrengst van den verkoop aller verzendingen. fr.	2.438.166	2.343.389	6.717.113,75

VISCHMIJN TE BRUSSEL (1912-1926).

an tonnen).

1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926
33.176	19.436	13.838	9.861	10.306	16.283	11.468
166 3	138 —	156	121	59	25	1.213
51.768	63.340	71.567	66.387	64.025	61.151	49.546
1.227	488	507	632	1.038	852	456
128	12.443	17.626	6.907	3.313	10.727	15.071
1.467	2.237	1.213	1.861	432	985	835
735	1.350	2.120	1.589	1.702	2.246	2.136
2	—	—	—	—	—	—
13	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—
532	—	140	50	23	31	12
—	—	683	1.183	2.909	2.833	654
7.559.445 25	7.607.345 00	8.606.549 70	9.985.539 25	11.165.717 00	11.597.651 50	11.861.771 75

TABEL XXI.

OPGAVE DER VOORNAAMSTE VISCHSOORTEN

SOORTEN	1920		1921		1922	
	Getal manden, kisten en tonnen	Opbrengst	Getal manden, kisten en tonnen	Opbrengst	Getal manden, kisten en tonnen	Opbrengst
Oesters (tonnen)	89	fr. 2983.—	43	fr. 1.023	3	fr. 27.25
Kreeften en stekelkrab- ben.	946 (33.920 stuk)	278.594.50	767 (36.976 stuk)	221.522.50	831 (51.968 stuk)	231.754.25
Zalm	127 (464 stuk)	48.290.—	265 (1.421 stuk)	105.975.—	604 (3.565 stuk)	226.944.25
Tongen	8.190 (2.190 stuk)	694.584.50	5.242 (2.242 stuk)	806.511.50	4.818 (2.190 stuk)	1.062.333.60
Grieten	701	93.583.50	641	84.619.25	1.058	138.017.—
Kabeljauw	10.420 (116.830 stuk)	373.150.50	12.217 (202.073 stuk)	1.794.455.50	19.308 (226.035 stuk)	1.812.137.50
Terhut	1.073 (2.427 stuk)	223.964.—	1.613 (13.766 st.)	261.773.50	2.633 (22.900 stuk)	457.555.35
Steur	59 (173 stuk)	22.410.—	71 (137 stuk)	21.334	81 (151 stuk)	250.80
Heilbut	109 (711 stuk)	29.344.—	574 (4.296 stuk)	154.973.75	953 (7.661 stuk)	289.369.—
Pladijs	5.360	448.886.75	7.358	538.170.50	10.724	614.003.—
Roggen en vloten	15.498	1.240.533.—	17.221	1.253.832.50	18.261	1.215.700.25
Schelvisch	14.860	1.120.879.75	13.157	770.606	14.679	838.775.25
Makereel	1.817	161.948.75	1.780	123.600.50	2.580	141.712.75
Riviervisch	434	16.883.25	182	7.726	52	2.795.75
Andere soorten	29.534	1.803.402.75	32.056	1.501.211	91.587	1.550.332.75

VERKOCHT IN DE VISCHMIJN TE BRUSSEL (1920-1926).

1920	1924	1925	1926				
Getal manden, kisten en tonnen	Opbrengst	Getal manden, kisten en tonnen	Opbrengst	Getal manden, kisten en tonnen	Opbrengst	Getal manden, kisten en tonnen	Opbrengst
718 stuk	Fr. 128.464.—	165 stuk	Fr. 47.279.25 (13.7.7)	388 stuk	Fr. 112.807.25	147 stuk	Fr. 62.607.—
20.144 stuk	128.464.—	140 stuk	59.226.— (227 stuk)	58 stuk	82.850.75 (230 stuk)	80 stuk	80.101.—
1466 stuk	136.665.—	736 stuk	905.457.—	1921	912.102.—	1581	778.502.—
2.125 stuk	829.198.25	2.201	180.395.—	582	120.228.—	418	101.857.75
325 stuk	100.238.—	6.2	16.477	16.477	18.858	18.858	
7.922 stuk	2.587.244.75 (16.752)	15.898 stuk	2.926.218.— (208.411)	3.062.650.25 (218.749)	18.858 stuk	8.202.750.75	
201.182 stuk	468.306.20 (10.202 stuk)	1.221 stuk	3.840.811.60 (10.810)	604.474.75 (6.784)	604.474.75	120.707.75	
135.249 stuk	468.306.20 (10.202 stuk)	48 stuk	19.371.— (54 stuk)	8.020.— (32 stuk)	8.020.—	8.755.—	
57 stuk	20.701.—	190 stuk	296.711.— (2.902)	298.801.— (1.277)	298.801.—	112.068.—	
4.068 stuk	270.640.—	8.298 stuk	1.080.524.50 (16.175)	1.080.524.50 (16.175)	10.678 stuk	1.354.358.—	
8.685 stuk	721.398.—	12.507	1.364.864.50 (13.271)	1.316.410.— (14.206)	1.316.410.—	1.354.358.—	
14.872	1.547.091.—	15.5.3	858.170.50 (10.485)	1.012.754.— (8.677)	1.012.754.—	1.066.698.75	
10.985	975.568.25	7.601	157.392.75 (1.750)	118.322.— (1.040)	118.322.—	113.617.—	
2.660	155.551.75	1.664	2.608.— (11)	1.208.— (14)	2.645.—		
89	5.006.—	45	32.718	2.464.608.—	29.451	2.644.957.25	
57.220	2.035.240.50	30.452	2.116.976.—				

TABEL XXII.

DE VERKOOP VAN **VERSCH**E HARING IN DE BELGISCHE KUSTMIJNEN IN 1923-1926.

BELGISCHE VANGST.

BUITENLANDSCHE VANGST.

AANLEGHAVEN DER SLOEPEN	Kornet		Drijfnet of stroopnet		Kornet		Drijfnet of stroopnet	
	Kilog.	Op- brengst fr.	Kilog.	Op- brengst fr.	Kilog.	Op- brengst fr.	Kilog.	Op- brengst fr.
Nieuipoort			10.350	20.300				
Oostende stoom zeil	739.365	2.544.228					14.850	33.778.—
TOTAAL 1926	739.365	2.544.228	10.350	20.300			14.850	33.778.—
1925	1.785.052	4.942.508	15.850	39.286			142.945	128.220.50
1924	2.302.110	3.931.223	18.000	32.431			34.265	49.641.—
1923	2.084.555	3.354.168	12.000	19.116			120.395	146.507.—

TABEL XXIII.

DE VERKOOP VAN VREEMDE VISCH IN DE BELGISCHE KUSTMIJNEN (1913-1926).

JAAR	Engelsche	Fransche	Hollandsch.	Duitsche	Deensche	Noorsche	Zweedsche	Totaal
	fr.	fr.	fr.	fr.	fr.		fr.	fr.
1913	180.616.90	99.280.90	120.720.10	2.977.80	895.720.80	500.075.00	12.828.80	1.872.094.89
1920	130.847.80	140.771.70	155.635.80	—	—	—	—	427.254.80
192	447.852.90	262.141.30	116.038.40	—	—	—	—	825.517.40
1922	457.122.10	209.854.80	270.395.00	91.017.80	—	—	—	1,028,478.70
1923	289.449.80	368.188.70	239.208.80	—	7,448.—	858.—	8.300.—	902.036.80
1924	76,110.—	113,790.—	67,200.—	—	24,700.—	680.—	80.—	282,500.—
1925	291,362.30	164,215.10	88,892.80	4.720.80	4,865.00	—	—	509,650.20
1926	208,693.80	228.570.70	69,146.—	—	—	—	—	501,410.80

TABEL XXIV.

STAAT VAN DEN VERKOOP VAN VISCH IN DE ANTWERPSCHE VISSCHMIJN (1915-1926):

JAAR	RIVIERVISCH	OOSTENDSCHE VISSCHERIJ	BUITENLANDSCHE VISSCHERIJ	ALGEMEEN TOTAL
1915	100.761,10	—	718.461,30	189.222,40
1916	144.812,70	—	744.261,30	889.074,00
1919	188.282,50	140.823,00	4.558.604,80	4.887.710,30
1920	140.882,00	479.177,00	4.080.273,20	4.700.332,20
1921	201.285,00	162.860,00	4.559.775,80	4.923.918,80
1922	179.959,50	97.625,00	5.115.026,40	5.392.610,90
1923	163.053,00	49.563,50	4.406.503,00	4.619.119,50
1924	254.881,60	64.385,50	4.076.874,40	4.396.141,50
1925	198.415,60	152.647,10	4.647.442,30	4.998.505,00
1926	106.865,50	91.979,10	5.091.801,60	5.290.646,20

TABEL XXV.

HOEVEELHEID ZEEVISCH IN 1926 PER SPOOR VERZONDEN UIT DE KUSTSTATIES NAAR VER-
BRUIKCENTRUMS VAN HET LAND EN NAAR HET BUITENLAND (HOEVEELHEID AANGEDUID
IN TONNEN).

SPOORWEGSTATIES.	Binnenland en gemengde dienst.			BUITENLAND.							
	Tarief I. Spoedbe- stelling	Tarief II en stukgoed tarief. IJlgoed en stukgoed	Tar. III Vracht- goed	Frankrijk en Elzas Lothar.		Duitschl.		Zwitserlnd.		Nederl.	
				IJlgoed.	Vracht- goed.	IJlgoed.	Vracht- goed.	IJlgoed.	Vracht- goed.	IJlgoed.	Vracht- goed.
Adinkerke-Panne	12,0	38,0	—	7,0	—	—	—	—	—	—	—
Blankenberghe	61,0	427,0	—	6,0	—	0,1	—	—	—	—	—
Heyst.	24,0	31,0	57,0	—	—	—	—	—	—	—	—
Nieuipoort-Baden.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nieuipoort-stad	0,1	8,0	—	3,0	—	—	—	—	—	—	—
Oostende	603,0	10723,0	2488,0	1552,0	1297,0	327,0	3319,0	38,0	—	152,0	418
Zeebrugge	17,0	227,0	—	88,0	—	62,0	—	—	—	—	—
TOTAAL 1926	718,0	11454,0	2545,0	1656,0	1297,0	309,1	3319,0	38,0	—	152,0	418
1925	747,5	11028,0	4846,0	1692,1	1100,7	201,3	1642,8	285,0	—	198,0	2122
1924	862,2	9780,9	8997,4	1478,9	40,2	12,8	111,0	626,3	—	45,5	—
1923	749,1	8597,4	4876	1143,6	2,7	—	—	494,0	—	22,3	—

V. — Zeewerken ten behoeve der zeevisscherij.

De heer hoofdingenieur, bestuurder van den bijzonderen dienst der kust, heeft de volgende inlichtingen laten geworpen, aangaande de zeewerken aan de visscherijshavens der Belgische kust.

A. Haven van Blankenberghe. — In 1926, werden aan de haven, met hare afhankelijkheden, onderhoudswerken uitgevoerd ten beloope eener som van 27.574,60 fr.; voor het onderhoud der gebouwen, voor lichten en seinvuren, werd eene som besteed van fr. 5.278,91 fr.

Werken in ontwerp. — Bouwen eener nieuwe visschershaven ten Westen van de havengeul. Door den heer minister werd beslist geen gevolg te geven aan de aanbesteding, die uitgeschreven werd met het oog op het uitvoeren dier werken.

B. Haven van Zeebrugge. — In 1926, werd overgegaan tot het ontslijken van den kalfaterbank; aan het in 1925 opgerichte steunstaketsel werden eenige verbeteringswerken uitgevoerd. Deze werken gaven aanleiding tot eene uitgaaf van 22.878,98 fr.

Werken in ontwerp. — Uitvoering van het eerste deel der voorzienene uithreidingen voor de visschershaven van Zeebrugge, bestaande in het aanleggen van het noorderdok voor stoomsloepen, op 70 m. lengte en op 80 m. breedte.

C. Haven van Oostende. — In den loop van het jaar 1926, is er geen enkel bijzonder werk uitgevoerd geweest in de haven van Oostende, welk in rechtstreeksch verband staat met de zeevischvangst. Al de bestaande werken bevinden zich in een betrekkelijk goeden staat van onderhoud.

De werken voor het aanleggen der nieuwe visschershaven gaan normaal vooruit, en waren op het einde van 1926 voltooid tot beloop van 934/1000, met uitzondering der nieuwe vischnij en der geschiktmaking der nijverheidgronden.

De ministerieele Commissie, gelast wenschen uit te drukken aangaande de nieuwe vischmijn, heeft bepaald de voorwaarden vastgesteld, aan dewelke dit werk moet voldoen. Indien de omstandigheden hunnen normalen loop volgen, zullen de werken voor het bouwen der vischmijn in den loop van 1927 kunnen aangevangen worden.

De Haven van Nieupoort. — Gedurende het jaar 1926, werden aan de haven en kust van Nieupoort, verbeteringwerken uitgevoerd, die kunnen aanzien worden als nuttig voor de zeevisserij en waarover een beknopt overzicht gepast schijnt:

- 1) Herstelling der glooiingen op den rechteroever der haven.
- 2) Versterking van den westelijken lagen havendam.
- 3) Herstelling van een einde steenen glooiing op den linker-oever van den ingang der vlotkom, onmiddellijk stroomafwaarts van de sluis dezer kom.

Deze werken eischten een totale uitgave van 107.594,14 fr.

Het heropbouwen van het stroomafwaarts gelegen deel van het westerstaketsel, wiens aanbesteding goedgekeurd werd den 31 December 1925, zal heraanbesteed worden, ten einde deze werken aan te vangen, den 1 April 1927.

Voornaamste ontworpen werken. — 1) Leveren en plaatsen van 2 electrische kabels voor het voeden van den vuurtoren van Nieupoort. Aanbod ten beloope van 12.000 fr., goedgekeurd den 23 September 1926. Deze werken zullen eerstdaags aangevangen worden.

2) Het maken eener dienstbrug voor den reddingdienst ter hoogte van den huidige aanlegpost der tuiboot. De stukken voor het in aanbesteding brengen dezer werken zijn gereed.

3) Het ontslijken van het vlotdok en zijne toegangseul.

4) Het aanbrengen van een richtingvuur aan den « Krommen hoek ».

5) Het heroprichten van het gebouw voor het loods- en reddingwezen te Nieupoort-Baden.

VI. — Het beroepsonderwijs der zeevisschers.

Zooals de bijzondere verslagen der vakscholen voor zeevisscherij het uitwijzen, hebben deze gestichten stand gehouden gansch de kust door, zelfs in de gemeenten, zooals De Panne Coxyde en Oostduinkerke, waar, sedert den oorlog, de visscherijondernemingen en bevolking verminderd zijn. De schoolbevolking is in 1926, in de verscheidene scholen, op weinig na gebleven, wat zij in 1925 geweest was. In dit jaar, waren ongeveer 317 leerlingen ingeschreven; verleden jaar 354. Wij zijn dus nog tamelijk ver verwijderd van de 453 schoolgaangers, in 1913 vastgesteld.

De Regeering en de Provincie hebben in het schooljaar 1925-26 voort de gewone toelagen verleend, zoowel ten behoeve van de zeevisscherijsscholen als ten behoeve van het gesticht voor zeewetenschappelijk onderzoek, gevoegd bij de vrije visschersschool van Oostende. Het verslag voor 1926 van dit gesticht wordt hierna als bijdrage overgedrukt.

De toekenning der toelagen voor het loopend jaar is onder tusschen ernstig in gevaar geweest, ten gevolge van de algemeene politiek van inkrimping der staatsuitgaven, die thans moet toegepast worden. Gelukkiglijk werd naderhand in acht genomen, dat de visscherijsscholen, zooals alle gestichten van beroepsonderricht, aan een dringende vereischte voor 's lands heropheuning beantwoorden, en dat hun verval, dat noodzakelijk de afschaffing der toelagen zou volgen, de visscherij-nijverheid een aanzienlijke schade zou berokkenen.

De volgende tabel geeft een overzicht van den geldelijken toestand der scholen, ingevolge hunne goedgekeurde begrotingen van 1925-1926.

GEMEENTE	UITGAVEN	Toelagen van den	
		Staat	Provincie
Blankenberghe	4115	1927	1364
Coxyde	6576	3159	2102
De Panne	7873	3749	2549
Heyst	9073	4391	1000
Nieuipoort	7517	3521	2447
Oostduinkerke	6413	3082	2048
Oostende:			
Vrije school	28866	12271	1264
Onderzoekstatie	30250	12100	900
Stedelijke school	49000	15908	15908
Totaal	149.683	60108	29582

In het schooljaar 1925-1926, werden door de Provincie geen buitengewone toelagen verleend.

De heer Minister van het Zeewezen heeft geen bezwaar gezien in den aankoop van een motor, voor de stedelijke visschersschool te Oostende. De tussenkomst van den Staat zou echter ten hoogste 10.000 fr. bedragen en voorafgaandelijk door het Comité der Schatkist moeten goedgekeurd worden.

Koninklijk werk van den « Ibis ». — Den 1 Januari 1926, beliep het aantal scheepjongens 38. In het jaar 1926 werden 25 leerlingen opgenomen en 15 werden ontslagen. Den 31 December 1926 was het algemeen aantal 98 leerlingen.

Dertien leerlingen werden bij hun verlaten der school, door tussenkomst van het werk, als kajuitjongens ingescheept aan boord van visschersvaartuigen; 8 dezer jongens waren in het bezit van het getuigschrift van bekwaamheid van radiotelegrafist ter zeevisscherij.

De jongens der voorgaande schooljaren hebben de voorbereidende leergangen gevolgd tot het bekomen van het getuig-

schrift van leerling-stuurman ter zeevisscherij; van de 17 leerlingen, die zich aangeboden hebben voor de examenjury der afdeling van de zeevisscherij, hebben er 3 de groote onderscheiding bekomen, 6 de onderscheiding; 2 hebben de proef met voldoening doorstaan; 4 andere kandidaten verkeerden in de onmogelijkheid het getuigschrift te bekomen, omdat zij den ouderdom van 14 jaar, vereischt door de verordening, niet bereikt hadden, maar 2 diergenen behaalden de groote onderscheiding en de 2 anderen de onderscheiding; 2 kandidaten, waarvan een den vereischten ouderdom niet bereikt had, werden verdaagd.

De leerlingen ondergaan, vooraleer zij de school verlaten, tijdperken van inscheping aan boord van den motortrawler van den Ibis.

Het aantal van 98 leerjongens is als volgt somengesteld:

44	leerlingen van	Oostende.
18	»	» Heyst.
10	»	» De Panne.
7	»	» Oostduinkerke.
6	»	» Coxyde.
2	»	» Blankenberghe.
2	»	» Nieuipoort.
2	»	» Breedene.
1	»	» Adinkerke.
1	»	» Calloo.
2	»	» Cappellen.
1	»	» Staden.
2	»	» Wulpen.

Stedelijke visschersschool van Oostende. — De schoolbevolking, op het einde van het schooljaar 1925-1926, was 16 in het eerste studiejaar, en 15 in het tweede studiejaar. Te zamen 31.

Op weinige uitzonderingen na, hebben de leerlingen zeer regelmatig de school bijgewoond.

Vóór den aanvang van het schooljaar, werd de scheepsmotor het meest bij onze zeevisschers in gebruik, door den eigenaar

weggehaald en niet meer vervangen. Jammer is het, dat die motortype niet de eigendom der school is.

Geene wijzigingen deden zich in den loop van het schooljaar voor, wat de samenstelling van het leerarenkorps betreft.

Het examen van leerling-visscherstuurman had den 26 Juli en volgende dagen in de zeevaartschool der stad plaats. Alhoewel 8 leerlingen de vereischte voorwaarden vereenigden, om aan het examen van leerling-visscherstuurman te kunnen deelnemen, kreeg slechts één de toelating zijner ouders en legde het examen met onderscheiding af. De andere leerlingen kregen de toelating niet, omdat de kosten tot ongeveer 30 fr. beliepen wat hunne ouders te overdreven vonden.

Op het einde van het schooljaar, deden de 15 verdienstelijkste leerlingen der school, onder de bewaking van hunnen onderwijzer, eene studiereis naar de haveninrichtingen der stad Gent. Deze reis geschiedde per stoomboot, langs Terveuren.

Het getal schooldagen gedurende het schooljaar was 217.

Avondleergangen. — Deze leergangen begonnen den 15 September 1925, werden, op al de werkdagen van 6 tot 8 ½ uur gegeven en eindigden den 31 Juli 1926. Zij werden door 63 leerlingen gevolgd, op 248 schooldagen.

Deze leerlingen hebben zeer regelmatig en vol belangstelling de avondleergangen gevolgd.

Onder de visschers worden nog vele jongelingen aangetroffer, die voorheen nooit een visschersschool hebben bijgewoond, en weinig of niets van matrozenwerk kennen. Om aan dezen ongelukkigen toestand een einde te stellen, achtte het gemeentebestuur het noodig, met den aanvang van het schooljaar, eene leergang van matrozenwerk in te richten, die iederen dag der week van 8 tot 8 ½ uur 's avonds gegeven werd, en reeds goede vruchten gegeven heeft.

Sedert den 1 Mei 1926, werd eveneens een leergang van scheepsmotoren ingericht en een bijzondere leeraar daartoe aangesteld.

Het examen van scheepsjongen had, als naar gewoonte, de week vóór Paschen, in de zeevaartschool van deze stad

plaats, 25 jongelingen, welke de avondleergangen volgden, namen er aan deel en legden allen met goed gevolg dit examen af.

1e examen. Getal deelnemers, 12. Zijn gelukt, 12. Met de grootste onderscheiding, 7. Met groote onderscheiding, 4. Met onderscheiding, 0. Met voldoening 1.

2e examen. Getal deelnemers, 13. Zijn gelukt, 13. Met de grootste onderscheiding, 6. Met groote onderscheiding, 3. Met onderscheiding, 3. Met voldoening 1.

De examens van leerling-visscherstuurman en visscherstuurman hadden den 26 Juli en volgende dagen in de zeevaartschool dezer stad plaats; 10 leerlingen namen er aan deel en bekwamen allen het bekwaamheidsdiploma.

Examen van leerling-visscherstuurman. — Getal deelnemers, 4. Zijn gelukt, 4. Met de grootste onderscheiding, 1. Met groote onderscheiding, 3. Met onderscheiding, 0. Met voldoening, 0.

Examen van visscherstuurman. — Getal deelnemers, 6. Zijn gelukt, 6. Met de grootste onderscheiding, 4. Met groote onderscheiding, 2. Met onderscheiding, 0. Met voldoening, 0.

Vrije visschersschool « Pastor Pype » te Oostende. — De vrije visschersschool « Pastor Pype », telde in 1926, bij de opening van het schooljaar, 43 leerlingen, welke opgeleid worden in de theoretische en practische kennis van hun beroep, volgens het gewoon leerprogramma.

De uitgangsexamens hebben bewezen dat de uitslagen van het schooljaar zeer bevredigend geweest zijn; op de 15 leerlingen, die zich voor de jury door den Staat benoemd, aanboden, behaalden 13 hun diploma.

De bijwoning der lessen was regelmatig; het grootste getal afwezigen dat opgenomen werd, ging het cijfer 4 niet te boven.

Om de practische oefeningen in de metaalbewerking te bevorderen, werd een bijzondere afdeeling voor de bankwerkers ingericht, afgescheiden van het lokaal der motoren, waar de tegenwoordigheid van bankwerkers voorheen wel eenig gevaar opleverde. Voor deze verandering werd echter noch aan den Staat, noch aan de Provincie, eenige toelage gevraagd. Zoo

werd eveneens, in de zaal der nettenbreijers, touw- en zeilmakers een schutsel aangebracht, ter waarde van 3000 franken, tot betere orde der werkzaamheden en verhooging der temperatuur.

Rekening houdende met het feit dat de visschers meer en meer in hun huishouden gebruik maken van visch, naarmate zij er de toebereiding beter van aangeleerd hebben, heeft de school er zich bijzonder op toegelegd, de leerlingen met die toebereiding vertrouwd te maken. Zoo werd in het seizoen van sprout en haring, zeer dikwijls gebruik gemaakt van de rookerij, aan de school verbonden. Bezoeken van het onderwijzend personeel aan de in den omtrek der stad liggende conservefabrieken, vergemakkelijken hun de uitlegging der vischbewaring, aan hunne leerlingen. Het noodige leermateriaal wordt daartoe in de school aangetroffen. Als aanmoediging wordt het den leerlingen toegelaten eené portie van de door hen toebereide visch mede naar huis te nemen.

Om het nut en de noodzakelijkheid van het beroepsonderwijs aan de visschers te doen inzien, heeft de beheerraad der vrije visschersschool « Paster Pype » besloten eene jaarlijksche tentoonstelling der werken van de leerlingen in te richten, en tevens aan de visschersbevolking het bezoek toe te laten van de lokalen en van het museum dezer inrichting, die zeker zulk bezoek overwaard is.

Dat de uitslagen van het schooljaar zeer goed geweest zijn, wordt bewezen door, het feit, dat de schoolbevolking in het begin van het nieuwe schooljaar, tot 50 gestegen is.

Vrije visschersschool van De Panne.

Duur van het schooljaar: Van 1 October tot 1 April, voor de lagere en middelbare afdeeling (niet varenden), en van 1 October tot 1 Juli, voor de hogere afdeeling (varenden); bijgevoegd wederzijds 26 en 38 weken.

Dagen en uren der lessen. — Voor de lagere en de middelbare afdeeling is de school open van 4½ tot 6½ uren, op de vijf eerste dagen der week, en van 11, ½ tot 12 ½ uur, den Zater-

dag, en voor de hogere afdeeling van 6 tot 7 uren, den Zaterdag namiddag, en van 8½ tot 10½ uren, den Zondag voormiddag, dit is wederzijds elf uren per week voor de niet varenden, en drie uren per week voor de varenden.

a) Ingeschreven leerlingen: niet varenden, 21; varenden, 14.

b) regelmatige leerlingen, wederzijds op den 31 December en op het einde van het schooljaar; niet varenden, 20 en 18, varenden, 11 en 10.

Afgeleverde diploma's (per afdeeling). Zeven leerlingen hebben met goeden uitslag het examen van scheepsjongen afgelegd; zes leerlingen hun eerste proef en één zijn tweede proef.

De plaatselijke afneming van het examen van scheepsjongen door de jury te De Panne, de goede uitslag van dit onderzoek, en de aankondiging door het Beheer van het Zeewezen, der plechtige uitdeeling der premien aan de visschersscheepsjongens, op 25 December 1926, hebben een heilzamen invloed op het beroepsonderwijs onzer jonge visschers uitgeoefend; ze gevoelen zich grootelijks aangewakkerd om nog regelmatig de leengangen te volgen, om met meer hardnekkigheid zich op hun zoo belangrijke en zoo nuttige leerstof toe te leggen, en om zich later tot nog hogere examens voor te bereiden.

Jammer, dat er nog altoos visschers gevonden worden — alhoewel er door de aanmoedigingen vanwege den Staat en de Provincie, reeds een merkelijke verbetering aan te stippen is — die geen leerjongens willen aanveerden. Twee leerlingen der hogere afdeeling hebben aan het beroepsonderwijs en aan hun beroep van toekomstenden visscher vaarwel gezegd, omdat ze geen vaart kregen.

Daar, in algemeenen regel, enkel de kinders van visschers het beroep hunner ouders omhelzen, zou deze toestand kost wat kost moeten verholpen worden, hetzij door nog belangrijker aanmoedigingen, hetzij door aan de visschers, zooals in Frankrijk, de verplichting op te leggen, een leerjongen aan boord te nemen.

Vrije visschersschool te Blankenberghe. — In het schooljaar 1925-26, werden de lessen in deze school gevolgd door 11 leerlingen in de hogere afdeling van zeevarenden, en door 24 leerlingen in de lagere afdelingen der niet-varenden.

Dit jaar hebben twee leerlingen te Oostende hun diploma bekomen van stuurman. De examens voor scheepsjongen werden hier ter plaats afgenomen; 5 leerlingen hebben met welslagen dit examen afgelegd: 2 de tweede proef en 3 de eerste proef.

De lessen over motoren werden onlangs stevig ingericht, daar de visschersbooten meer en meer van motoren voorzien zijn.

Vrije visschersschool van Nieupoort. — De toestand van de visserij te Nieupoort is niet verheugend. De gedurige uitstelling der havenwerken is er de oorzaak van. De visschers blijven weg. Verscheidene familiën die, hopende op de toekomst en uitziende op goedkoope woonst, waren teruggekeerd, zijn wederom uitgeweken of zullen binnen kort uitwijken.

Zulke aangelegenheden hebben noodzakelijk hun weerslag op de visschersschool. Kleine booten mogen geschipperd worden zonder diploma. Groote sloepen vluchten Nieupoort's haven. Vandaar het beperkt getal leerlingen.

De visschersschool bestaat uit twee afdelingen.

In de afdeling der niet-varenden waren er in het begin van het schooljaar 19 leerlingen ingeschreven, waarvan enkele visschersjongens. Vele kinderziekten hebben den regelmatigten gang belet.

Sommigen, naan gewoonte, verlaten de leergangen als ze eenigzins geoefend zijn in het netbreien; anderen hebben de stad verlaten. Voor het oogenblik (Februari 1927), zijn er nog een tiental aanwezig.

In de afdeling der varenden, zijn er zes leerlingen ingeschreven, waarvan drie verleden jaar hun eerste proefexamen hebben afgelegd. Die leergangen kwijnen in den sprottijd en het haringseizoen en worden dan regelmatigiger gevolgd in het tweede en het derde termijn, daar ze blijven voortgaan tot aan het examen.

De leeraars wijden hun beste krachten toe aan hun ondankbare taak; ze gaan de nalatige jongens ten huize opzoeken, of wakkeren ze aan op school... doch hun ijver botst op den jammerlijken toestand en op de onverschilligheid van de kleine visschers, die het nut van diploma's niet inzien.

Vrije visschersschool van Heyst-aan-Zee. — Het aantal leerlingen in het schooljaar 1925-26, was als volgt:

Eerste studiejaar, niet varenden, 12.

Tweede studiejaar, niet varenden, 10; varenden, 9.

Derde studiejaar, varenden, 8.

Te zamen: 39.

In het onderwijs der zeevaart werden geen bijzondere leemten noch behoeften dit jaar waargenomen; de school is van de noodige toestellen voorzien, om het onderwijs behoorlijk aanschouwelijk te maken; ook hebben de leerlingen in het laatst te examen met veel vrucht hun examen afgelegd.

Vrije visschersschool te Coxyde. — Het schooljaar 1925-1926 werd aangevangen op 1 October 1925. 19 leerlingen volgden de lessen in het eerste jaar, 2 die in het tweede jaar, waarvan 1 reeds vaart. Voorloopig worden de lessen gegeven in de gemeenteschool, daar de barak van het Albertfonds, die de gemeente ter beschikking van de visschersschool stelde, verkocht is.

Een nieuw lokaal zal door de gemeente gebouwd worden, waar al het materiaal zal kunnen opgesteld worden.

Men stelt vast dat de zeevisscherij in aantrekkelijkheid wint, want menig oud-strijder visscherszoon, nu zonder werk vallende, zoekt werk op een boot, wat hij gemakkelijk vindt.

Vrije visschersschool te Oostduinkerke. — De duur van het schooljaar is voor het tweede jaar, 38 weken, en begint den 27 September, om te eindigen den 19 Juni; het eerste jaar, van 26 weken, begint den 27 September en eindigt den 31 Maart.

Van de 42 leerlingen, in het begin ingeschreven, waren er

op het einde van het schooljaar 41, waarvan 33 de avondlessen en 8 de zondagslessen volgden ; zoodus eene aanwinst van 1 leerling.

De vakken der avondschool waren de zeevaartkunde, rekenkunde, natuurkunde, teekenkunde, gezondheidleer, aardrijkskunde, begrippen van motoren en handwerk. De avondlessen waren volgens de bekwaamheid in twee afdeelingen verdeeld.

Eenige verzamelingen van werken, schelpen en visschen zijn in het bezit der school ; prijzen nuttig voor de zeevisscherij werden uitgedeeld. Geene diploma's waren afgeleverd, doch allen volgen de lessen met vrucht, wat in ruime mate de leerlingen helpen zal hun kost te winnen, en zelfs hun leven te redden in de moeilijkheden, die het zeeleven meebrengen kan.

Het lokaal is kosteloos door het gemeentebestuur gegeven.

Eenige wenschen : De visschershaven van Nieupoort zou onze zeelieden meer veiligheid bij de in- en uitvaart moeten leveren ; meer menschen zouden dan in deze moeilijke tijden het noodzakelijke voor hun levensonderhoud ter zee gaan zoeken, nu de voltooide heropbouw het levensvraagstuk moeilijker maakt. Het ware ons volk der kust en tevens gansch het land een grooten dienst bewijzen, konden aan de haven van Nieupoort de noodzakelijke werken gedaan worden, zoodat te allen tijde de visschers een onderkomen in de haven vinden zouden, zonder gevaar of vrees voor eigen leven.

Ware het ook niet mogelijk de eischen voor het examen, wat de regelmätige vaart betreft, wat te verzachten, om zoo meer leerlingen te kunnen aanwerven en aan te lokken ; eens de leergangen in zeevaart meêgemaakt, zal de liefde voor het vak zich ontwikkelen en zal de visscherij aangroeien, ook de hoeveelheid visch die ter markt zal kunnen gebracht worden.

Om het beheer der scholen te helpen, ware het ook wenschelijk, dat de openbare besturen, die dit beheer tot het bereiken van zijn doel geldelijke middelen ter hand stellen, niet te lang wachten hunne geldelijke bijdrage aan de besturen te zenden, ten einde hunne moeilijke taak te vergemakkelijken.

TABEL XXVI

AANTAL LEERLINGEN IN DE

JAAR	Gestude (Gemeenteschool)		Gestude (vrij school)		De Penne		Nieuwpoort	
	varrende	niet varrende	varrende	niet varrende	varrende	niet varrende	varrende	niet varrende
1910	—	49	—	102	49	36	11	15
1911	—	40	—	105	39	45	9	26
1912	—	38	—	101	43	37	10	32
1913	—	41	—	111	46	40	8	36
1919	—	11	—	91	—	—	—	—
1920	—	34	—	100	—	—	—	—
1192	—	39	—	48	14	25	1	8
1922	—	36	—	64	17	22	1	7
1923	—	35	—	60	9	20	7	6
1924	—	27	60	44	11	22	5	18
1925	55	28	12	43	10	21	6	11
1926	63	31	—	43	14	21	6	19

VISSCHERSCHOLEN (1910-1926)

Gooyde		Doetdinkerke		Hoyt		Blankenburghe		TOTAAL
varande	niet varande	varande	niet varande	varande	niet varande	varande	niet varande	
8	35	—	—	28	28	18	29	—
10	25	13	32	26	20	18	28	434
10	27	14	29	26	16	20	25	428
10	24	13	30	27	25	17	25	453
—	—	—	—	45	15	—	20	187
—	—	—	—	42	18	20	13	227
—	—	—	—	31	18	20	13	221
12	3	3	12	41	14	18	19	250
2	17	6	22	23	14	11	20	252
3	19	6	26	18	23	14	22	338
2	20	5	35	16	23	9	21	317
1	18	8	33	17	22	11	24	354

TABEL XXVII.

DE UITSLAGEN DER EXAMENS VOOR HET

JAREN.	OOSTENDE			DE PANNE			HEYST		
	Getal der niet gelukten	Getal der gelukten.		Getal der niet gelukten.	Getal der gelukten.		Getal der niet gelukten	Getal der gelukten.	
		1 ^e proef.	2 ^e proef.		1 ^e proef.	2 ^e proef.		1 ^e proef.	2 ^e proef.
1908	26	19	24	3	10	10	7	8	4
1909	38	24	17	4	10	8	5	4	6
1910	26	28	20	2	5	10	7	10	3
1911	24	25	18	1	16	6	1	11	7
1912	15	19	15	1	9	14	2	8	9
1913	2	19	14	4	—	—	6	9	7
1914	8	16	10	—	—	—	—	—	—
1921	9	32	—	—	—	—	2	—	—
1922	2	2	2	—	—	—	—	9	14
1923	12	12	20	—	—	—	—	11	9
1924	7	38	21	—	—	—	—	3	7
1925	—	61	31	—	—	—	—	3	3
1926	77	45	32	7	7	—	12	7	5

TOEKENNEN VAN LEERBEURZEN IN DE ZEILVISSCHERIJ (1908-1926).

BLANKENBERGHE			NIEUPOORT			OOSTDUINKERKE			COXYDE		
Getal der niet gelukten.	Getal der gelukten.		Getal der niet gelukten.	Getal der gelukten.		Getal der niet gelukten.	Getal der gelukten.		Getal der niet gelukten.	Getal der gelukten.	
	1 ^e proef.	2 ^e proef.		1 ^e proef.	2 ^e proef.		1 ^e proef.	2 ^e proef.		1 ^e proef.	2 ^e proef.
5	4	—	1	3	1	—	—	—	2	4	2
—	3	3	—	—	—	—	—	—	2	3	4
3	5	2	—	1	—	—	—	—	—	5	2
—	2	5	—	—	1	2	4	—	—	3	5
1	7	2	—	—	—	—	4	3	1	5	2
—	5	5	1	13	12	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	5	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	3	6	—	—	—	—	—	—	—	1	—
—	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	4	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—

TABEL XXVIII.

TOESTAND DER HULP- EN VOORZORGKAS

JAAR	Gewone inkomsten	GEWONE UITGAVEN	
		Betaalde pensioenen	Bureelkosten
1915	—	32,828.00	662.25
1916	—	25,822.25	634.20
1917	—	22,627.00	600.00
1918	1,792.41	22,383.00	600.00
1919	111,651.81	166,822.00	1,962.75
1920	236,669.09	130,982.00	2,269.70
1921	228,550.17	182,034.50	1,924.00
1922	212,196.06	191,757.50	1,998.10
1923	277,724.46	188,960.00	1,974.50
1924	348,711.23	221,844.50	3,039.05
1925	382,722.70	255,602.70	2,964.80
1926	468,626.89	326,392.70	3,226.65

DER VISSCHERS VAN OOSTENDE (1915-1926).

SALDO		BOITENGEWONE INKOMSTEN		Toestand van het reserve- fonds
Te goed	Schuld	Verworven interessen	Giften	
—	406 25	—	33,084.00	—
393.55	—	—	26,850.00	—
1,072.76	—	—	24,299.76	—
522.17	—	—	21,712.76	—
96,852.99	—	31,897.93	122,124.00	243,555.38
114,580.11	—	11,142.72	20.00	333,558.49
60,523.95	—	15,932.28	—	400,276.50
36,218.90	—	17,778.44	—	428,344.34
106,240.87	—	19,450.91	—	513,633.21
145,989.57	—	22,161.89	—	513,812.40
152,841.28	—	28,686.08	—	646,107.63
180,233.18	—	41,225.64	—	860,062.62

TABEL XXIX.

WERKZAAMHEID DER HULP- EN VOORZORGKAS

HULPVERKRIJGENDE	1917		1918		1919		1920	
	Bedrag der vergoedingen	Aantal deelhebbers	Bedrag der vergoedingen	Aantal deelhebbers	Bedrag der vergoedingen	Aantal deelhebbers	Bedrag der vergoedingen	Aantal deelhebbers
I. Weduwen van visschers die in zee vergaan zijn of die tot aan den ouderdom van 60 jaar gevaaren hebben	—	42	—	40	—	117	—	111
Hunne minderjarige kinders	5194	16	5188	11	45576	40	34919.00	34
II. Weduwen van visschers overleden te lande en die tot aan den ouderdom van 60 jaar niet gevaaren hebben (meer dan 60 jaar oud)	3087	44	2849	36	30312	118	20813.00	107
III. Weduwen van visschers overleden te lande en die tot aan den ouderdom van 60 jaar niet gevaaren hebben (min dan 60 jaar oud)	—	17	—	23	—	63	—	47
Hunne minderjarige kinders	1204	12	1895	15	11954	38	7706.00	23
IV. Oud-visschers die tot aan den ouderdom van 60 jaar gevaaren hebben	—	22	—	17	—	36	—	28
Hunne vrouwen 60 jaar oud	4534	10	4395	7	17216	15	15145.00	11
V. Oud-visschers die tot aan den ouderdom van 60 jaren niet gevaaren hebben	—	66	—	58	—	131	—	142
Hunne zestigjarige vrouwen	6765	32	6566	30	37850	11	40922.00	73
VI. Visschers slachtoffers van een bedrijfsongeval	—	10	—	9	—	29	—	44
Hunne vrouwen	1499	6	—	5	—	19	—	32
Hunne minderjarige kinders	—	4	1169	3	12058	20	8963.00	48
VII. Zieke visschers	—	5	—	4	—	15	—	20
Hunne vrouwen	—	2	—	2	—	11	—	17
Hunne minderjarige kinders	284	—	261	—	1736	10	2160.50	24
VIII Ouders van ongehuwde visschers	60	1	60	1	60	1	156.00	1
IX. Anderen (Broukbanden)	—	—	—	—	255	—	197.50	4
	22627	290	22383	261	157017	740	130982.00	766

DER VERSCHERS VAN OOSTENDE VAN 1917 TOT 1926.

1921		1922		1923		1924		1925		1926	
Bedrag der vergoedingen	Aantal deelhouders	Bedrag der vergoedingen	Aantal deelhouders	Bedrag der vergoedingen	Aantal deelhouders	Bedrag der vergoedingen	Aantal deelhouders	Bedrag der vergoedingen	Aantal deelhouders	Bedrag der vergoedingen	Aantal deelhouders
45.153,07	104 29	—	100 25	—	103 25	—	99 21	—	99 28	—	103 33
28.839,00	102	30812,00	105	10026,00	120	34603,00	110	40324	110	51346	117
9715,00	44 25	10328,00	44 25	8825,00	41 15	8220,00	38 17	9575	32 21	12399	32 19
21487,00	27	—	32	—	52	—	32	—	32	—	31
—	14	23682,00	15	24198,00	16	26186,00	16	23681	19	33969	19
—	144	—	152	—	157	—	161	—	158	—	161
57.450,00	66	60456,00	64	61669,00	69	73661,00	76	88304	78	112311	83
—	76	—	82	—	74	—	107	—	93	—	101
—	63	—	45	—	55	—	90	—	72	—	78
13.908,50	101	14656,00	63	14936,00	73	20355,50	144	23567	126	27164	92
—	46	—	43	—	46	—	45	—	45	—	64
4926,00	37	—	30	—	40	—	41	—	37	—	53
—	95	5409,50	51	5740,50	62	8166,00	63	8798	46	16362	79
216,00	1	216,00	1	90,00	1	—	—	60	—	—	—
345,00	6	730,00	13	1131,50	13	2385,00	23	30	—	3224	44
8203,50	980	191727,50	696	188560,00	982	221844,50	1093	255602,70	1020	326392,70	1098

TABEL XXX.

TOESTAND DER HULP- EN VOORZORGKAS VOOR

JAAR.	AANTAL INGESCHRIJVENEN	ONTVANGSTEN			PENSIOENEN		
		Opkomst van de bijdragen der leden en hulpgeelden.	Andere inkomsten intresten, buitengewone inkomsten.	TOTAAL.	Aan visschersweduwen en aan hare kinders min dan 14 jaar.		
					Aantal weduwen.	Aantal kinders	Totaal bedrag der hulp.
1916	38	1449.00	1666.10	3115.10	12	1	407.00
1917	33	1407.00	1951.10	3358.10	13	2	451.00
1918	30	1385.00	1979.60	3364.60	13	2	451.00
1919	27	1359.00	2230.63	3589.63	12	1	407.00
1920	28	432.00	3427.15	3859.15	12	1	407.00
1921	33	962.00	2437.45	3399.45	16	2	550.00
1922	27	438.00	1624.19	2062.19	14	2	352.00
1923	17	334.00	786.24	1120.24	13	1	160.00
1924	35	322.00	1168.37	1490.37	13	1	200.00
1925	1	210.00	901.52	1111.52	12	1	185.00
1926	—	200.00	634.72	834.72	11	1	136.00

N. B. Het inkas der vorige jaren is altijd in de buitengewone ontvangsten begrepen.

VISSCHERS DER GEMEENTE DE PANNE (1916-1926).

EN VERGOEDINGEN.

Aan oude visschers.		Aan zieke of gekwetste visschers.		TOTAAL.		IN KAS
AANTAL.	Totale hulp.	AANTAL.	Totale hulp.	der gebel- penen.	der toeg- stane hulp.	
25	1177.00	—	—	42	1584.00	1531.10
27	1347.50	—	—	46	1749.00	1509.60
31	1479.50	—	—	51	1930.50	1484.10
35	1655.50	3	119.00	52	2181.50	1457.30
36	1683.00	3	140.00	55	2265.00	1593.15
33	1595.00	4	105.60	55	2258.85	1140.60
36	1236.00	3	92.00	50	1687.25	374.44
35	607.50	1	50.00	51	817.50	302.74
35	752.50	2	55.00	51	1015.00	475.37
37	842.50	1	20.00	51	1050.00	61.52
37	674.00	onweorziens uitgaven :	6.00	49	816.00	18.72

TABEL XXXI.

TOESTAND DER HULPKAS VOOR SLACHTOFFERS VAN ZEEONGEVALLEN TE OOSTENDE (1915-1925)

JAAR	Ontvangsten, het overschot van het voorgaande jaar inbegrepen.	Bedrag der verleende hulp, kleine uitgaven inbegrepen.	In kas op 31 december.
1915	41,346.16	—	41,346.16
1916	42,574.26	—	42,574.26
1917	43,839.21	—	43,839.21
1918	45,142.11	—	45,142.11
1919	47,017.29	978.31	46,038.98
1920	48,115.19	3,059.60	45,055.59
1921	46,703.88	3,639.40	43,064.48
1922	44,666.20	1,721. —	42,945.20
1923	45,459.92	2,942.30	42,517.62
1924	44,157.75	3,811.35	40,396.40
1925	44,546.56	6,682.55	37,864.01

VII. — De zeevisscherij in de naburige landen.

ENGELAND (1).

De visseherijnijverheid in Engeland en het Land van Walis heeft, in 1925, op weinig na en met veel moeite, ten toestand behouden, dien zij in 1924 herwonnen had. Zij heeft 14.710.110 £. opgebracht, tegen 15.594.794 £. in het voorgaande jaar.

De volledige opbrengst voor Groot-Bretanje en Ierland wordt op 19 $\frac{2}{3}$ £. geraamd, dit is 1 millioen pond sterling min dan in 1925.

Het is de diepgrondvisch, die grootelijks bijgedragen heeft tot de verwezenlijking van een betrekkelijk goeden uitslag. De vangsten dezer soort waren de grootste, sedert 1920 vastgesteld, alhoewel de « kleine » reeksen gevangen schelvisch, kabeliau, plaat, enz., ten nadeele van de « groote » aanzienlijk aangegroeid zijn, wat een zeer nadeelig gevolg voor de besomming gehad heeft.

De haringvisscherij, daarentegen, is grootendeels tegengeslagen en is, zooals gewoonlijk, de hoofdoorzaak van de onvolgende uitkomsten van het jaar. De vangsten waren 17 p.c. beneden die van 1924. Voeg daarbij dat veel ingelegde haring van het voorgaande jaar overgebleven was, en dat er zich in 1925 een handel in verschen haring met Duitschland ontsponnen heeft, die onvoorziens nadeelig ingewerkt heeft op den afzet van gezouten haring bij de Duitsche koopers. Deze handel had de bevoorrading der Duitsche inlegfabrieken voor doel en was medeoorzaak ervan dat het jaar 1925 over het algemeen voor de Engelsche rookerijen ongunstig eindigde, daar de verkoop hunner waar in Duitschland erdoor verminderde.

Een visscherij die meer en meer de aandacht vestigt is de sprotvisscherij. Zij geeft aanleiding tot de ontwikkeling van

(Vervolg blz. 80).

(1) *England and Wales. MINISTRY OF AGRICULTURE AND FISHERIES. Report on Sea Fisheries for the Year 1925.*

TABEL XXXII.

HOEVEELHEID EN WAARDE VAN DE VISCH GELOST IN ENGELAND EN HET LAND
VAN WALIS (1916-1925).

JAREN	Visch, weekdieren uitgezonderd	Weekdieren	Algemeen totaal
	cwt	£	£
1916	4.244.181	7.222.965	327.862
1917	4.051.613	9.151.636	335.973
1918	4.681.000	14.147.810	450.501
1919	10.308.449	18.495.216	537.997
1920	14.584.413	21.202.521	615.940
1921	11.174.596	15.998.068	558.929
1922	12.158.508	13.817.830	473.477
1923	11.514.148	13.871.992	423.598
1924	13.683.001	15.150.221	444.573
1925	13.577.475	14.224.682	485.428
			14.710.110

TABEL XXXIII.

AANTAL EN, TONMAAT DER VAARTUIGEN VAN EERSTE KLAS, IN DE VAART IN DE VERSCHIEDENE VISSCHERIJEN VAN ENGELAND, HET LAND VAN WALIS EN HET EILAND MAN (1915-1925).

JAAR	STOOMSCHEPEN						ZEILSCHEPEN						MOTORBOOTEN					
	Trawlers		Beugers		Drifters		Trawlers		Beugers		Drifters		Trawlers		Beugers		Drifters	
	Aantal	Bruto-tonmaat	Aantal	Bruto-tonmaat	Aantal	Bruto-tonmaat	Aantal	Bruto-tonmaat	Aantal	Bruto-tonmaat	Aantal	Bruto-tonmaat	Aantal	Bruto-tonmaat	Aantal	Bruto-tonmaat	Aantal	Bruto-tonmaat
1915	643	126293	56	7582	221	19754	613	20677	9	368	94	2612	12	334	24	530	52	1155
1916	410	76337	28	3430	80	5112	527	17269	9	349	66	1814	12	283	25	536	73	1796
1917	281	50696	18	2143	90	5894	409	12999	2	56	34	938	14	302	19	356	78	2073
1918	323	58290	7	911	89	5674	385	11905	5	92	28	760	25	705	22	458	77	2099
1919	1228	263489	22	2329	406	32648	414	12532	6	186	21	513	49	1235	68	1532	16	2146
1920	1537	339622	30	4347	402	32697	381	11658	4	103	11	271	77	1997	51	1096	71	1709
1921	1378	301078	46	6116	405	33904	370	11343	—	—	10	236	78	2089	37	826	64	1542
1922	1358	292240	46	5784	378	31536	359	11128	1	22	6	136	70	2072	36	693	75	2102
1923	1359	294705	51	8163	404	34422	346	10737	1	17	6	136	74	2021	31	712	80	2156
1924	1265	281105	56	10504	305	25961	336	10589	—	—	2	60	69	1856	27	608	35	1089
1925	1222	280076	58	11322	313	27077	330	10421	—	—	2	47	63	1744	29	638	33	1042

conservenfabrieken, voornamelijk op de Oostkust van Engeland, te Brightlingsea, en van een exporthandel naar de Scandinavische eilanden en Amerika. Deze visscherij wordt overigens ook op de zuid- en zuidwestkusten bedreven. De afzet der Brightlingseasche fabrieken werd in 1925-26 op 1 millioen kil. geschat.

De volgende statistische opgaven betreffen de onderlinge verzekering van zeilvaartuigen in Engeland. Zij zijn van belang, met het oog op de werking der instellingen van verzekering van denzelfden aard, onlangs op onze kust tot stand gekomen :

a) De *Cornish Fishing vessels Insurance Society Ltd.* gaf de de volgende uitslagen :

	Aantal ver- zekerde vaar- tu gen	Verzekerde waarde £	Betaalde premien £	Betaalde schade £	Netto winst £	Reserve- fonds £
1920	273	82.755	1.299	313	930	2.462
1921	252	77.270	1.394	336	1.009	3.471
1922	241	79.645	1.198	347	1.043	4.000
1923	232	76.180	1.171	663	513	4.500
1924	235	74.955	1.115	1.853	—	3.819
1925	249	81.095	1.119	423	610	4.254

b) De *Fishing vessels cooperative Insurance Society Ltd.*

1924	195	64.875	1.183	1.651	—	waarborg fonds id
1925	184	65.070	1.461	967	161	

Er blijkt uit deze opgaven dat de verzekeringpremie der Engelsche zeilvaartuigen vastgesteld is op 1,69 tot 1,80 p.c. der verzekerde waarde, en dat zij niettemin hun reservefonds versterken.

In en sedert den oorlog, heeft de Engelsche Regeering een leenstelsel tot stand gebracht, voor het bouwen van zeilvisschersschepen, en het inbouwen van oliemotoren in dezelve. De volgende tabel kan nuttig zijn, voor hen die in het kredietwezen voor de zeevisschers belang stellen.

BETAALDE LEENINGEN			Terugbetaald kapitaal	Achterstallige leeningen	
Dagteekening	aantal	bedrag		aantal	bedrag
31 Maart 1919	171	£ 33.566	£ 11.731	8	£ 179
" 1920	297	63.298	24.340	32	1.443
" 1921	400	91.744	34.932	124	6.907
" 1922	430	97.268	43.584	170	13.839
" 1923	435	101.072	47.173	214	21.897
" 1924	435	101.037	52.416	199	21.223
" 1925	436	101.487	56.350	152	19.481
" 1926	437	101.315	59.952	101	12.712

Sedert den aanvang der leeningen, in 1917, werd een totaal bedrag van 27.081 £, geleende sommen als verloren afgeschreven.

Deze uitslagen pleiten voorzeker niet ten voordeele van het stelsel; men zal overigens opmerken dat, sedert 1922, het aantal leeningen om zoo te zeggen niet meer gestegen is.

SCHOTLAND (1).

De handelstoestand der verscheidene visscherijen was, in 1925, in Schotland niet beter dan in het voorgaande jaar, ook niet beter dan degene zooeven voor Engeland geschetst.

De algemeene opbrengst bedroeg 6.760.687 cwt., die 5.095.874 £. opgebracht hebben, tegen 7.976.170 cwt., en 5.266.679 £., in 1924. Het tekort is uitsluitelijk toe te wijten aan de haringvisscherij, die in 1925 slechts 3.245.639 cwt. gegeven heeft, terwijl zij in het voorgaande jaar 4.685.416 cwt. opbracht.

De handelserisis op haringgebied wordt onderhouden door het gemis aan koopkracht, dat in de streken van het nabije Oosten, en voornamelijk in Rusland voortduurt, ook nog door de over het algemeen onvaste handelsvoorwaarden en, wat het specifiek Schotsch handelsproduct van gerookte haring betreft, het toenemend gebruik op het vasteland van ingelegde haring, voornamelijk in Duitschland onder vorm van « Delikatessen » voorbereid. Men mag er bijvoegen dat in het verslagjaar de vangsten zelve veel te wenschen overgelaten hebben.

Het is duidelijk dat de Schotsche haringvisscherij in moeilijkheden verkeert, die veel bezorgdheid aan het Bestuur inboezemen, en tegen dewelke nog geen voldoende hulpmiddelen in het zicht zijn.

Het Bestuur kan dus anders niets doen dan pogingen aanprijzen, zooals zij steeds in dergelijke omstandigheden moeten aangewend worden, te weten, degene die van aard zijn om de inkrimping der productiekosten en de uitbreiding der vraag voor visscherijvoortbrengselen te bewerken. Het is nochtan van belang, zelfs ten opzichte van onze nijverheid, de bijzondere maatregelen aan te wijzen, die te dien einde opgegeven worden.

Wat de handelsuitbreiding betreft, blijft er weinig te doen over, behalve de mededinging tegen de Deutsche voortbreng-

(1) *Forty-Fourth Annual Report of the Fishery Board for Scotland. Being for the Year 1925.*

selen op te nemen, door middel van ingelegde waar van eien voortbrengst, te lande en in het buitenland te verspreiden.

Andere doenwijzen worden, met het oog op de beperking der algemeene kosten, voorgesteld. Het zijn namelijk een stelsel van kolenbevoorrading, in hetwelk de brandstof rechtstreeks van het schip of van den spoorwegwagen op het vaartuig, of op gemeenschappelijke stapelplaatsen zou geleverd worden, ten einde alle tusschenkomende vervoer en andere onkosten uit te schakelen. Dit veronderstelt eene samenwerkende inrichting der reederijen, die zich niet alleen op den kolenaankoop, maar op dien van alle andere benodigdheden zou kunnen toelagen. Daarna komen de aanwending der draadlooze telegraphie om vruchteloze reizen te voorkomen; de beperking van het personeel tot het strikt noodzakelijke, en de aanneming van een vast tijdperk voor den aanvang der haringvisserij- en bereiding; de aanwending van het zegennet in plaats van het drijfnet, als er zware vangsten in het zicht zijn, ten einde het verlies van kostbaar tuig te voorkomen.

Verder, wordt nog gewezen op de inbouwing in de haring-schepen van spaarzamer stoomketels en -machienen, dan de thans bestaande.

Wij hebben verleden jaar het leenstelsel uiteengezet, in Schotland toegepast, om de visschers in staat te stellen hun vischtuig te vernieuwen. Het blijkt niet, dat het voldoende uitslagen geleverd heeft. Ook werd er den 1 Maart 1925 een einde er mede gemaakt. Op dit tijdstip waren 174 leeningen, voor een totaal bedrag van £. 5440, toegestaan geweest. Zij zijn terugbetaalbaar binnen de drie jaar, mits den intrest van 5 p.c. 's jaars. In 1925, werden £. 2022 door de ontleeners teruggestort, en 180 £. intrest betaald.

TABEL XXXIV.

HOEEVELHEID EN WAARDE DER VISCH GELOST OP DE

SOORTEN	1919		1920		1921	
	Hoev.	Waarde.	Hoev.	Waarde	Hoev.	Waarde
	cwt.	£	cwt.	£	cwt.	£
Pelagische (h. enz.).	3.834.531	2.277.116	3.258.308	2.284.030	2.561.997	1.203.667
Grondvisch. . .	—	—	—	—	—	—
a) rond . . .	1.886.356	3.082.860	2.693.071	3.282.511	2.270.298	2.750.384
b) plat. . .	157.021	624.744	240.829	868.994	246.268	885.278
Roggen, enz. . .	90.958	79.019	135.515	86.527	181.930	117.667
Weekdieren . .	—	84.206	—	106.846	—	102.332
Totaal . . .	5.968.866	6.147.945	6.327.723	6.628.908	5.260.493	5.059.328

SCHOTSCH E KUSTEN VAN 1919 TOT 1925.

1922		1923		1924		1925	
Hoev.	Waarde	Hoev.	Waarde	Hoev.	Waarde	Hoev.	Waarde
cwt	£	cwt	£	cwt	£	cwt	£
2.764.150	1.063.919	3.949.139	952.366	4.685.416	1.897.184	3.245.639	1.748.243
—	—	—	—	—	—	—	—
2.685.499	2.150.919	2.385.171	2.024.250	2.791.956	2.286.814	—	—
269.344	777.734	215.131	679.089	262.437	782.470	3.515.048	3.247.431
233.071	133.920	260.266	171.936	236.361	193.511	—	—
—	111.164	—	104.136	—	106.999	—	100.200
5.952.064	4.237.657	6.209.707	3.931.777	7.976.170	5.266.679	6.760.687	5.095.874

TABEL XXXV.

ONTWIKKELING DER SCHOTSCHES ZEEVISSCHERSVLOOT VAN 1916 TOT 1925.

JAAR	STOOMTRAWLERS				ANDERE STOOMSCHEPEN (BEUGERS. DRIFTERS)			
	Aantal	Netto-tonmaat	Bemanning	Waarde van schepen en tuig	Aantal	Netto-tonmaat	Bemanning	Waarde van schepen en tuig
				L. st.				L. st.
1916	137	"	1.240	625.420	196	"	1.587	496.886
1917	100	"	900	478.650	219	"	1.755	582.799
1918	92	"	865	620.380	179	"	1.478	737.207
1919	294	"	2.892	3.508.585	767	"	6.670	3.533.654
1920	385	27.744	3.921	4.238.210	854	30.223	7.087	3.991.325
1921	418	29.198	4.152	3.042.870	823	29.623	6.844	3.011.112
1922	383	26.524	3.796	1.709.565	842	30.372	7.120	2.302.318
1923	336	24.564	3.306	1.407.545	837	30.444	7.122	1.859.025
1924	329	24.901	3.264	1.339.275	842	31.203	7.285	1.930.825
1925	341	25.865	3.392	1.329.470	862	31.162	7.596	2.010.939

TABEL XXXVI.

ONTWIKKELING DER SCHOTSCHÉ ZEEVISSCHERSVLOOT VAN 1915 TOT 1925 (vervolg).

JAAR	MOTORSCHEPEN				ZEIL- EN ROEIBOOTEN				ALGEMEEN TOTAAL			
	Aantal	Netto-tonmaat	Bemanning	Waarde der schepen en tuig	Aantal	Netto-tonmaat	Bemanning	Waarde der schepen en tuig	Aantal	Netto-tonmaat	Bemanning	Waarde der schepen en tuig
				L. St.				L. St.				L. St.
1915	665	—	2 602	219.400	3 571	—	9 064	180.119	4 653	—	15.244	1.668.763
1916	832	—	3 581	429.225	3 468	—	7 984	275.815	4 650	—	14.992	1.827.849
1917	1 123	—	4 750	564.754	3 167	—	7 995	275.964	4 609	—	14.600	1.902.167
1918	1 387	—	5 670	1.298.668	3 006	—	7 397	382.337	4 614	—	15 416	3 088.592
1919	1 751	—	8 016	1.822.978	3 722	—	9 880	358.239	6 594	—	27.408	3.249.456
1920	1 947	33.254	8 678	1.780.206	4 658	18 697	18 409	3 4 914	8 177	122 918	36 819	11.916.468
1921	1 987	32.515	8 586	1.981.484	4 367	18 864	12 137	260.928	7 648	109.038	32 189	7.907.467
1922	2 020	31.008	8 288	1.072.967	4 189	16 323	11 266	209.165	7 545	107.106	31.689	5.6 7 640
1923	1 978	29.004	7 870	868.887	3 927	18.709	10.249	178.328	7 217	105.399	30.694	4.817.528
1924	1 901	26.735	7 421	769.840	3 757	12.491	9 288	156.846	7 055	104.104	29.660	4.776.944
1925	1.863	25.222	7.150	700.949	3.615	11.607	8.777	135.945	6.681	98.956	27.141	4.177.308

(1) De tonmaat, de bemanning en de waarde van enkele zeiltrawlers erin begrepen.

NEDERLAND (1).

De crisistijd, dien de Nederlandsche visscherij in 1922-1923 doorworsteld heeft, schijnt voor goed geweken, dank zij voornamelijk de betrekkelijke vastheid, die de handelsbetrekkingen met Duitschland, ten gevolge van de heropbeuring der mark, hernomen hebben. Als men echter rekening houdt met de verduring der waar, wier indexcijfer, in 1925, 175 bedroeg en ook als men den omvang der vangsten in acht neemt, blijkt het dat niet alleen het vóóroorlogsch handelspeil nog niet overtroffen werd, maar zelfs dat er op de uitslagen van het voorgaande jaar, een verlies aan te stippen is.

In 1913, leverde de Nederlandsche grootvisscherij eene opbrengst van 133.587.985 kil. geschat op 21.759.399 gulden. In 1924, was dezelfde opbrengst wederzijds 97.085.300 kil. en gulden 24.932.220, en in 1925 gaat zij tot 81.380.450 kil. en 21.812.350 gulden terug.

Met den eersten oogslag is het duidelijk dat ook daar de haringvangst de stronkelsteen is, zoodat zij het in de andere zeestaten gebleven is, tengevolge van de beperking die het verbruik van een artikel bij uitstek voor de volksvoeding bestemd, in verscheidene Europeesche landen voortdurend ondergaat. Voeg daarbij dat deze visscherij, in Nederland zoodat elders, in 1925 tegengeslagen is, en men heeft de uitlegging van het tekort op het verslagjaar geboekt. De vangsten zijn inderdaad van 60.776.400 kil., in het voorgaande jaar, op kil. 43.164.300 gevallen, en de verkoopsom van 13.010.270 gulden op 10.132.400 gulden.

De hierboven aangehaalde gegevens hebben enkel betrekking tot de grootvisscherij; maar indien men de totale hoeveelheid en waarde der visch, schaal- en weekdieren in acht neemt, door

(1) DEPARTEMENT VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN EN LANDBOUW. — *Verslag over de Visscherij gedurende het jaar 1925.*

Jaarverslag omtrent de visscherijhaven en de visscherij te Ymuiden over het jaar 1925.

de Hollandsche visschers gevangen, bij de uitoefening van alle takken van hun bedrijf, komt men tot een uitslag, zocals de hooger vastgestelde. Het jaar 1924 leverde 200.658.000 kil. visch, verkocht voor 32.424.000 gulden; 1925 slechts 189.584.000 kil., geleverd voor 29.673.500 gulden.

Zocals uit het voorgaande reeds kan uitgemaakt worden, heeft de trawlvisscherij daarentegen veld gewonnen, spijs de lange werkstaking der Ymuidensche visschers, door dewelke zij in het begin van het jaar getroffen werd. Dit is voornamelijk toe te wijten aan de vermeerdering der vangsten. De voornaamste soorten, door de stoomtrawlers aangevoerd, leverden eene middelmaat van 831 kil. per reisdag, tegen slechts 741 kil. en 763 kil. wederzijds in 1924 en 1923.

Dat de handelsvoorwaarden nochtans in dezelfde maat niet verbeterden, blijkt hieruit, dat de gemiddelde besomming per reisdag, slechts 263 gulden was, tegen 276 in het voorgaande jaar.

Dit blijkt overigens ook uit de algemeene handelsbeweging. De uitvoer van Hollandsche zeevisch naar de naburige landen is overal afgenomen, uitgezonderd in België. Eene uitlegging dienaangaande gegeven, is het aanstippen waard, omdat zij niet zonder belang is voor onzen handel. Het geldt nameijk dat de Nederlandsche uitvoer nog aanzienlijk zou kunnen uitgebreid worden, indien de vóór den oorlog geldende speciale spoorwegtarieven van Ymuiden naar Duitschland weder ingevoerd werden, opdat men, bij den export, onder andere, ook Zwitserland, beter aan de concurrentie van de uit ongeveer 400 treilers bestaande Duitsche treilvloot het hoofd zou kunnen bieden.

Alhoewel de uitvoer van Hollandsche visscherijprodukten, naar België door onzen lagen gelakoers, zeer bemoeilijkt werd, is deze uitvoer niettemin sedert 1924, van 4.742.562 gulden, tot 4.815.165 gulden geklommen. « De omstandigheden voor dezen handel, doet het verslag nopens de haven van Ymuiden opmerken, waren ook heel wat gunstiger, dan in het vorige jaar. In

(Vervolg blz. 92).

TABEL XXXVII.

GROOTTE DER NEDERLANDSCHE VISSCHERIJVLOOT (1915-1925).

JAAR	AANTAL					Totaal aantal vaartuigen.	Bruto inhoud in M³
	MECH. VOORTBEW. VAARTUIGEN.		ZEILVAARTUIGEN.		Andere vaartuigen		
	Stoom- vaartuigen	Motor- vaartuigen	Geheel gedekte	Half gedekte			
1925	228	427	408	1888	2278	5229	377.715
1924	225	392	446	1918	2156	5137	384.670
1923	218	365	486	1959	2107	5135	390.135
1922	230	295	523	2116	2305	5469	406.427
1921	232	298	578	2177	2468	5733	421.263
1920	262	275	598	2287	2661	6083	434.973
1919	302	216	618	2392	2711	6239	450.970
1918	323	172	608	2470	2599	6172	452.099
1917	292	181	730	2451	2431	6085	475.502
1916	266	181	814	2448	2505	6154	488.892
1915	221	69	753	2453	1388	5884	439.522

TABEL XXXVIII.

TOTALE HOEVEELHEID EN OPBRENGST DER VISCH, GEDURENDE DE JAREN 1915-1925 DOOR
ALLE TAKKEN DER NEDERLANDSCHE GROOTZEEVISSCHERIJ AANGEVOERD.

JAAR	Trawlvisscherij		Beugvisscherij		Drijfnetvisscherij op haring		Algemeen total	
	Hoeveelheid	Opbrengst	Hoeveelheid	Opbrengst	Hoeveelheid	Opbrengst	Hoeveelheid	Opbrengst
	K. G.	Guld.	K. G.	Guld.	K. G.	Guld.	K. G.	Guld.
1925	97.446.800	11.258.650	769.800	426.300	48.164.900	10.182.400	81.880.450	21.812.350
1924	84.806.400	11.131.950	1.502.000	790.000	60.776.400	18.010.270	97.085.800	24.992.220
1923	29.191.100	7.842.600	2.004.000	892.000	45.322.000	6.678.400	70.457.500	15.418.000
1922	29.044.500	8.467.150	1.591.000	776.900	27.020.100	4.013.700	50.213.400	18.237.750
1921	26.145.900	8.721.440	2.007.000	915.100	39.526.000	7.199.200	67.714.900	16.685.740
1920	28.456.000	10.674.200	946.000	496.500	90.844.000	21.817.400	121.547.000	82.846.100 (1)
1919	48.017.975	16.497.468	2.784.478	1.658.268	115.858.191	30.212.411	166.660.639	57.868.187
1918	38.201.451	20.601.870	1.599.580	1.622.885	15.807.293	9.467.787	50.108.380	31.692.542
1917	30.606.988	14.291.229	2.812.159	2.035.990	339.565	230.486	33.758.612	25.968.859
1916	64.985.778	30.893.639	2.008.543	1.228.931	99.118.462	40.549.752	165.512.783	79.926.713
1915	61.116.229	14.910.464	1.244.116	438.846	85.668.276	36.917.008	148.058.621	52.266.378

de eerste plaats, waren de vischprijzen in doorsnee lager dan in 1924. Waar nu de handel op België, in hoofdzaak nog altijd uit consignatie bestaat, waarbij dus genoeg moet worden genomen met de toevallige opbrengst van de visch op de verschillende markten, werken billijke vischprijzen natuurlijk zeer bevorderlijk op dien handel. De kans op winst schijnt bij dergelijken handel, toch altijd grooter bij aanbod van goedkoopere dan van dure visch. Bovendien was de aanvoer van kleine vischsoorten, zooals reeds werd opgemerkt, in het verslagjaar vaak zeer ruim, wat herhaaldelijk de gelegenheid voor de betrokken handelaren opende, om belangrijke hoeveelheden, tegen betrekkelijk lage prijzen, in te koopen. Een groot voordeel voor den handel op België, was ten slotte, dat de frankenkoers zich in het verslagjaar in opgaande lijn bewoog, zoodat hierdoor nog bijzondere winsten konden worden gemaakt. Ofschoon dus in het algemeen de omstandigheden voor den handel op België gunstig waren, werd van de exporteurs somtijds de klacht vernomen, dat zij veel last ondervonden van de toenemende concurrentie op de Belgische markten, door Deensche en Duit-sche aanvoeren ».

In verband met deze opmerkingen, kan vastgesteld worden, dat het spoorvervoer van Ymuiden naar België, van 23,1 t.h., tot 24,7 t.h. van het totaal gerezen is.

Het staatshavenbedrijf van Ymuiden heeft, zooals in de laatste tijden, het boekjaar 1925 met een verlies gesloten: gulden 186.490.89. De verbetering die op dit gebied merkbaar is, is uitsluitelijk aan de daling der uitbatingkosten te danken. De totale opbrengst immers der vischmijn was slechts 12.835.600 gulden, tegen 13.410.808 gulden in 1924, wat ook op eene mindere opbrengst der mijnrechten, die de voornaamste bron der inkomsten uitmaken, doet denken.

FRANKRIJK (1).

Er blijkt uit de statistiek der zeevisscherijen, voor 1924, welke in 1926 verschenen is, dat de naoorlogse pogingen, in Frankrijk aangewend om deze nijverheden herop te beuren en uit te breiden, ruimschoots loonend geweest zijn. De verbetering der haveninrichtingen te Boulogne, Lorient, La Rochelle, om slechts van de bijzonderste te spreken, hebben den nijverheidzin een krachtigen aanstoot gegeven. Het aantal visschers, alhoewel in gestadigen aangroei, is nog tamelijk beneden dit van 1913, — wat de moeilijkheid der scheepsbemanning niet vermindert — en voor de zeilvloot, zooals overal, wordt het bestaan steeds moeilijker gemaakt, maar het aantal stoomschepen is van 356, in 1913, tot 504 in 1924 geklommen; de motorsloepen van hunnen kant, zijn in hetzelfde tijdperk van 433 tot 1327 eenheden aangegroeid.

De economische uitslag is nog duidelijker. Zoo immers de opbrengst op 100.775.430 fr., in 1913, en op 606.608.114 fr. in 1923 geraamd werd, is zij in 1924 tot 722.560.879 fr. gestegen. De vooruitgang doet zich gelden, niet alleen op gebied der welgekende Fransche kabelauvisscherij, op de banken van Ysland en New Foundland (135.000.000 fr.), maar op dit der andere visscherijen in volle zee, namelijk de haringvisscherij (frank 67.000.000), de schardijnvisscherij (77.000.000 fr.) en de visscherij te versche (570.000.000 fr.). Dit is grootendeels toe te wijten aan de doeltreffende medewerking, die het *Office scientifique et technique des pêches maritimes*, na den oorlog tot stand gebracht, aan de nijverheid verleent, en die hare uiting heeft in tal van proefondervindelijke mededeelingen over wetenschappelijke vraagstukken, aangaande de zeevisscherijen in Frankrijk en zijne koloniën.

(Vervolg blz. 98).

(1) MINISTÈRE DES TRAVAUX PUBLICS. — *Sous-secretariat d'État des Ports, de la Marine marchande et des Pêches. — Statistique, des Pêches, 1926.*

Tabel XXXIX.

Opbrengst der zeevisscherij in Frankrijk. Visscherij met vaartuig en
visscherij te voet (1920-1924)

AANDUIDING DER VISSCHERIJ	1920		1921		1922		1923		1924	
	Hoeveel- heid	Waarde	Hoeveel- heid	Waarde	Hoeveel- heid	Waarde	Hoeveel- heid	Waarde	Hoeveel- heid	Waarde
<i>I. Grootvisserij.</i>		fr.		fr.		fr.		fr.		fr.
IJsland (Aberdeen) klg.	8.977.887	29.651.135	2.576.057	22.712.011	5.778.807	2.165.507	2.807.3	5.238.497	2.769.737	7.374.811
Kuit klg.	74.198	216.403	108.447	345.797	58.388	43.961	55.032	56.050	50.971	48.882
Traan (tonnen).	23.969	57.940	2.293	28.730	34.620	21.201	18.544	23.200	47.921	113.743
Doggerbank en Noordzee, aberdeen klg.					121.511	2.232.323	20.864	41.700		
Kuit klg.					25.313	10.123	2.000	2.600		
Traan (tonnen).					1.104	1.100	52.548.164	96.989.944	45.868.208	103.126.744
New Foundland, aberd. klg.	30.116.672	96.361.048	53.095.350	64.595.232	37.777.340	93.430.056	6.604	7.182	19.602	26.354
Kuit klg.	121.874	281.058	28.98	20.965	25.106	18.564	215.000	457.000	24.000	60.000
Traan (tonnen).	53.690	125.711	6.00	12.506	22.904	25.295				
Stekelkrabben (West-Afrk. kust).	697.621	1.864.815	573.00	1.728.000	321.000	664.000				
<i>II. Visscherij in volle zee en brak- watervisserij</i>										
		157.662.537		130.322.366		130.796.182		501.001.733		611.775.443
		586.430.673		519.513.987		537.416.115		606.608.114		722.560.819

TABEL XL.

DE FRANSCHÉ VISSCHERSVLOOT (1916-1922).

	1918	1919	1920	1921	1922	1923	1924
Aantal visschers	84.018	106.217	114.469	112.470	116.684	121.228	126.401
Aantal zeilbooten	17.666	18.005	19.582	20.185	20.705	20.710	21.967
Aantal motorbooten	428	570	689	810	968	1.161	1.827
Aantal stoomsloepen	91	884	879	486	476	491	504
Tonmaat der zeilsloepen	94.714	120.921	127.572	142.868	148.720	147.462	144.682
Tonmaat der motorbooten	1.850	2.961	3.667	4.589	4.225	6.726	9.285
Tonmaat der stoomsloepen	7.755	48.841	57.407	75.183	84.772	87.449	88.986

Eenige bijzonderheden nopens de voornaamste Fransche visschershavens zijn niet van belang ontbloot.

Boulogne ziet zijne reederijen ter grootvisserij vervallen, uit oorzaak van een onvoldoende opbrengst, en de moeilijkheden die de bemanning der vaartuigen en het gemis aan eene markt van gezouten kabeliau teweeg brengen. Deze havenstad beschikt niettemin over een totaal van 303 visschersvaartuigen, waaronder 164 stoomvaartuigen en 6 motorschepen.

Het is La Rochelle die aanlegt om een voorname Fransche visschershaven op den Atlantischen Oceaan te worden, met eene vloot van 58 zware stoomschepen, 9 motorschepen, en 351 zeilvaartuigen. Lorient, wier modelhaven eenstdaags volledig voor uitbating zal klaar gemaakt zijn, bezit harerzijds reeds 43 stoomschepen, 1 motorschip en 197 zeilvaartuigen.

Brugge, den 31 Maart 1927.

Namens de Commissie voor
Zeevisserij:

De Secretaris-verslaggever,
Ch. DEZUTTERE.

Provinciale Commissie voor Zeevisserij

Verslag der vergadering van 4 Juni 1926.

De Commissie komt bijeen te 14 ½ uur, in een der sectiezenalen van den Provincieraad, in het Provinciaal Hotel te Brugge, onder het voorzitterschap van den heer de Gheldere, provincieraadslid te Heyst-aan-Zee.

Wonen de vergadering bij: de heeren Van de Pitte, Bauwens, Verbrugghe, Blonde, Demaecker, Rybens, Dezuttere, leden; Goor, Afgevaardigde van het Middenbestuur van het Zeewezen, Rotsaert, Algemeene secretaris van den Belgischen Zeevaartbond.

I. — De heer **Bauwens** deelt mede dat de E. H. Pype, lid der Commissie, eereaalmoezenier van het zeewezen en bestuurder der vrije visschersschool zoeven te Oostende overleden is. De lijkplechtigheid zal den Dinsdag, 8 Juni, te Oostende plaats hebben. Het achtbaar lijd stelt voor dat er vanwege de Commissie een brief van rouwbetuiging naar de bloedverwanten van den afgestorvene gezonden worde.

De heer **Voorzitter** huldigt de nagedachtenis van den afgestorvene, en vraagt de instemming der vergadering met het voorstel van den heer Bauwens.

Deze instemming is algemeen.

Daarna geeft de achtbare heer Voorzitter, op aanvraag van den heer Gouverneur, die onvoorziens belet is de vergadering bij te wonen, uiting van de voldoening, met dewelke de Commissie de verheffing begroet van een harer medeleden, den heer H. Baels, tot de waardigheid van Minister van Landbouw en Openbare Werken. Hij stelt voor dat er vanwege de Commissie, te dier gelegenheid, een brief van gelukwensching naar den heer Baels gezonden worde.

De vergadering stemt algemeen met dit voorstel in.

II. — De vergadering neemt kennis van het koninklijk besluit van 14 April 1926, houdende instelling van een getuigschrift van bevoegdheid voor het onderwijs van de zeevisserij, en van eene mededeeling van het Ministerie van Zeewezen, door

dewelke een Staatstoelage van 1000 fr., voor 1926, aan de Commissie toegekend wordt.

De heer **Goor** geeft uitleggingen over de toepassing van het besluit, wat de huidige leeraars der visscherijscholen betreft, die op enkele uitzonderingen na, de normaalleergangen in de zeevaartschool van Oostende bijwonen. Deze leergangen zijn voor de belanghebbenden van het hoogste gewicht, daar zij zich aldus in de gelegenheid stellen om eene erkende bevoegdheid en art. 5 van het koninklijk besluit in te roepen.

De heer **Dezuttere** doet de belangrijkheid van het besluit uitschijnen, wat de toekomst der vrije visschersscholen aangaat, die zich moeten in de vereischte voorwaarden stellen, om in de toekomst op de Staatstoelagen te kunnen aanspraak maken. Het komt de gemeentebesturen toe, bij de besturen dezer scholen aan te dringen, opdat de leeraars die belangrijkheid zouden in acht nemen; hij brengt tevens hulde aan de voortreffelijkheid der examens voor het toekennen van leerbeurzen aan de visschersjongens, die onder de leiding van den heer Goor plaats hebben.

De heer **Verbrugghe** wijst op het programma van normaal-onderwijs, voor leeraars der visscherijscholen opgesteld, door Dr Redeke, en destijds overgedrukt in het tijdschrift « Mededeelingen over visscherij ».

De heer **Goor** bevestigt dat het onderwijs steeds zal verdegeelijkt worden, ook wat de avondlessen voor de leerlingen- visschers-stuurlieden aangaat.

III. — De heeren **Verbrugghe** en **Bauwens** doen gelden dat de bespreking van de inrichting van het kredietwezen voor zeevisschers heden niet kan aangevangen worden, daar de heer Verbrugghe om 16 uren, de vergadering van den gemeenteraad van Oostende hoeft bij te wonen. Zij dringen aan opdat de heer Depière, die met het beheer eener dergelijke kredietmaatschappij te Oostende gelast is, in de gelegenheid gesteld worde de bespreking, die op 18 Juni zou vastgesteld worden, bij te wonen.

De heeren **Voorzitter** en **Dezuttere** doen opmerken dat de

heer Gouverneur een schriftelijke aanvraag in dien zin vanwege den heer Bauwens ontvangen heeft, dat hij echter aan de Commissie overgelaten heeft eene beslissing dienaangaande te nemen, daar de aanvraag geen duidelijke en doeltreffende redenen ten voordeele van de deelneming van niet-leden aan de bespreking bevat. Indien er dergelijke redenen bestaan, kunnen de heeren Depière en Laenen, bestuurder der Westvlaamsche verzekering van zeilvisschersvaartuigen verzocht worden, ze schriftelijk aan den heer Voorzitter der Commissie, met het oog op de vergadering van 18 Juni aanstaande, mede te deelen. In het voorkomend geval, kunnen de heeren Depière en Laenen dan verzocht worden deze zitting bij te wonen.

Dit voorstel wordt aangenomen.

IV. — De 4 Juni 1925 heeft de Bestendige Deputatie de uitbetaling toegelaten van een bedrag van fr. 12.350 premien, ten behoeve van 91 scheepsjongens en hunne stuurlieden, die te Oostende de vereischte proeven afgelegd hadden.

De plechtige uitdeeling dier premien had den 4 October 1925 plaats te Oostende, in de tegenwoordigheid der vertegenwoordigers der betrokken openbare besturen en der zeevisscherijcolleges. De leerbeurzen toen uitgekeerd door den Staat, de Provincie en de stad Oostende, beliepen gezamenlijk 37.950 fr.

De provinciale premien voor 1925, verschuldigd aan het visscherspersoneel van Heyst en Blankenberghe, kunnen tot nu toe niet uitbetaald worden, bij gemis aan de ambtelijke naamlijst der titularissen.

De heer Goor legt uit dat deze laatste vertraging aan de onpasselijkheid van twee juryleden toe te wijten is, en dat de noodige gegevens, wat Blankenberghe en Heyst aangaat, eerstdaags zullen verstrekt worden.

De heer Blonde doet uitschijnen dat de huidige wijze van verdeling der premien, aanleiding tot zekere misstanden geeft, daar een zelfde stuurman, die een lichtmatroos aan boord heeft, somtijds op drie premien kan aanspraak maken.

De heer Verbrugghe spreekt in denzelfden zin, en vraagt dat de verdeling dezer premien ter studie gelegd worde.

De heer **Goor** verklaart dat deze herziening aanstaande is, uit hoofde niet alleen van de huidige medewerking der Provincie en gemeentebesturen, maar ook naar aanleiding der mogelijke invoering eener wet die de monsterring der beschikbare scheepjongens verplichtend maakt.

*Propaganda
van den
Belgischen
Zeevaarbond*

V. — De heer **Voorzitter** geeft mededeeling van een brief van den Belgischen Zeevaarbond, dezes programma bevattende, ten voordeele der zeevisscherij, met het oog op de uitbetaling eener provinciale toelage van 2500 fr.

Dit programma bevat: 1° een propaganda ten behoeve van het vischverbruik door voordrachten en persartikelen.

2° een tentoonstelling van zeevaartmotoren;

3° verwezenlijking der wenschen, uitgebracht op het zeevaartkongres, te Oostende.

4° bezoek aan de visschershavens;

5° toelagen voor werken en muurplaten aangaande de zeevisscherij;

6° toekenning van den prijs de Gerlache aan zeilvisschers;

7° propaganda voor het laboratorium van zeebiologie;

8° propaganda bij de openbare besturen voor de uitbreiding van het vischverbruik in het leger en de staatsgestichten.

9° voordrachten over de draadloze telegrafie.

De heer **Rotsaert**, algemeene secretaris van den Belgischen Zeevaarbond, bedankt de Commissie voor de gelegenheid die hem verschaft werd om met de provinciale zeevisscherijcommissie in voeling te komen. De Zeevaarbond heeft de belangen der zeevisscherij steeds in alle omstandigheden ter hart genomen en de wezenlijkheid van den toestand bekend gemaakt. Steeds worden de markten van Antwerpen en Brussel met buitenlandse meest Hollandsche visch overstelpt, en wordt de Belgische waar er somtijds geboycot. Verscheidene vischmarkten zijn verdwenen of aan het verdwijnen. De zeevaarbond, met de 10.000 leden die hij thans telt, is in staat en is beslist dien toestand te verbeteren.

De heeren **Verbrugghe** en **Bauwens** doen uitschijnen, dat de stichting te Oostende, eener samenwerkende vennootschap, die

te praktische propaganda voor het vischverbruik in België voor doet heeft, aanstaande is.

De heer **Dezuttere** herinnert de laatste openingrede van den Provincieraad, in dewelke de heer Gouverneur de gedachte vooruit gezet heeft, eene maatschappij zonder winstgevend doel te stichten, die de propaganda voor het vischverbruik zou op zich nemen. Dergelijke instelling bestaat in al de naburige landen. Daarop kwam de subsidievraag van den Belgischen zeevaartbond. Het was een gelukkig teoval en eene doeltreffende beantwoording van het ontwerp.

De Zeevaartbond beschikt over duizenden leden in talrijke afdelingen over gansch het land verspreid. Hij heeft een eigen maandblad, uitmuntende voordrachtgevers, en beschikt over de drukpers aller partijen. De toelage werd verleend, onder voorbehouding dat de bond zijn programma aan de Commissie zou mededeelen, wat heden gedaan wordt.

Wat het eerste punt betreft, moet de aandacht gevestigd worden op de rol die de 200 Belgische menagiescholen, met hun 6.000 leerlingen te vervullen hebben. De Zeevaartbond kan bij het Ministerie van Nijverheid en Arbeid tusschenkomen opdat de voornaamste begrippen van vischaankoop, en voorbereiding in deze scholen onderwezen worden, en een handboek samenstellen, opdat deze begrippen eenvormig en doeltreffend onderwezen worden.

Hetzelfde geldt voor het vischverbruik in het leger.

Wat de nijverheidstreken van Limburg, Luik en Henegouwen aangaat, waar het vischverbruik onbekend is, ware een propaganda door het woord en de pen onvoldoende, zoo zij niet met een praktische betooging en een gepaste handelsinrichting gepaard ging. Een samenwerking tusschen de ontworpen Oostendse samenwerkende vennootschap en den Zeevaartbond is gansch aangewezen, naar het voorbeeld der naamlooze vennootschap « Les friteries Rochelaises », in Frankrijk.

De tentoonstelling voor zeevaartmotoren, te Oostende, komt te gepaster uur, maar van de havenwerken, langs de kust in uitvoering of uitgesteld, was op het zeevaartcongres, behalve

van die van Nieuwpoort, weinig spraak. De herstelling van het westerstaketsel dezer haven werd ondertusschen in aanbesteding gegeven en goedgekeurd, maar op het oostereinde der kust, te Zeebrugge, blijven een honderd vaartuigen en 400 visschers op eenige vierkante meters kom oppervlakte samengeperst. Zeebrugge is nochtans de tweede visschershaven in het opzicht der opbrengst. Geen enkele is beter tegen de noord-westerwinden beschut; zij alleen heeft de diepte, vereischt voor het aanleggen eener tijhaven voor de grootste visschersschepen, is min aan verslijking blootgesteld, is omringd van uitstekende nijverheidsgronden en middelen van verkeer. Dit alles werd van bevoegde zijde erkend, tijdens een bezoek te Zeebrugge van den ach'baren heer Laboulle, Minister van Openbare Werken.

Men mag een beroep op den Zeevaarthond doen, opdat hij die waarheden, die niet zoozeer een bepaalde plaats, dan gansch de visschrij betreffen, door de openbare meening en de Regering doe aannemen. Het ontwerp der havenwerken van Zeebrugge is klaar; één millioen is voldoende om het ten uitvoer te leggen.

De heer Vandepitte bekrachtigt dit verzoek dat door den heer Rotsaert ten volle beaamd wordt. Deze laatste verklaart dat de maatschappij die hij vertegenwoordigt zijn propaganda-programma, in den aangewezen zin, zal volledigen en uitvoeren.

De heer Rybens doet opmerken, dat er nog geen begin van uitvoering aan de havenwerken van Nieuwpoort gegeven werd.

De heer Demaecker doet insgelijks uitschijnen dat de werken der nieuwe haven, te Blankenberghe, onuitgevoerd blijven.

De heer Rotsaert vestigt de aandacht op de kreeftenvisscherij die te Wemeldingen ontstaan is; zij kan in dezelfdee voorwaarden te Zeebrugge aangekweekt worden; hij zal duidelijker uitgaven aan den heer Vandepitte verstrekken.

De vergadering wordt om 4 ½ uur geheven.

De Secretaris,
Ch. DEZUTTERE.

De Voorzitter,
Baron JANSSENS de BISTHOVEN.

Verslag der vergadering van 21 Juni 1926.

De Commissie komt bijeen te 2 ½ uren 's namiddags, in de vergaderzaal der Bestendige Deputatie, in het Provinciaal Hotel te Brugge, onder het voorzitterschap van den heer Senator Hamman.

Wonen de vergadering bij: de heeren Bauwens, Verbrugghe, Blonde, de Gheldere, Van de Pitte, Cattoor, Ryhens, De Zuttere.

Worden verontschuldigd: de heeren Gouverneur, Demaockcr en Goor, Afgevaardigde van het Middenbestuur van het Zee-
wezen.

M. Laenen, zaakvoerder der Westvlaamsche Verzekering voor zeilvisschersvaartuigen, is insgelijks aanwezig.

I. — Het verslag der voorgaande zitting wordt goedgekeurd.

II. — De heer **Bauwens** doet opmerken dat het hem verwondert en spijt den heer afgevaardigde van de Westvlaamsche zeeverzekering, en niet dien van « Le Crédit Maritime » aanwezig te zien. Deze bemerking wordt door de heeren Verbrugghe en Blonde gesteund.

*Zeevisscherij
krediet*

De heer **Dezuttere** antwoordt dat dit het gevolg is van de beslissing in de laatste vergadering genomen, krachtens dewelke de beide afgevaardigden verzocht werden voorafgaandelijk hunne wederzijdsche bemerkingen schriftelijk mede te deelen. De aanwezige afgevaardigde heeft in tijd beweegredenen doen gelden, die het nuttig scheen verder te bespreken, en werd dus uitgenoodigd, zooals beslist werd. De bemerkingen van den afgevaardigde van « Le Crédit Maritime », waarvan lezing gegeven wordt, heeft de provinciale overheid naar de Commissie verzonden, om desnoods een beslissing te nemen. De zaak vergt echter een dringende oplossing, daar zij op de dagorde der aanstaande vergadering van den Provincieraad staat.

De heer **Bauwens** betwist de gegrondheid dezer uitlegging. In zijn opvatting, moest de beslissing der Commissie in dien zin uitgelegd worden, dat de beide afgevaardigden onvoorwaardelijk tezelfdertijd zouden uitgenoodigd worden. Hij betwist de juistheid van het verslag, wat dit punt betreft.

De heer **Dezuttere** verklaart dat hij zijn voorgaande uitlegging slechts kan staande houden; de juistheid van het verslag wordt, ten andere door de heeren de **Gheldere** en **Rybens** bevestigd. Overigens, kan dit verslag niet meer betwist worden, veertien dagen na dezes mededeeling aan de leden, en zijne goedkeuring door de vergadering zelve. De spreker vraagt en bekomt verder het woord om den grond der zaak te behandelen en drukt zich uit als volgt:

Ik zal het punt dat op de dagorde staat, zeer zakelijk trachten te behandelen, zonder drift noch vooringenomenheid. Ik heb immers geen het minste persoonlijk belang in het spel, noch een politiek, noch een ander. Ik heb de zaak enkel voorgedragen, zooals ik ze sedert tal van jaren opgevat heb, alleen om het zeevisscherijbelang bekommerd.

En als men zich op dit standpunt stelt, moet iedereen toegeven dat het doelmatiger is een onbeperkt kapitaal van een publiekrechtelijke instelling, zooals dit der **Spaarkas** of der **Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid** ten dienste der visschers te stellen, dan het vermogen eener private inrichting welke zij ook zij, die met haar eigen beperkte middelen werkt. Het is ontegensprekelijk beter dat dit krediet of het voorschot kunne berekend worden naar de waarde van het pand, dat in ruil gegeven wordt. Om een konkreet geval aan te halen, het is beter dat iemand, die een schip, laat ons zeggen, van 150.000 frank laat bouwen, op dit bedrag eene som gelek aan de helft kunne bekomen, dan een vast bedrag van 20.000 fr. of min, dat met die waarde geen rekening houdt.

Het is ook veel voordeeliger voor den kredietnemer, en zonder eenig nadeel voor den kredietgever, dat het termijn der terugbetaling kunne vastgesteld worden, in verhouding met het bedrag van het voorgesloten kapitaal.

Het ware niet redelijk een voorschot van bijvoorbeeld 50.000 frank in een kort termijn, zelfs in drie jaar, te doen uitkeeren.

Ook heeft men dienaangaande, tegen de beschouwingen in de nota uiteengezet, geen het minste bezwaar laten hooren. Deze nota blijft onaangetast, wat het kredietwezen aangaat.

Op een enkel punt wordt zij tegengesproken, namelijk wat de verzekering der avarij betreft. Men beschouwt deze verzekering als onmogelijk en als onnoodig, aangezien ze door de geldvoorschietters in de huidige omstandigheden niet geëiscat wordt.

Wat de noodzakelijkheid aangaat, zal ik enkel doen opmerken, dat wij staan tegenover een ontwerp dat de geldelijke verantwoordelijkheid in het spel brengt, niet van eenige bezitters, die een nijverheid- of handelsbelang in de visscherij hebben, maar van de Spaarkas of de Nationale Maatschappij voor Krediet, en van een samenwerkende vennootschap, waar tar. honderde leden slechts uit belangstelling kunnen deel uitmaken. Deze instellingen hebben er evenveel belang bij de verzekering der avarij te betrachten, als de verzekeringsmaatschappij er belang bij heeft ze van kant te schuiven. Er bestaat geen middenweg; het risico, door de verzekering geweigerd, blijft ten laste der kredietinrichting, en als ten gevolge van een erge avarij, de terugbetaling moet verdaagd worden, of zelfs voor langen tijd in gevaar is, dan blijft er aan de samenwerkende kredietvennootschap, of liever aan hare leden, anders niets te doen over dan in hun zak te schieten en het verschuldigde geld aan de Nationale Maatschappij, in de plaats van den visscher, op het vastgestelde termijn te betalen. Men kan ook het schip aanslaan en verkoopen, maar dit ware veelal onmenschelijk en ondoenlijk.

Wat de technische mogelijkheid van de avarijverzekering aangaat, zijn de ingebrachte bezwaren, naar mijn bescheiden inzien, en voor zóoveel ik dit punt heb kunnen nagaan, ook niet overtuigend. Uit hetgeen ik weet blijkt er dat deze verzekering toegepast werd, zonder erge gevolgen, in Denemarken, Duitschland en Engeland. Men brengt in dat in dit opzicht de geestesgesteldheid onzer visschers oneindig verschilt van dien der Engelschen, Denen en Duitschers, maar men voegt er dadelijk bij dat er geen meer oplettende en bezorgde menschensoort bestaat, dan de reeders-stuurlieden. Ik meende dat de kredietinrichting niet voor kapitaalkrachtige reederijen, maar

uitsluitelijk voor die soort bestemd was, en dat het uitsluitelijk voor hen is, aangezien zij doorgaans geen ander vermogen dan hun vaartuig bezitten, dat de verzekering van het avarijscoo gewenscht wordt. Overigens, men begrijpt niet hoe een hulploon van 5000 fr. bijvoorbeeld, moet verzekerd worden, en een bijzondere avarij van hetzelfde bedrag het niet zou kunnen zijn. Als men de werkelijke kost der verzekering nagaat, moet het mogelijk zijn eene avarij der scheepsramp, die ten minste 1⁰⁰ fr. bedraagt, mits een draagbare premie te verzekeren. De tegenovergestelde bewering schijnt mij al te zeer doordrongen van de kapitalistische opvatting der verzekering; het premiebedrag van 6 tot 7 p.h., opgegeven door M. Laenen, gaat voorzeker aan dit euvel mank.

M. Verbrugghe heeft in de laatste vergadering, in algemeene termen, te verstaan gegeven, dat hij het met de voorgestelde besluitselen niet eens zou zijn.

Het geldt voorzeker van zijgentwege geen verzet om principesredenen. Men kan zich immers niet inbeelden dat een man van zijn denkwijze, zou kunnen gekant zijn tegen een maatschappelijke instelling, wier doel het zou zijn, de zuivere marxische leer toe te passen, door den arbeider eigenaar te maken van het werktuig, dat hij voor de uitoefening van zijn bedrijf noodig heeft. In het huidig geval, is deze arbeider een zeevischer, waarom hij van ons eene dubbele belangstelling verdient.

Het zijn dus enkel opportunitairen die zijne houding ingeven. Het komt mij niet toe bedenkingen van gepastheid te hespreken, die eenieder ingevolge zijne persoonlijke opvatting en strekking hebben kan.

Alleen dit schijnt onbetwistbaar, dat de Provincie in een slechte economische politiek zou vervallen, moest zij ingaan op de vraag van « Le Crédit Maritime », om een voorschot van 125.000 fr. te bekomen.

Eerst en vooral, ik meen het voldoende uiteengezet te hebben, het kredietstelsel waarvan spraak, is onvolledig; het is beperkt; het is op kort termijn; het levert de noodige techni-

sche waarborg niet, opdat de Provincie hem goedsmoeds haar kapitalen zou toevertrouwen.

Daarenboven, al bestonden die leemten niet, dan nog ware het de Provincie, zedelijk gesproken, onmogelijk het verzoek van « Le Crédit Maritime » in te willigen. Deze laatste is genot van adres. Het is niet tot de Provincie dat hij zich moest wenden, deze is daarvoor niet ingesteld. Hij moet zich richten tot de Spaarkas of de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid, daarvoor opzettelijk door den wetgever tot stand gebracht. Het is verkeerd de Provincie voor kredietzaken aan te spreken, als er daarvoor een bijzondere wettelijke inrichting bestaat.

Ik weet het wel, de stichting der Westvlaamsche Verzekering voor Zeil visschersvaartuigen is noch vergeten, noch vergeven, en men wil het voorbeeld inroepen der zoogezeide toelage van 250.000 fr., door de Provincie aan deze maatschappij toegestaan.

Eerst en vooral gaat de vergelijking mank. Er bestaat geen toelage en er bestaat in gansch België geen enkele wettelijke of zelfs private inrichting, wier doel het is aan maatschappelijke instellingen, zooals een onderlinge zeeverzekering, het waarborgfonds te verschaffen, dat bij hare stichting onontbeerlijk is, om hare werkzaamheden te kunnen aanvangen. De Provincie heeft in 1920 terecht, en met veel doorzicht en edelmoedigheid, in die leemte voorzien, door tusschen te komen ten titel van aanmoediging, daar waar het bijzonder initiatief te kort schiet. Wat meer is, de voorwaarden der kredietopening door « Le Crédit Maritime » aan de Provincie gevraagd, zijn voor deze laatste bezwarend, meer bezwarend dan de voorwaarden aan de Westvlaamsche maatschappij opgelegd. Deze laatste is slechts deponthoudster van het waarborgfonds; dit fonds is neêrgelegd ter bank van Handel en Nijverheid, en brengt rechtstreeks, ten behoeve der Provincie, een intrest van 6 % op. Dit is een belegging die tamelijk afsteekt met de 3 % door « Le Crédit Maritime » aangeboden. Men kan dus het voorbeeld van de West-Vlaamsche Verzekeringkas niet doen gelden.

Wat « Le Crédit Maritime » kan, het is het voordeel inroepen, dat de Provincie aan de visscherskredietmaatschappijen in het algemeen zou kunnen toestaan. Aan den toestand van « Le Crédit Maritime » wordt, door de beschouwingen hier in het midden gebracht, niet de minste afbreuk gedaan. Zij blijft wat zij is: een kredietmaatschappij op kort termijn. Wij beoogen de kredietinrichting op lang termijn. M. Verbrugghe zal wellicht door de daad bewijzen, dat deze de beste is: wij zullen, van onzen kant, het mogelijke doen om hetzelfde te verwezenlijken.

De visschers zullen er het best mede varen, aangezien er drie inrichtingen zouden zijn in plaats van eene; maar zij zullen aan innerlijke kracht verliezen wat zij in getal aanwinnen.

Voor het oogenblik komt het er alleen op aan de goedkeuring der Bestendige Deputatie een bepaalde oplossing voor te stellen, en naar mijne bescheidene meening, kan deze oplossing niet anders zijn dan degene door de nota voorgedragen, te weten: aan de Bestendige Deputatie voor te stellen den Provincieraad te verzoeken een krediet in de Provinciebegroting te voorzien, dat de Provincie in staat stelle, het verschil op zich te nemen, tusschen het wettelijk burgerlijk intrest-bedrag door de wet van 30 December 1925, op 5 $\frac{1}{2}$ % vastgesteld en het intrestbedrag dat door de visscherskredietmaatschappij aan de kredietnemers wezenlijk opgelegd wordt, en dat het discontobedrag der Nationale Bank niet te boven gaat.

M. Bauwens antwoordt op deze beschouwingen, dat « Le Crédit Maritime » zich tot de Provincie gewend heeft, om een voorschot te bekomen, dat haar in staat zou stellen, dank zij een vermeerdering vae kapitaal, het krediet op lang termijn in te richten. Hij geeft kennis van de kredietbewerkingen dezer maatschappij, die ruimschoots 150.000 fr. 's jaars beloopt. Hij steunt op de samenstelling van haren beheerraad, en brengt hulde aan haar bestuur. « Le Crédit Maritime » bestond reeds tijdens den oorlog in Engeland, en het was overbodig met de ondersteuning der Provincie, een nieuwe inrichting tot stand te brengen.

De heeren **de Gheldere** en **Dezuttere** herhalen dienuaangaande wat voorheen reeds meermalen uiteengezet werd.

De heer **Verbrugghe** doet opmerken, dat het in zijne bedoeling niet is, in het huidig geval, van de marxische beginselen af te zien. Zijne weerhouding ten opzichte van het ontwerp is enkel ingegeven door daadzaken, die het bestuur der beide betrokken organismen aangaan. Ingevolge de balans, heeft de Westvlaamsche verzekering voor zeilvisschersvaartuigen, in het laatste boekjaar, voor 11.000 fr. bestuurskosten, en « Le Crédit Maritime » slechts voor 2600 fr., alhoewel deze laatste meer verzekeringen hebbe dan de eerste maatschappij. Eene onderlinge zeeverzekering van stoomtreilers, waarvan de achtbare spreker deel uitmaakt, heeft voor een verzekerde waarde van 40.000.000 fr., slechts 4.000 fr. algemeene kosten.

De aangehaalde verzekeringpremie van 7 % is voorzeker veel te hoog geschat. Voor het overige, zijn de besluitselen van den heer **Dezuttere** aannemelijk.

De heeren **Bauwens** en **de Gheldere** en de overige leden hatuigen insgelijks hunne volledige instemming met het voorstel. De heer **Bauwens** echter legt er nadruk op, dat de in te richten kredietmaatschappijen de vereischte werkelijke waarborgen, wat de inrichting en de werking betreft, moeten opleveren.

De vergadering wordt te 4 ure gesloten.

De Secretaris,
Ch. **DEZUTTERE**.

De Voorzitter,
Baron **JANSSENS de BISTHOVEN**.

Verslag der zitting van 30 Juli 1926.

De Commissie komt bijeen den 30 Juli 1926, te 2 ¼ ure 's namiddags, in de veergaderzaal der Bestendige Deputatie, onder het Voorzitterschap van den heer Gouverneur der Provincie.

Wonen de vergadering bij: de heeren **Rybens** en **Dezuttere**.

Worden verontschuldigd: de heeren **Baels**, **Bauwens** en **De-maecker**.

I — Het verslag der voorgaande vergadering wordt goedgekeurd.

II. — De heer **Voorzitter** stelt voor een brief van rouwbetuiging te zenden naar *Mevrouw Liebaert*, weduwe van het afgestorven medelid, den heer **Albert Liebaert**, en hulde te brengen aan diens verkleefdheid aan de Commissie en aan de diensten die hij haar bewezen heeft.

Dit voorstel wordt aangenomen.

III. — De heer **Voorzitter** geeft lezing van een verzoekschrift, door den heer **Prof. Gilson**, Belgische afgevaardigde in den Internationalen Raad voor het onderzoek der zee, door hetwelk deze laatste de tusschenkomst der Commissie vraagt, opdat zij bij den heer **Minister van Spoorwegen, Zeewezen, enz.**, zou aandringen om te bekomen dat België voort zijne tusschenkomst verleene in de onkosten van den Internationalen Raad voor het onderzoek der zee. Er bestaat gevaar dat, uit hoofde van de besparingen in 's lands bestuur te doen, deze tusschenkomst afgeschaft en verminderd worde. Dit ware uiterst nadeelig voor het zeevisscherijbedrijf, omdat alle ernstige bestuursinrichting op dit gebied, het wetenschappelijk onderzoek der zee moet in het oog hebben en op dezès medewerking en uitslagen moet gesteund zijn. Dit is voornamelijk waar wat de statistiek der opbrengst der zeevisscherij betreft.

De heer **Voorzitter** brengt hulde aan het wetenschappelijk werk van den heer **Prof. Gilson**, en aan de belanglooze toewijding, welke hij sedert lange jaren voor de Belgische zeevisscherij aan den dag gelegd heeft.

Hij geeft lezing van het ontwerp van brief, in den aangevozen zin, aan den heer **Minister van het Zeewezen** toe te sturen, en stelt voor mededeeling van dezen brief aan den heer **Minister van Landbouw en Openbare Werken** te geven, opdat hij de aanvraag ondersteune. Ook komt het gepast voor aan de Bestendige Deputatie voor te stellen, den heer **Gilson**, als lid der Commissie voor zeevisscherij, in vervanging van wijlen **E. H. Pype**, aan te stellen.

Deze voorstellen worden door de vergadering bekrachtigd en het ontwerp van brief wordt goedgekeurd.

IV. — De heer Rybens vraagt dat er nogmaals bij den heer Minister van Landbouw en Openbare Werken aangedrongen worde op de zeewerken te Nienpoort uit te voeren, om de oorlogsschade aan de haven toegebracht te herstellen. De goedgekeurde aanbesteding van de herstelling van het westerslaketsel wordt tot nu toe niet begonnen.

De Commissie zal de zaak aan den heer Minister van Landbouw en Openbare Werken herhaaldelijk aanbevelen.

De zitting wordt te 3 $\frac{1}{4}$ ure gesloten.

De Secretaris,
Ch. DEZUTTERE.

De Voorzitter,
Baron JANSSENS de BISTHOVEN.

Verslag der vergadering van 4 Maart 1927.

De Commissie komt bijeen te 14 $\frac{1}{2}$ ure, in de vergaderzaal der Bestendige Deputatie, onder het voorzitterschap van den heer Baron Janssens de Bisthoven, Gouverneur der Provincie.

Zijn tegenwoordig: de heeren Gilson, Van de Pitte, Bauwens, Verbrugge, Rybens, Blonde, Dezuttere.

Worden verontschuldigd: de heeren Baels, Goor en Cattoor.

I. De heer **Voorzitter** opent de vergadering, en verklaart dat de Commissie, sedert hare laatste vergadering, een aanzienlijk verlies ondergaan heeft, in den persoon van den heer senator Hamman, in de laatste dagen van Januari te Oostende overleden.

Hij was de medestichter der Provinciale Commissie, en bewees er de grootste diensten aan de zaak der zeevisserij.

Gedurende zijne politieke loopbaan van bijna 40 jaar, zoowel in den gemeenteraad te Oostende, als in de wetgevende kamers, toonde hij zich steeds de moedige en kranige verdediger der belangen der zeevisserij en der visschers. Ook in de Hooge Commissie der zeevisserij, waar hij als Voorzitter fungeerde, deed hij, in samenwerking met den betreurden Aalmoezenier

Pype, zijn weldoenden invloed gelden ten voordeele namelijk van het vakonderwijs der visschers en der scheepsjongens.

M. Hamman was ook vertegenwoordiger van de Regering in den Internationalen Raad voor het onderzoek der zee.

In ons midden gaf hij, door zijn naastig bijwonen der zittingen, en door zijn altijd hoog bevoegde opmerkingen, het bewijs van zijne gansche toewijding aan onze werking.

De Commissie zal er voorzeker aan houden Mevrouw Hamman een brief van diepgevoelde deelneming toe te sturen.

Dit voorstel wordt met algemeene instemming begroet.

Verder verklaart de heer Voorzitter dat het hem zeer aangenaam is een nieuwen collega, den heer Hoogleraar Gilson, met een overtuigden welkomgroet te huldigen.

Doktor in natuurwetenschappen, professor in vergelijkende ontleedkunde der Leuvensche Hoogeschool, gewezen bestuurder van het Brusselsch Museum voor Natuurgeschiedenis, schrijver van tal van wetenschappelijke uitgaven, is M. Gilson een der voornaamsten, onder de geleerden, die zich op het wetenschappelijk onderzoek der zee toeleggen. Ook is hij in den bestendigen raad met dit doel te Kopenhagen ingericht, de waardige en invloedrijke vertegenwoordiger van ons land.

In al deze hoedanigheden was hij voor de Provinciale Commissie een sedert lang gewenschte medewerker.

In naam van de leden, zegt de heer Voorzitter hem welkom en betuigt hij hem zijn genoegen op de hooggeprezen medewerking van den heer Gilson te mogen rekenen, alsook zijne hoop, lange jaren op zijne medehulp te mogen steunen.

II. — De Commissie neemt kennis van :

1) een brief van den heer Minister van het Zeewezen, gedateerd van 4 Februari 1927, houdende dat deze hoogambtenaar te Oostende, onder het beheer van den heer Gerbosch, een zeevisscherijdienst gesticht heeft, die voor zending heeft de zeevisscherijstatistiek en een documentatiedienst, aangaande deze nijverheid in te richten.

De Commissie ontvangt deze mededeeling met de meeste

voldoening, en zal steeds gaarne den nieuwen dienst ter zijde staan.

2) een brief van 31 December 1926, meldende dat de jaarlijkse Staatstoelage van 1000 fr., voorheen aan de Commissie toegestaan, op voorstel van het Comité der Schatkist, afgeschaft wordt.

III. — De rekening der Commissie voor 1926, sluit in de ontvangsten met 8.304,32 fr., en de uitgaven met 3.873,93 fr., aldus een batig slot latende van 4.430,39 fr., dat in het ontwerp van begrooting voor 1927 overgebracht is.

De begrooting belooft, zooals de voorgaande, in ontvangsten en uitgaven, de som van 8.550,00 fr.

De vergadering geeft een gunstig advies, met het oog op de goedkeuring dezer stukken, door de Bestendige Deputatie, onder voorbehoud, wat de begrooting voor 1927 betreft, dat de zitpenningen der leden gebracht worden op het peil in voege voor de andere Provinciale Commissiën, en dat de vergoeding voor het secretariaat vastgesteld worde, in verhouding met den arbeid en de vermindering die de muntwaarde sedert 1914 ondergaan heeft.

IV. — Door brieven, gedagteekend van 30 Januari 1927 en 3 Februari 1927, vragen de belanghebbenden en de koninklijke maatschappij « De Belgische Redders », te Blankenberghe, eene bijzondere belooning vanwege het Carnegiefonds, ten voordeele van de zeevisschers De Bode Emiel, Gezelle Thomas en Waéghe Louis, die den 29 Mei 1925, in volle zee, het leven gered hebben van de bemanning eener garnaalboot.

De Staatsbelooning voor moed en zelfopoffering werd den belanghebbenden reeds toegekend. De aanvraag wordt door het gemeentebestuur ondersteund.

De Commissie oordeelt dat het past, aan het gemeentebestuur van Blankenberghe een verslag te vragen, over de omstandigheden in dewelke de bedoelde redding gedaan werd.

V. — Er blijkt uit een brief van den heer Minister van het Zeewezen, gedagteekend van 4 Februari 1927, dat te beginnen van 1927, de Staatstoelagen ten behoeve der zeevisscherijbe-

Aankweek
scheepsjon-
gens

roepsscholen; alsook de leerbeurzen der Regeering, ten voordeele van de visschersscheepsjongens, afgeschaft zijn.

Deze afschaffing moet natuurlijk voor gevolg hebben, de verdwijning der bekwaamheidexamens der scheepsjongens, die de grondslag zijn niet alleen van de verdeling der Staatspremiën, maar tevens van die der provinciale premiën.

De Commissie weet immers dat de Staatspremiën door de Provincie derwijze aangevuld worden, dat zij overal 250 fr. beloopten, terwijl de bijpremiën in dezelfde voorwaarden, op 150 fr. gebracht worden.

De heer Voorzitter verzoekt de Commissie, haar advies te geven, nopens de voorstellen dienaangaande aan de Bestendige Deputatie te doen.

Het behoud der provinciale premiën op hun huidig bedrag, zonder medewerking van de Regeering, en zonder de waarborg door het bekwaamheidexamen verschaft, schijnt geen invloed op de vorming en de aanwerving van het visscherspersoneel te kunnen uitoefenen. Het ware bijgevolg doelloos het stelsel te behouden, indien het door niets anders kan vervangen worden. Het is echter te vreezen dat de uitrekking van alle Staatsbemoeiing een noodlottigen invloed op de aanwerving en de vorming van het visscherspersoneel zullen uitoefenen.

De heeren **Verbrugghe**, **Bauwens** en **Blondé**, bevestigen ten volle deze zienswijze, en vragen dat erkrachtdadig aangedrongen worde op het behoud der bekwaamheidexamens en der premiën, des te meer daar de opofferingen der Regeering voor de vorming van het visscherspersoneel bitter klein zijn, vergeleken met degene die voor het aankweken van het personeel der handelsvloot gedaan worden. De afschaffing der Staatspremiën zou overigens niet alleen de verdwijning van die der Provincie, maar tevens van die der gemeenten voor gevolg hebben.

De heer **Dezuttere** voegt erbij dat er blijkt uit den brief van den heer Minister Baels, dat de Staatstoelagen ten behoeve der visscherijscholen behouden worden. Dit wordt overigens uitdrukkelijk bevestigd door een ambtelijke mededeeling van den

heer Minister van het Zeewezen, gedagteekend van 4 Maart jl.

De heer **Rybens** dringt op zijne heurt aan, opdat het behoud der premien en der bekwaamheidexamens aan de Regeering aangevraagd worden. Indien echter dit voorstel afgewezen werd, zou er kunnen voorgesteld worden de provinciale en gemeentelijke premien toe te kennen, onder vorm van aanmoediging-premie aan de stuurlieden, die een scheepsjongen aanmonsteren, die de leergangen eener visscherijschool gevolgd heeft.

Dit voorstel wordt ~~een~~parig aangenomen. De aanvraag tot behoud der premien zal aan de heeren Volksvertegenwoordigers en senators der kustarrondissemten medegedeeld worden.

VI. — De heer **Secretaris** geeft kennis van het ontwerp der stad Oostende, de stichting beoogende van een zeewetenschappelijk Instituut in deze stad.

*Zeeweten-
schappelijk
Instituut*

Ingevolge de bestaande schikkingen, zou dit gesticht door de stad Oostende gebouwd worden, op grond, te dien einde door de Regeering te harer beschikking gesteld. Het beheer van dit gesticht ware zaak van eene maatschappij zonder winstgevend doel, in dewelke de Regeering, de Provincie en de besturen der verscheidene kusthavens zouden vertegenwoordigd zijn.

De onderneming zou in stand gehouden worden door de bestaansmiddelen der maatschappij, onder andere door de toelagen die de deelhebbende openbare machten haar zouden toekennen. Haar doel ware de begunstiging der studie van de zee, en van de wezens die er in leven, ten einde de nationale visscherijnijverheid te voorzien van het wetenschappelijk en technisch onderricht, vereischt voor hare economische ontwikkeling.

De ontworpen stichting heeft dus een uitgesproken karakter van algemeen belang, en beantwoordt aan een bij uitstek provinciaal belang. Het ware te betreuren zoo de Provincie de gelegenheid niet kon te baat nemen, om doeltreffend tusschen te komen op een gebied waar ons land het eenige is langs de Noordzeekusten, dat ten achter gebleven is. Immers, Holland, Frankrijk, Engeland, Schotland, de Scandinavische landen, be-

zitten sedert lang ambtelijke wetenschappelijke inrichtingen voor de studie der zee, van hare voortbrengselen en van alle wetenschappelijke vraagstukken in verband met de zeevisserij.

Het initiatief der stad Oostende is van het beste allooi en verdient de krachtadigste ondersteuning van al degenen, die een klaar besef van het nijverheidsbelang der provincie West-Vlaanderen hebben.

De Commissie wordt verzocht haar advies te geven, met het oog op de beslissing der Bestendige Deputatie en, desnoods, van den Provincieraad.

De heer **Gilson** bedankt den heer Gouverneur, voor den welkomgroet, hem zooeven toegestuurd, en drukt zich verder uit als volgt :

Ik verzoek de Commissie aan de Bestendige Deputatie te willen voorstellen, vanwege den Provincieraad, eene toelage te vragen ten behoeve van het zeewetenschappelijk Instituut welks stichting in gang is en dat een eigenmachtige inrichting zijn zal, afhangende van eene maatschappij zonder winstgevend doel.

De stad Oostende heeft beslist in deze onderneming doeltreffend tusschen te komen, en de Provincie zou er ruime belangstelling voor moeten aan den dag leggen.

De zeevisserijnijverheid immers is geheel en al eigen aan West-Vlaanderen. Zij bestaat in geen enkele der andere provinciën van het land. Het is zelfs de voornaamste tak harer bedrijvigheid op zeevaartgebied en het is uitsluitelijk aan hare inwoners, dat de economische gevolgen der aanzienlijke ontwikkeling voor dewelke zij vatbaar is, zou ten bate komen. Het is bijgevolg redelijk dat, nog meer dan de Regeering, de provinciale overheid over deze nijverheid wake, en dat zij niets verzuime van hetgeen tot hare ontplooiing kunne bijdragen, zooals zij het overigens voor den landbouw gedaan heeft, met denwelken de zeevisserij meer dan een gelijkenis heeft.

Welnu, het gesticht voor de studie der zee heeft voor eenerzijds, de ontwikkeling der zoo belangwekkende en verdienstvolle nijverheid der zeevisserij te vergemakkelijken en,

anderzijds, *tezelfdertijd* als het de wetenschap bevordert, het algemeen onderwijs, en *bijzonderlijk* de *technische opvoeding* aan te moedigen der bevolking, die ervan leeft. Het zal bijgevolg het wetenschappelijk en practisch karakter hebben, van zekere inrichtingen, gesticht en bevoordeeld door de Provincie Henegouwen, die, in dit opzicht, een merkwaardig voorbeeld gegeven heeft.

Het is echter misschien goed aan te stippen, dat de termen **wetenschappelijk en practisch** niet tegenover elkander staan. Wat practisch is, is altoos wetenschappelijk; het ware immers niet practisch te willen handelen, zonder de kennis en de methode die de wetenschap alleen kan verschaffen.

Het moet nochtans wel verstaan worden, dat eene wetenschappelijke inrichting, in het belang eener nijverheid tot stand gebracht, in het onmetelijk veld der wetenschap, deze informatie en doenwijze moet uitkiezen die met haar de nauwste betrekkingen hebben, en die van aard zijn om haar eene redematige en economische wending te doen nemen, en aldus haren vooruitgang en haar behoud te waarborgen.

Merkt wel op dat de onderneming, waarvan spraak, geen nieuwigheid is, in eens op te bouwen; het is een bestaande onderneming die sedert lange jaren in gestadige werking is, maar die de oorlog is komen belemmeren, toen zij hare volle uitbreiding ging nemen, en zij op het punt was hulp en bijstand te vragen aan de openbare machten, aan de nijverheid zelve en aan begoede bijzonderen.

Het is bijgevolg geen hersenschim, een louter ontwerp welks verwezenlijking moet betracht worden; het is eene bestaande en handelende werkelijkheid, met eene eigene inrichting, met een klein zeeschip, die reeds een ontzaglijke opstapeling van opgaven bezit, en een lange ondervinding der mogelijkheden en moeilijkheden van opzoekingen, voortgezet met de beperkte middelen die de wetenschappelijke opzoekingen in ons klein land, verarmd door den oorlog, kunnen bekomen.

Om immers doeltreffend te zijn, moet een instituut van opzoekingen een programma volgen in verhouding met hare daad-

kracht; want in grootheidwaanzin vervallen, ware ophouden practisch te zijn.

Te dier gelegenheid schijnt het noodzakelijk nog meer den zin te bepalen van de uitdrukking « practische toepassingen ».

Voor talrijke visschers en zekere reeders, wat doeltreffend is op visscherijgebied, zijn enkel de middelen om nog de vangste en hunne profijten, te vermeerderen, door aanduiding der vangwijzen, gerief, plaatsen en tijdstippen gunstig voor de visscherij.

Andere meer verlichte en beter ingelichte lieden echter aanzien als doeltreffend, wat voor doel heeft de visscherij binnen juiste grenzen te beperken, de jaarlijksche slachting, de uitzinnige uitmoording te verminderen, teweeggebracht door de drukke visscherij die al de zeeën leegvaagt.

Zij beduchten wijzelijk dat de hen met de gulden eieren gedood worde.

Deze laatsten hebben den weg der vereeniging gekozen; zij hebben den Internationalen Raad voor het onderzoek der zee, gesticht, een thans machtig organisme, dat de krachtinsparingen van al de Europeesche volkeren vereenigt en schikt, om aan de wederlandsche visscherij de gewenschte bescherming en het redematige beheer te verschaffen, die alleen de verarming en de verwoesting kunnen voorkomen en misschien de vruchtbaarheid der zeeën te doen aangroeien.

België zal misschien in betere tijden aanienlijke werkmiddelen kunnen verschaffen; een vaartuig, uitgerust als een stoomtrawler, met zijne bemanning, alsook een laboratorium met een behoorlijk bezoldigd personeel van arbeiders, techniekers en geleerden, en een jaarlijksche begrooting van verscheidene honderd duizenden franken. Dan zullen wij er mogen op denken hoogzeestudiën te doen, tezamen met de groote visscherijlanden, die in den Internationalen Raad van Kopenhagen vertegenwoordigd zijn.

Misschien zijn ook zekere reeders, die zich uitgeven voor de vertegenwoordigers van den « practischen » kant, in strijd niet den wetenschappelijken kant, geneigd zelve de uitgaven te

doen van een dienst van dien aard, voor de inlichting der stuurlieden hunner trawlers?

Dit valt te betwijfelen en het is zelfs twijfelachtig of dergelijke dienst doeltreffend en gepast zijn zou. Hij zou niets opbrengen, en in elk geval, zou er geen Minister gevonden worden, die dergelijke uitgaven ten voordeele van eene bijzondere soort van nijveraars zou durven bevelen.

Wat er ook van zij, men is er ver van verwijderd over dergelijke middelen te beschikken.

Niettemin, daar wij deel uitmaken van een groep kleine zeevaartlanden, met ontwaarde munt, bekomen wij, alhoewel onze samenwerking tot enge grenzen beperkt is, van den Internationalen Raad, eene deelneming aan zijne werkzaamheden, ten aanzien van het belang dat voor de visscherijen in het algemeen en voor de oceanographie zekere opzoeken opleveren, op dewelke wij ons, ingevolge onze middelen, hebben kunnen toelagen.

Deze opzoeken bevatten voornamelijk de volgende kapitelen:

1) De kustvisscherij, voornamelijk in het opzicht van de verdelging van jonge visch, die deze visscherij teweegbrengt. (Een beknopt overzicht der bekomen uitslagen heeft mij verleden jaar, vanwege den Internationalen Raad eene toelage van 2500 kronen verschafte).

2) De bijzondere studie der sprat en hare visscherij, dewelke op onze kust een aanzienlijke uitbreiding neemt (in samenwerking met de laboratoria van Lowestoft en Bergen).

3) De studie der biologie en der visscherij van de garnaal, die kenteekenen van vermindering oplevert, en nopens dewelke ik reeds veel opgaven bezit.

4) De studie van de hygienische gesteldheid der oesters en mosselen. Voedsels die kunnen gevaarlijk worden, omdat zij rauw verbruikt worden en het water waaruit zij komen, besmet is. Verscheidene memoriën worden voorbereid en zijn reeds tamelijk gevorderd.

5) De studie van het groot kustplancton in zijne betrekkingen met de voeding der jonge visch.

6) De studie van den invloed, die de uitstorting van uitgebaggerde voortbrengselen der havens op den zeebodem teweegbrengt.

7) De studie van den invloed der besproeiing der motoren met petrolee en andere vloeistoffen op de biologie van het zeewater.

8) De inrichting eener statistiek der voortbrengst, zooals degene die ik voor den oorlog tot stand gebracht had, en de wetenschappelijke benutting dezer statistiek.

9) Eindelijk de algemeene studie van het gewestelijk dierenrijk, die der visscherijtechniek en der oceanographie.

Dit alles maakt een geheel van begonnen werk uit, dat voorzeker uitslagen belooft, maar dat stil gelegd is, niet bij gemis aan inrichting, maar bij gemis aan algemeene middelen, voornamelijk het verlies van het uitvoerend personeel en van de geschoolde arbeiders, waarover men vóór den oorlog beschikte.

10) Men zou er kunnen bijvoegen, zoo de noodige geldmiddelen voorhanden waren, de inrichting van een lager onderwijs der zeebiologie, bijzonderlijk voor de leeraars der visscherij-scholen.

Ik houd er echter aan te verklaren, dat ik als weinig nutgevend, een dergelijk onderricht zou aanzien, indien het louter theoretisch ware; het zou bij uitstek practisch zijn, met andere woorden, gegeven worden in een laboratorium, en voornamelijk bewijsvoering bevatten, omdat op dit gebied men slechts kent « wat men honderd maal gezien en verhandeld heeft ».

Dit overzicht zal toelaten, den tevens wetenschappelijken en toegepasten aard te beoordeelen, die te geven is aan de inrichting in gang, maar in hare ontwikkeling stil gelegd is door gemis aan middelen.

Ik verzoek de Commissie haar te willen ter hulp komen ten aanzien van hare economische en menschlievende belangrijkheid en aan de Bestendige Deputatie voor te stellen, de mildst mogelijke toelage te verleenen.

De heer **Bauwens** stelt de vraag welke de medewerkers van

Instituut zullen zijn, en of andere bepaalde geleerden er vrijen toegang zullen hebben.

De heeren **Verbrugge** en **Bauwens** dringen aan op de praktische richting aan de instelling te geven, zooals « l'Office technique et scientifique des pêches maritimes » van Frankrijk het gedaan heeft. Wat de nijverheid aanbelangt, is de natuurverschijnselen te kennen die invloed hebben op den rijkdom der vischgronden, op de trektochten der visch. Er is reeds te veel aan zuiver speculatieve wetenschap gedaan geweest. Voor het overige, is het niet aannemelijk dat zekere affhoudingen in de mijn te Oostende gedaan, zouden aangewend worden tot het oprichten van het Instituut.

De heer **Gilson** keert terug op de uitleggingen, nopens de inrichting van het gesticht gedaan. Hij verklaart dat hij niet kan instemmen met de gedachte, voor het oogenblik aan het zeewetenschappelijk Instituut, geleerden te hechten, die er vreemd aan zijn, en dit om de volgende redenen :

1) Er is geen spraak van de inrichting van een Instituut van zeewetenschap. Dit Instituut bestaat. Het is geheel en al ingericht. Het heeft een arbeidsprogramma, bezit een materieel, scoert lange jaren in werking, en met hetwelk het een werk heeft tot stand gebracht, dat door den Internationalen Raad geschat wordt, en een zekeren bijval bekomen heeft.

Het geldt slechts eene hulpvraag ten behoeve van eene bestaande stichting.

2) Daarenboven, wilde men in de inrichting geleerden brengen die tot nu toe geen betrekking met haar gehad hebben, zou het betamen een heroep te doen, niet alleen op de bedoelde personen, maar op al degenen wier bevoegdheid toepasselijk is op de werkzaamheden waarvan spraak, en er bestaan er talrijke in België.

Maar elkeen weet dat het groot getal bestuurders een schrikkelijke hinderpaal is voor den goeden gang van een organisme waar moet gearbeid worden. Er zou bijgevolg eene keus moeten gedaan worden. Maar wie is bevoegd en redematig aangewezenen om deze keus te doen, tenzij de stichting zelve.

Wat het studieinstituut ontbreekt, is niet een grooter getal bestuurders, maar wel een voldoende getal uitvoerders van hooger gehalte, en de middelen om een waarlijk hulpverstrekkend personeel te bezoldigen. Wat met nadruk gevraagd wordt, is de geldelijke ondersteuning, vereischt om terug in het werk te stellen, het uitmuntend technisch personeel met een ongehoorde moeite gevormd en ten gevolge van den oorlog verloren gegaan.

De ondervinding leert dat het niet is met behulp der geleerden, doktors en professers, dat men het geduldig, hard en onangenaam werk van een moderne gesticht van opzoekingen verrichte, dat lange reeksen waarnemingen, aantekeningen en samenvattingen vereischt, die zoo eentonig als noodzakelijk zijn.

Geeft dus niet zoozeer geleerde doktors, vooral bekommerd om hunnen persoonlijken arbeid van publiciteit, maar hulpen, zooals matrozen, werktuigkundigen, paswerkers, visschers en voorbereiders, en ik beloof, dooe uitkiezing uit dit personeel, hulpnaturalisten van eersten rang te doen ontstaan. Daarna zal er gelegenheid zijn om geleerden uit te noodigen, binnen de palen hunner eigene bevoegdheid en der vereischten.

De heer **Voorzitter** doet opmerken, dat deze bespreking voorbarig is. Het geldt slechts eene principeskwestie, namelijk de mogelijke tusschenkomst der Provincie in een bepaald ontwerp door de stad Oostende ingediend. Iedereen moet aannemen dat deze stichting nuttig ware. De modaliteiten van uitvoering moeten door den bevoegden beheerraad geregeld worden.

De Commissie sluit zich aan bij deze zienswijze.

De veergadering wordt te 16 ½ ure gesloten.

De Secretaris,
Ch. DEZUTTERE.

De Voorzitter,
Baron JANSSENS de BISTHOVEN.

Extrait d'un rapport de croisière du Commandant de garde-pêche « Zinnia ». (1)

D'après les renseignements que j'ai reçus de Hull, la situation du ravitaillement des chalutiers en combustible s'améliore de jour en jour. La qualité du charbon, fourni par les houillères anglaises, est supérieure à celle du combustible importé ou approvisionné aux chalutiers mêmes, dans les ports continentaux. Bientôt la situation normale d'avant-grève sera rétablie. Un bon nombre de chalutiers a déjà repris le travail, ce qui produit un dégorgement des bassins, et, par là, diminue les ennuis qu'avaient les autorités du port pour caser les navires du commerce.

Les rentrées du poisson commencent à être meilleures que celles du mois précédent, mais sont encore toutefois loin d'être normales; les prix de vente deviennent donc moins forts.

A Grimsby, le retour à une situation meilleure s'est fait gentiment davantage. Les apports sont plus fournis qu'au marché de Hull. Les soles, turbots, soles-limandes et cabillauds ont été plus abondants que le flétan. Le Jeudi, 9 décembre, 47 chalutiers sont entrés au port, venant de la Mer du Nord, un des îles Féroé et trois spéciaux à la pêche du flétan. La plie s'est vendue 12 sh., le merlan 3 sh., le flétan 14 à 18 sh., le cabillaud 3 à 6 sh., la raie, 5 à 7 sh., le petit églefin 2 sh. 6 p., la limande 8 sh., la sole limande 18 sh. par stone (le stone à une valeur de 6,30 kgr. ou 14 livres anglaises), la sole 1 sh. 7 p., le turbot 1 sh. 1 p., la barbue 11 11 p. par livre.

La pêche du hareng dans la partie Sud de la Mer du Nord est presque terminée pour 1926. Les apports rentrés à Yarmouth, pendant ces dernières semaines, ont été très réduits. En général, cette saison a été mauvaise, vu la situation difficile, créée par le manque de combustible, et par les mauvais temps qui ne cessent de contrarier la pêche, depuis quelques semaines déjà.

(1) Medegedeeld door het Middenbestuur van het Zeewozen.

Lowestoft a subi les mêmes conséquences à propos du charbon et du temps ; les apports sont de beaucoup inférieurs à ceux de l'an passé. Voici un tableau indiquant cette différence dans les rentrées de hareng, pendant quelques jours :

	1926	1925
Novembre 29	2.708 crans	3.938
Novembre 30	1.031 >	2.343
Décembre 1	802 >	1.890
Décembre 2	254 >	326
Décembre 3	1.273 >	1.555
Décembre 4	279 >	1.155

Les prises faites durant la semaine, se terminant le 14 du courant, se sont élevées à 6.347 crans, contre 11.187 crans, réalisés pendant cette même semaine en 1925. A la date du 11 courant, le total de toutes les rentrées de cette saison, s'est élevé à 284.487 crans, vendus 430.212 £., contre 328.896 crans d'une valeur de 580.339 £., en 1925. Malgré les prix assez hauts, obtenus pendant la semaine finissant le 4 du courant, pour les beaux harengs, les prix de la semaine finissant le 11 dernier, ont donné une moyenne de 40 sh., le cran contre 61 sh., pendant cette même semaine l'an précédent.

Aussi cette saison qui se clôture, est considérée comme très mauvaise. Vu le prix cher, payé pour le charbon, et les avaries provoquées aux filets par les mauvais temps, ainsi que les jours de chômage dus au grand vent, les gains sont très minimes.

Laboratoire de Recherches Maritimes annexé à l'école libre
de Pêche, à Ostende.

Travaux effectués pendant l'année 1926.

1) Désodorisation des huiles de poisson. — Les essais effectués ont porté sur l'huile d'esprot, l'huile de foie de morue

et des « balayures » de cale. Nous rappelons qu'il existe un procédé industriel, fixant de l'hydrogène sur les huiles de poisson, en présence de catalyseurs appropriés, ce qui provoque la formation d'acides à P M plus élevé. La désodorisation s'en suit forcément. Nous voulons arriver au même résultat, sans devoir employer de l'H. et en usant de matières courantes. Il y a des probabilités que nous touchons ou toucherons bientôt au but. Des savons fabriqués avec des huiles traitées par nos procédés ne présentent encore aucune odeur après 4-5 mois de conservation. L'avenir dira si nous avons pleinement réussi ou s'il nous faut apporter des modifications à notre méthode.

2) **Dosage de l'huile dans les esprot.** — Ces recherches, entreprises depuis plusieurs années, ont pour but de fixer si tel moment est plus favorable qu'un autre, à la capture du poisson (esprot), quand on veut l'utiliser pour l'extraction des matières grasses. La chose est d'ailleurs d'utilité générale, puisqu'une diminution du % des matières grasses enlève une partie de la valeur alimentaire de l'esprot.

Dès 1922, nous avions cru remarquer que le % de matières grasses, fléchissait après plusieurs jours de gros temps. Mais nous n'avions pu fixer les choses avec quelque certitude, ignorant exactement où se faisaient les prises et l'état exact de la mer au large. A cette époque, nous n'envisagions d'ailleurs que la fixation d'une moyenne du % d'huile. Ce % qui se montait à 19-20 et jusqu'à 21,4, après la guerre, avait subi rapidement un fléchissement considérable: de 6-8-10 % et plus.

Voici les résultats obtenus cette année (1926-27), pendant la « saison » de l'esprot.

Pêche du	17 novembre	moyenne	25,8 % d'huile
"	20	"	27
"	25	"	22,3
"	30	"	12,6
"	7 décembre	"	16,2
"	4 janvier	"	14,6
"	11	"	8,9
"	14	"	11,75
"	17	"	13,15
"	22	"	13,4

Le % de matières grasses est donc surtout favorable au début de la campagne, constatation déjà faite antérieurement.

A partir du 17 novembre, la mer a été presque constamment houleuse au large, ce qui amène la diminution du pourcentage jusqu'aux environs de décembre où le % remonte. Les analyses effectuées le 11 janvier correspondent, devons-nous dire, à un temps calme, qui se maintenait depuis plusieurs jours. Mais nous avons affaire à une autre espèce d'aprot, de très petite taille. Néanmoins, l'effet des tempêtes prolongées de novembre nous semble bien marqué, d'autant plus que les prises ont été le plus souvent faites dans le voisinage des côtes, donc dans une large mesure à l'abri de la houle du large.

3) **Couleurs sous-marines.** — Nous avons envoyé des échantillons de ces couleurs — et nous avons signalé la chose en son temps — aux U. S., pour être appliquées sur des transports de la flotte de guerre. Les résultats ont été aussi bons que ceux obtenus sur les trawlers des pêcheries à vapeur d'Osterde, et sur le croiseur belge « Zinnia ».

4) Le laboratoire a, en outre, effectué **diverses analyses de conserves de poisson.**

5) Nous n'avons pas encore eu l'occasion de signaler le **bilan alimentaire** dressé au laboratoire, mettant en évidence la **valeur alimentaire du poisson.**

Nous avons rigoureusement vérifié à nouveau les données qui nous semblaient incomplètes. Nous pouvons donc maintenir ce que nous avons publié antérieurement.

Les analyses concernent surtout les poissons d'usage courant, spécialement utilisés dans l'alimentation des classes peuplées.

Types	Eau	Azote	P (P ₂ O ₅)	Graisse
Plie	77,2	15,11	5,01	2,09 %
Maquereau bâtard .	71,01	20,20	2,70	6,04 .
Vive	80,04	13,30	3,10	1,32 .
Plet	80,00	13,48	3,10	2,27 .
Hareng	68,30	18,00	2,37'	10,10 .
Grondin	76,80	18,10	1,60	2,50 .
Charbonnier	69,35	14,07	0,99	15,40 .
(g. merlan)				
Crevettes	71,4	20,1	3,40	1,09 .

S'il y a, comparativement à la viande, un léger déficit en pourcentage d'azote ; par contre, il y a une telle proportion de P, que le poisson l'emporte extraordinairement sur la chair des animaux.

6) **Perfectionnement aux méthodes de laboratoire.** — Nous préconisons beaucoup l'emploi du C C. 4, pour l'extraction des matières grasses (poissons, etc.). L'extraction est rapide, complète. Il faut seulement user d'un bain d'air.

Ostende, le 10 février 1927.

F. DEBOUNCE.

**Annexe au rapport de croisière du 7 février au 5 mars 1927,
garde-pêche « Zinnia ».**

Résultat de la pêche durant janvier 1927 en Ecosse.

D'après les renseignements, donnés par l'Administration des pêcheries d'Ecosse, en janvier 1927, l'activité de toutes les classes de bateaux de pêche, appartenant aux ports écossais, fut très contrariée, à la suite du grand vent, qui régna pendant cette période. Dans les dernières semaines de janvier, la force entière de la tempête du S. W. a été ressentie en mer et la majorité des chalutiers, opérant dans les eaux du Nord, a dû abandonner la pêche pour chercher un abri quelconque. Un bon nombre de petits bateaux, qui étaient occupés à la pêche en la Mer du Nord, ont éprouvé de grandes difficultés à rallier le port d'attache. Heureusement, les pertes de vie ou d'engins et les avaries furent moins élevées qu'on le craignait. Malgré ces interruptions, la fourniture de poissons fut assez bien maintenue. Les moyennes des prix du marché pour ce janvier montrent une diminution considérable sur celles de janvier 1926; ceci est en général attribuable à une brusque chute des prix, causée par une abondance des débarquements pendant la troisième semaine du mois.

La pêche du hareng a été continuée avec plus ou moins de succès, en ce qui concerne la quantité, dans les prises faites dans les lochs (petits golfes) des côtes Nord et Nord-ouest, ainsi que dans le Firth de la Clyde; mais la qualité du poisson était plutôt pauvre. La demande d'achat fut seulement de moyenne importance, ce qui eut comme conséquence qu'un grand nombre de bateaux de la côte N.-E., occupés sur le littoral du N.-W., abandonnèrent cette pêche saisonnière avant la fin du mois, tandis que ceux de la zone Firth de la Clyde ne continuèrent pas à effectuer des transports de harengs sur le continent. La pêche du hareng fut donc rapidement terminée.

La quantité totale de poissons, amenée par les bateaux de

nationalité britannique dans les ports écossais, pendant le mois de janvier 1927, fut de 540.881 cwts (50,8 kgr.), vendus 289.948 £. pour 636.363 cwts valant 325.395 £. en décembre écoulé et, 327.537 cwts, achetés 296.505 £. en janvier 1926. Le tableau ci-joint, pour les mois de janvier 1927 et 1926, ainsi que pour décembre 1926, montre les quantités et variétés principales du poisson vendu, avec les prix moyens par cwt (50,8 k.), aux divers ports de débarquement.

	Janvier 1927		Decembre 1926		Janvier 1926	
	prix moyen (cwt)		prix moyen (cwt)		prix moyen (cwt)	
	Cwts.	sh. p.	Cwts.	sh. p.	Cwts.	sh. p.
Harengs.	853.090	4.5	421.489	5 6	196.545	10.9
Esprats	906	1.8	4 525	2.6	307	3.1
Total poissons variés	186.808	22.8	210.272	19.10	186.675	23.6
Cabillauds	54.201	18.10	63.025	16.6	48.644	21.8
Lingues	3.236	14.5	2.928	13.4	3.022	18.2
Eglefins	79.353	22.0	98.423	18.7	85.384	20.6
Merlans	16.090	13.7	17.502	11.11	13.527	14.1
Merluche	1.083	57.9	1.00	43.10	583	52.3
Fletans	455	121.2	597	132.0	619	115.1
Soles limandes	2.882	100.3	2.839	111.9	3.538	111.2
Plies	4.127	62.4	4.114	54.11	3.459	73.0
Total	540.881	10.9	636.363	0.3	327.537	18.1

Chalutage.

La capture générale, faite au chalut et débarquée en Ecosse par les bateaux de nationalité britannique, pendant le mois de janvier 1927, a été de 133.050 cwts, vendue 146.403 £., tandis qu'en janvier 1926, 126.155 cwts ont été livrés pour 151.873 £. Les débarquements furent en général, entièrement faits à Aberdeen, à Granton et à Dundee, situés en Mer du Nord, tandis

qu'une petite quantité fut présentée à Oban, situé sur la côte Ouest. De ce total, plus de 70 % ou 94.597 cwts, payés 111.241 £, passèrent sur le marché d'Aberdeen, tandis que 110.194 cwts à 110.353 £, furent vendus dans ce même port, pendant décembre dernier, et 99.474 cwts pour 116.592 £, en janvier, 1926.

Presque la moitié de la flotte attachée à Aberdeen, resta au port pendant les vacances de nouvel an, ce qui amena comme conséquence une fourniture de poissons très réduite pendant cette première semaine, et des prix de vente très élevés. Pendant les deux semaines suivantes, les arrivées furent plus nombreuses et, comme il y eut abondance de produits présentés, les prix tombèrent considérablement, surtout pendant la troisième semaine du mois. Durant la quatrième semaine, les prix s'élevèrent à nouveau, cette hausse fut imputable à une diminution des débarquements, provoquée par le mauvais temps.

Il y eut 57 chalutiers, arrivant des lieux de pêche environnant les îles Féroë, en janvier 1927, contre 40, en janvier 1926, et, du total des débarquements, provenant de cette zone, 60 % se composaient de petits cabillauds. Les principaux lieux de pêche, fréquentés par la majorité des grands chalutiers, furent de 110 à 250 milles N-E. ou N-E q. E. et N-E q. N. de Buchanness, au large des îles Orcades et des îles Shetland, aussi au large de Butt of Lewis. Le poisson était en quantités abondantes à ces divers lieux de pêche, mais ce ne fut que pendant une petite période de jours, par temps maniable, que les fortes prises furent faites.

Grande Ligne.

La pêche à la grande ligne fut pratiquée, comme à l'ordinaire, spécialement par les bateaux d'Aberdeen, et du total des prises, 11.227 cwts, valant 10.387 £, faites avec cet engin 63 % ou 7.032 cwts à 5.333 £, furent vendus à Aberdeen. Un grand nombre de grands vapeurs, qui avaient été aux îles Féroë débarquèrent de bonnes pêches de cabillauds et de brèmes; le flétan fut plutôt rare en cette région. Il y eut également

quelques bonnes captures consistant, en général, en raies et en flottes, qui furent faites au large de Hoy, alors que près de Butt of Lewis, le cabillaud fut trouvé abondamment.

En totalité, il y eut 30 vapeurs et 3 bateaux à moteur, qui arrivèrent à Aberdeen de ces derniers lieux de pêche. Ils présentèrent au marché 213 cwts à 22 sh. 1 p. en janvier 1926, vendus 15 sh. 2 p. par cwt, contre 24 arrivées, donnant 164 cwts.

La pêche à la grande ligne fut également pratiquée d'Oban et de Malliag, situés sur la côte Ouest. Ce ne furent que de petits bateaux, tels que les drifters qui pratiquèrent de ces deux ports.

Pêche du hareng.

La quantité totale de harengs, pêchée dans les eaux écossaises pendant le mois de janvier 1927, s'éleva à 350.090 cwts ou 100.883 crans (mesure officielle imposée pour la vente de ce poisson), vendu 78.043 £., contre 120.425 crans à 116.080 £., en décembre dernier et 39.584 crans, à 74.312 £., en janvier 1926. Excepté pour une petite quantité, prise dans le Firth of Forth, les opérations se firent principalement dans le Loch Frisort (dans le Lewis), dans les lochs des côtes Nord et Nord-Ouest, et dans le Firth de la Clyde. Sur les côtes Nord et Nord-Ouest, les pêches eurent lieu à Stornoway et dans les diverses criques du district de Loch Broom ; malgré que de fréquentes interruptions de pêche durent être faites, provoquées par le mauvais temps, les débarquements furent suffisants pour satisfaire aux commandes de la clientèle.

La flottille de Stornoway était composée, en général, de bateaux de la côte Est, soit environ 90 vapeurs, 21 moteurs et 10 chaloupes, pendant la seconde semaine du mois. A part quelques exceptions, la qualité du hareng pêché près de Stornoway, fut médiocre, le poisson était maigre et très petit. La demande fut pendant tout le mois très faible ; les prix de vente restèrent très bas et à l'arrivée de harengs Norvégiens sur les marchés allemands, les bateaux de pêche étrangers quittèrent

l'Ecosse pour regagner leur port d'attache. Les recettes de ces bateaux furent plutôt désappointantes et, dans la plupart des cas, suffirent à peine à couvrir leurs frais d'exploitation.

De la quantité totale des harengs, débarquée à Stornoway et dans le district de Loch Broom où 55.856 crans à 30.242 £., environ 19.600 barils, furent remplis, tandis que toute la quantité restante fut expédiée en Allemagne.

Dans la zone du Firth de la Clyde, la flottille qui y opérait, se composait de 200 bateaux à moteur, mais à la fin du mois (janvier) ce nombre était réduit de la moitié. De bonnes prises ont été faites au Kiles de Butt, au Loch Strivan, et au Loch Ridden, et malgré que la qualité parfois fut bonne, en général, on peut la considérer comme médiocre. La demande, à cet endroit, fut satisfaisante, les prix furent plutôt modérés; aussi c'est grâce aux bonnes captures qui y furent faites à certains jours, que le pêcheur y a trouvé une recette assez rémunératrice. La quantité des débarquements dans cette zone s'est élevée, pendant ce dernier mois de janvier, à 21.717 crans, vendus 26.535 £., ce qui représente une augmentation de 3.739 crans, mais une diminution de 8.821 £. en valeur, sur le résultat obtenu en janvier 1926.

Le Commandant,

(S^e) : RYEZ.

STATISTISCHE TABELLEN

	Bladz.
Tabel I. Indeeling der stoomvisschloepen ingevolge de nettotonmaat	11
— II. Indeeling der gedekte zelfsluopen, ingevolge de nettotonmaat en de bijgevoegde drijfkrccht	12-13
— III. Opene en halfgedekte visschersvaartuigen met aanduiding van het getal opvarenden	14
— IV. Samenstelling der visschcrsvloot ingevolge de drijfkrccht	15
— V. Algemeene indeeling der vaartuigen (opene en gedekte) ingevolge de bemanning	16
— VI. Ondernemingen afhankelijk van eene handelsvenootschap	17
— VII. Belgische vaartuigen die in 1925 in de Westerschelde gevischt hebben, bij toepassing der artikelen 6-11 der overeenkomst van 's Gravenhage	18
— VIII. Indeeling der vaartuigen ingevolge het bedrijf en de stuwkracht	19
— IX. Indeeling van het personeel der gedekte zelfsluopen ingevolge de nettotonmaat der sloep	22
— X. Indeeling van het personeel der stoomvisschloepen, ingevolge de nettotonmaat der vaartuigen	24-25
— XI. Samenstelling van het Belgisch visscherspersoneel der gedekte vaartuigen (stoom en zeil)	26
— XII. De voortbrengst der stoomvisscherij te Oostende 1911-1926.	31
— XIII. De verkoop in de vischmijn te Oostende gedurende 1926 (in franken)	32-33
— XIV. Aanvoer in de vischmijn te Oostende gedurende 1926 (gewicht in kilogr.)	34-35
— XV. De voortbrengst der Belgische Motorsloepen ingevolge den verkoop in de mijnen van Oostende, Blankenberghe, Nienpoort en Zeebrugge (1924-1926)	36

— XVI. De voortbrengst der Belgische zeilsloepen , ingevolge den verkoop in de mijnen van Oostende, Blankenberghe en Nieuwpoort (1911-1926)	37
— XVII. De voortbrengst der Belgische visschersvloot , ingevolge den verkoop in de kustmijnen (1911-1926) ..	38
— XVIII. De voortbrengst der Belgische zeilsloepen per aanleghaven, ingevolge den verkoop in de kustmijnen in (1926)	39
— XIX. De vischverkoop in de voornaamste gemeentemijnen van België (1918-1926)	44-45
— XX. De vischverzending naar de Brusselsche mijn (1912-1926)	46-47
— XXI. Opgave der voornaamste vischsoorten verkocht in de vischmijn te Brussel (1920-1926)	48-49
— XXII. De verkoop van versche haring in de Belgische kustmijnen in (1923-1926)	50
— XXIII. De verkoop van vreemde visch in de Belgische kustmijnen (1913-1926)	51
— XXIV. Staat van den verkoop van visch in de Antwerpsche mijn (1915-1926)	52
— XXV. Hoeveelheid zeevisch in 1926 per spoor verzonden uit de kuststaties naar verbruikcentrums van het land en naar het buitenland	53
— XXVI. Aantal leerlingen in de visschersscholen (1910-1926)	66-67
— XXVII. De uitslagen der examens voor het toekennen van leerbeurzen in de zeilvisscherij (1908-1926)	68-69
— XXVIII. Toestand der hulp- en verzorgkas der visschers van Oostende (1915-1926)	70-71
— XXIX. Werkzaamheid der hulp- en verzorgkas der visschers van Oostende (1917-1926)	72-73
— XXX. Toestand der hulp- en verzorgkas voor visschers der gemeente De Panne (1916-1926)	74-75
— XXXI. Toestand der hulpkas voor slachtoffers van zeeongevallen te Oostende (1915-1925)	76
— XXXII. Hoeveelheid en waarde van de visch gelost in Engeland en het land van Walis (1916-1926)	78
— XXXIII. Aantal en tonmaat der vaartuigen van eerste klas, in de vaart in de verscheidene visscherijen van Engeland, het land van Walis en het eiland Man (1915-1925)	79

	Bladz.
— XXXIV. Hoeveelheid en waarde der visch gelost op de Schotsche kusten (1919-1925)	84-85
— XXXV. Ontwikkeling der Schotsche zeevisschersvloot van 1916 tot 1925	86
— XXXVI. Ontwikkeling der Schotsche zeevisschersvloot van 1915 tot 1925 (vervolg)	87
— XXXVII. Grootte der Hollandsche visscherijvloot (1915-1925)	90
— XXXVIII. Totale hoeveelheid en opbrengst der visch gedu- rende 1915-1925 door de Nederlandsche Grontzeevisscherij aangevoerd	91
— XXXIX. Opbrengst der zeevisscherij in Frankrijk. Visscherij met vaartuigen en visscherij te voet (1920-1924)	94
— XL. De Fransche Visschersvloot (1916-1922).	95

INHOUDSTABEL.

	Bladz.
Inleiding	3
Lijst der leden der Commissie van zeevisserij	4
Verslag	5
I. De visscherij-ondernemingen en vaartuigen	5
II. Het visscherijpersoneel	20
III. De opbrengst der zeevisserij	27
IV. De handel in zeevisch	40
V. Zeewerken ten behoeve der zeevisserij	54
VI. Het beroepsonderwijs der zeevisschers	56
Het koninklijk werk van den IRIS.. .. .	57
Stedelijke Visschersschool van Oostende	58
Vrije Visschersschool van Oostende	60
id. id. id. De Panne	61
id. id. id. Blankenberghe	63
id. id. id. Nieuwpoort	63
id. id. id. Heystaan-Zee	64
id. id. id. Oostduinkerke	65
id. id. id. Coxyde	64
VII. De zeevisserij in de naburige landen	
Engeland	77
Schotland	82
Nederland	88
Frankrijk	93
VIII. Verslagen en medeelingen.	
Verslag der vergadering van 4 Juni 1926	97
Verslag der vergadering van 21 Juni 1926	103
Verslag der vergadering van 30 Juli 1926	110
Verslag der vergadering van 4 Maart 1927	112
Extrait d'un rapport de Croisière du Commandant de garde-pêche "Zinia"	123
Laboratoire de Recherches Maritimes annexé à l'école libre de Pêche	124
Annexe au rapport de Croisière du 7 février au 5 mars 1927 garde-Pêche "Zinia"	128

